

Rapport final - Intégration des troubles musculosquelettiques (TMS) dans l'analyse globale des risques professionnels

Pour le compte du SPF Emploi

SERVICE PUBLIC FEDERAL
Emploi, Travail et
Concertation sociale

Groupe IDEWE
www.idewe.be

DATE :
Décembre 2021

Sommaire

1. INTRODUCTION	4
1.1 CONTEXTE ET OBJECTIFS	4
1.2 PHASES DU PROJET	4
1.3 PLANIFICATION	5
1.4 ÉQUIPE DE PROJET	5
2. PHASE 1 : INVENTAIRE	6
2.1 OBJECTIF DE L'INVENTAIRE ET POINT DE DEPART	6
2.2 SOURCES D'INFORMATION : METHODES POUR L'ANALYSE DES RISQUES	6
2.3 REPARTITION SELON LE NIVEAU D'ATTENTION	7
2.4 REPARTITION AU NIVEAU DU CONTENU	7
2.5 CONCLUSION APRES INVENTAIRE	7
3. PHASE 2 : RECHERCHE SUR LE TERRAIN	8
3.1 RESUME DES RESULTATS DE LA RECHERCHE SUR LE TERRAIN (QUESTIONNAIRE, ENTRETIENS ET GROUPES DE DISCUSSION)	8
3.2 QUESTIONNAIRE	11
3.3 ENTRETIENS APPROFONDIS AVEC UNE SELECTION DE CONSEILLERS EN PREVENTION	12
3.4 GROUPES DE DISCUSSION AVEC DES CONSEILLERS EN PREVENTION - MEDECINS DU TRAVAIL, DES CONSEILLERS EN PREVENTION ERGONOME ET DES CONSEILLERS EN PREVENTION ASPECTS PSYCHOSOCIAUX	13
3.5 COMPLEMENT : DISCUSSION AVEC LES PARTIES PRENANTES DE LA DISCIPLINE SECURITE AU TRAVAIL	14
4. PHASE 3 : DEVELOPPEMENT DE L'OUTIL ET/OU DES RESSOURCES ET PHASE 4 : INDIQUER QUAND ET COMMENT LE CPI DOIT FAIRE APPEL A L'ERGONOME DU SEPPT	15
4.1 DEVELOPPEMENT D'OUTILS: CONCLUSIONS PRINCIPALES DE LA RECHERCHE SUR LE TERRAIN	15
4.2 CONCERTATION AVEC LE SPF EMPLOI SUR LES OUTILS A DEVELOPPER	16
4.3 DESCRIPTION ET OBJECTIF DES OUTILS	16
4.4 METHODE DE TRAVAIL ET CALENDRIER	17
5. PHASE 5 : RECOMMANDATIONS ET SUGGESTIONS POUR DIFFUSER LE PRODUIT FINAL AU GROUPE CIBLE PREVU	19
6. SUGGESTIONS POUR LES PROJETS DE SUIVI	21
7. IMPULSION POUR LE TEXTE SUR LE SITE DU SPF EMPLOI	21
8. PRESENTATION AVEC DES INFORMATIONS SUR CE PROJET ET LES OUTILS DEVELOPPES	22

1. Introduction

1.1 Contexte et objectifs

Un SIPPT n'a généralement pas de conseiller en prévention (CP) ergonomie en son sein pour gérer les risques liés aux TMS. Les CP internes se concentrent principalement sur la sécurité au travail et la prévention des accidents du travail. Cependant, ils accordent encore trop peu d'attention aux TMS, qui ont un impact économique majeur sur les travailleurs, les entreprises et la société. Les TMS, associés aux RPS, sont responsables de 70 à 80 % de l'absentéisme au travail. La prévalence des TMS et des RPS varie généralement entre 30 et 50 % des travailleurs concernés.

En matière de TMS, les entreprises se concentrent principalement sur les actions visant le travailleur. Elles font appel au CP externe Ergonomie pour sensibiliser, former, etc. L'entreprise n'obtiendra guère de résultats si ces mesures ne s'inscrivent pas dans une approche stratégique : une démarche axée sur les actions collectives au niveau de l'organisation du travail, de l'adaptation des postes de travail et des équipements de travail. Adapter le travail aux personnes est la priorité.

Les objectifs de cette mission sont les suivants :

- Identifier les facteurs qui empêchent ou facilitent l'intégration des TMS dans l'analyse des risques interne effectuée par l'entreprise, par l'intermédiaire de son SIPPT.
- Développer un outil (sur la base de l'identification des éléments favorables et défavorables et de l'inventaire des outils (de sensibilisation) existants) afin d'aider le conseiller en prévention à intégrer la prévention des TMS dans l'analyse des risques.
- Conseiller de quelle manière et à quel moment le conseiller en prévention interne doit faire appel au conseiller en prévention Ergonomie de son SEPPT pour contribuer à la prévention des TMS dans l'entreprise.

1.2 Phases du projet

Le projet comprend les phases suivantes :

- Phase 1 : Phase d'inventaire
- Phase 2 : Recherche sur le terrain
- Phase 3 : Développement de l'outil et/ou des ressources
- Phase 4 : Indiquer quand et comment le conseiller en prévention interne doit faire appel au conseiller en prévention Ergonomie de son SEPPT.
- Phase 5 : Rédaction de recommandations et de suggestions pour distribuer le produit final au groupe cible prévu
- Phase 6 : Rédaction du rapport final

- Phase 7 : Traduction en français des outils et/ou ressources, des conseils et du rapport final.

1.3 Planification

	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Paquet de tâches 1 Phase d'inventaire	■											
Paquet de tâches 2 Recherche sur le terrain	■	■	■	■	■	■						
Paquet de tâches 3 Développement de l'outil et/ou de ressources					■	■	■	■	■			
Paquet de tâches 4 Indiquer quand faire appel au CP ergonomiste										■		
Paquet de tâches 5 Rédaction de recommandations pour la diffusion											■	
Paquet de tâches 6 Rédaction du rapport final											■	■
Paquet de tâches 7 Traduction en français											■	■
Moment de concertation avec le comité de suivi	■				■				■			■

1.4 Équipe de projet

- Bram Van de Velde, conseiller en prévention ergonomiste
- Jieg Blervacq, expert en prévention sécurité au travail et conseiller en prévention ergonomiste
- Bart Belmans, conseiller en prévention sécurité au travail et expert en prévention ergonomiste
- Thomas Meers, expert en prévention ergonomiste
- Wim Vanderheijden, responsable de la discipline sécurité au travail
- Kristien Selis, responsable de la discipline ergonomie
- Emma Boonen, chercheuse
- Liesbeth Daenen, chercheuse

2. Phase 1 : Inventaire

2.1 Objectif de l'inventaire et point de départ

Dans le cadre de ce projet, nous avons commencé à faire l'inventaire des méthodes existantes d'identification des risques. L'objectif de cette tâche était principalement de répertorier les outils d'analyse des risques afin de comprendre comment le conseiller en prévention interne peut les utiliser pour identifier les risques (à la fois les risques globaux et plus spécifiquement les risques musculosquelettiques) et de voir dans quelle mesure les TMS sont inclus et comment les TMS peuvent être intégrés dans une analyse des risques globale. Dans un deuxième temps, nous souhaitons obtenir un aperçu décrivant pourquoi et par qui les outils sont utilisés. Les outils ont été classés selon certaines catégories.

2.2 Sources d'information : méthodes pour l'analyse des risques

Le point de départ de l'inventaire a été l'étude réalisée en 2013 par la KU Leuven et HIVA pour le compte du SPF Emploi : Étude des typologies d'intervention dans la prévention des troubles musculosquelettiques et des risques psychosociaux.

Cette étude fait ressortir d'importants facteurs inhibiteurs et promoteurs liés au succès des interventions en matière de TMS, que nous pourrions peut-être mettre en relation avec l'analyse des risques TMS :

- l'engagement et la participation des travailleurs et de l'employeur et des supérieurs hiérarchiques sont déterminants ;
- une approche professionnelle est nécessaire et doit s'inscrire dans une politique plus large de bien-être et de personnel, avec la contribution d'une expertise externe ;
- une expertise interne limitée au sein des entreprises pour lutter contre les risques de TMS, ce qui a vraisemblablement aussi un effet sur la mise en œuvre ou non par le conseiller en prévention interne des méthodologies appropriées en matière de risques de TMS.

En outre, les outils existants du SPF Emploi (site Web prévention des TMS, guide, film, brochures, etc.) et les rapports sur la sensibilisation et la prévention des TMS ont également été pris en compte au niveau national. De même, les connaissances, l'expertise et le matériel pertinents à l'objectif du projet ont été utilisés pour l'établissement de la liste. Les informations relatives aux TMS du Centre de connaissances belge sur le bien-être au travail (Beswic) ont également été examinées. Au niveau européen, le site Web de l'Agence européenne pour la sécurité et la santé au travail (EU-OSHA) a été parcouru pour son offre et ses informations sur l'évaluation des risques liés aux TMS.

De plus, nous avons étudié les outils d'analyse des risques utilisés au niveau international, notamment aux Pays-Bas, en France, en Allemagne et au Royaume-Uni. Nous avons analysé l'approche des TMS utilisée à l'étranger, ce qui est disponible pour les entreprises et dans quelle mesure l'analyse des risques TMS a été développée (niveau d'attention, outils, sites Web, rapports, etc.). Là aussi, nous avons recherché des instruments, des outils ou des exemples

potentiellement intéressants en vue d'intégrer l'analyse des risques TMS dans l'analyse des risques globale par le conseiller en prévention interne.

2.3 Répartition selon le niveau d'attention

Afin d'avoir une vision claire de la grande diversité d'outils, d'analyses, de méthodologies, etc. pour l'évaluation des risques, au niveau national et international, un aperçu a été établi selon le niveau d'attention. Donc, dans quelle mesure l'analyse est approfondie, qui est l'exécutant potentiel de l'analyse et dans quelle mesure les TMS y sont abordés.

Les niveaux de répartition sont les suivants :

- Niveau d'attention et fonction impliquée/exécutant
 - Sensibilisation, screening, analyse des risques globale, analyse des risques spécifiques aux TMS
 - employeur, supérieur hiérarchique, visiteur d'entreprise du service externe de prévention, conseiller en prévention interne, conseiller en prévention externe, conseiller en prévention ergonomique, expert.
- Niveau d'attention TMS :
 - TMS pris en compte spécifiquement, TMS pris en compte de manière limitée (étouffement possible), TMS pas pris en compte.

Pour ce projet, le domaine d'intérêt spécifique de cet aperçu est le niveau de screening et le niveau d'analyse des risques. La mesure dans laquelle les TMS y sont inclus donne une indication de la suite du projet pour ces catégories.

Cette catégorisation est utile dans un premier temps pour familiariser le conseiller en prévention interne avec les différentes méthodes proposées et pour savoir à quel moment il peut utiliser lui-même un certain outil ou le faire utiliser par des externes ou des experts.

2.4 Répartition au niveau du contenu

À la suite de cet aperçu, une analyse du contenu plus poussée a été réalisée pour les outils d'analyse des risques globale potentiellement intéressants. Il s'agissait notamment d'une répartition en paramètres comme suit : quantitatif, qualitatif, facteurs environnementaux, facteurs organisationnels, facteurs psychosociaux, etc.

2.5 Conclusion après inventaire

Les méthodes d'estimation des risques existantes et utilisées sont très diverses, tant pour l'analyse des risques globale que pour l'estimation spécifique des risques liés aux TMS. Ces différentes méthodes sont les suivantes : listes de contrôle, questionnaires, diagrammes de flux, méthodes de screening des risques, méthodes d'inventaire et d'évaluation des risques, analyses participatives. Celles-ci diffèrent en termes d'approfondissement : certaines vont très loin d'autres sont plutôt limitées et exploratoires.

Quelques conclusions :

- Les conditions de vie au travail sont plus ou moins incluses, et parfois pas du tout, dans l'analyse des risques globale.
- Il existe différents systèmes d'évaluation et de notation, ce qui peut compliquer le classement des risques.
- En général, l'indice de gravité des risques liés aux TMS est sous-estimé lorsqu'il est inclus dans une analyse des risques globale. Cette estimation basse peut avoir pour conséquence que les risques liés aux TMS ne reçoivent pas l'attention nécessaire et se perdent parmi les autres risques. Une réévaluation de l'estimation de l'indice de gravité des TMS s'impose.
- La comparaison et la coordination avec les autres risques dans l'analyse des risques globale constituent donc un défi.
- En définitive, il est toujours nécessaire d'analyser les circonstances entourant le risque de TMS, également lors d'un premier screening afin d'évaluer une analyse des risques globale et sans aucun doute par la suite pour toute analyse et expertise complémentaire.

L'inventaire complet se trouve à l'Annexe 1.

3. Phase 2 : Recherche sur le terrain

Au cours de cette phase, nous avons interrogé diverses parties prenantes sur leurs besoins et exigences et sur les facteurs qui compliquent ou facilitent l'intégration des TMS dans l'analyse interne des risques.

Afin d'obtenir la meilleure, la plus large et la plus qualitative compréhension de ces besoins et des facteurs qui les compliquent ou les facilitent, nous avons utilisé différentes méthodes pour acquérir les données, à savoir un questionnaire, des entretiens et des groupes de discussion.

Vous trouverez ci-dessous un résumé des résultats du questionnaire, des entretiens et des groupes de discussion. Les paragraphes 3.2, 3.3 et 3.4 décrivent plus en détail les différentes composantes de la recherche sur le terrain. Les résultats détaillés des différentes composantes se trouvent dans les annexes.

3.1 Résumé des résultats de la recherche sur le terrain (questionnaire, entretiens et groupes de discussion)

Connaissances

- Parmi l'ensemble du groupe des répondants, environ 75 % ont indiqué n'avoir guère ou pas de connaissances ou à peine les connaissances de base sur les TMS.
- Dans la formation pour conseiller en prévention, une approche de base de l'approche TMS est trop limitée.

- Les facteurs biomécaniques sont principalement indiqués comme facteurs de risque pour les TMS au travail. Pour les autres facteurs, entre 25 et 50 % du groupe n'ont pas indiqué ces facteurs.
- « Selon vous, quel est le pourcentage d'absentéisme dû aux TMS ? » Pour plus de 60 %, cela représente moins de 25 % de l'absentéisme.

Les TMS dans l'organisation

- La moitié indique ne pas avoir de politique en matière de prévention des TMS. En plus de cela, 1/4 ne dispose que d'une politique limitée.
- La politique entourant les TMS est née principalement:
 - Après une analyse des risques du conseiller en prévention interne: 52%
 - Par l'évolution des accidents du travail ou de l'absentéisme au travail: 41%
 - Après une analyse des risques du conseiller en prévention ergonomiste externe: 36%
- À peine 45 % des répondants disent que les risques (en général) ont été identifiés par une analyse globale des risques. 66 % indiquent que cela se fait par le biais de différentes analyses de risques, séparément pour chaque domaine du bien-être.
 - Il n'y a donc pas d'analyse globale des risques pour une grande partie des entreprises.
 - Cette absence d'évaluation globale des risques est également indiquée par les experts comme étant le principal obstacle.

Cadre législatif

- 60 % des répondants indiquent que le cadre législatif n'est pas suffisamment élaboré ou doit être amélioré.
- Données qualitatives de la recherche sur le terrain :
 - La législation doit évoluer (cf. analyse des risques travail sur écran et analyse des risques psychosociaux)
 - Attention du CBE nécessaire sur ce point.
 - Plus d'attention pour le suivi de l'analyse des risques et la mise en œuvre des mesures.
- Propositions d'experts : obligation de faire évoluer les données et les indicateurs, obligation de réaliser une analyse des risques ergonomie/TMS, mettre l'ergonomie comme domaine du bien-être au même titre que la surveillance médicale et les aspects psychosociaux dans les dépenses des unités de prévention.

Analyse des risques TMS

- Les avis sont très partagés parmi les conseillers en prévention internes sur la manière de les identifier, s'ils doivent être inclus dans l'analyse globale des risques, et par qui l'analyse doit être effectuée.
- Il existe de nombreux facteurs qui empêchent d'inclure une estimation du risque pour les TMS dans l'analyse globale des risques.

Facteurs qui empêchent l'intégration des TMS

- Connaissances limitées des TMS par le CPI.

- Connaissances limitées des TMS ou attention limitée pour les TMS.
- En raison du manque de formation, entre autres.
- Plus de connaissances = plus d'attention + évaluation « correcte » des facteurs de risques.
- Connaissances limitées parmi la ligne hiérarchique. De cette manière, cela n'atteint pas le conseiller en prévention CPI.
- Employeur:
 - Les TMS n'ont pas la priorité dans les entreprises.
 - L'employeur renvoie souvent à des facteurs personnels en ce qui concerne les TMS, et moins à des facteurs propres à l'entreprise.
- Manque de temps du CPI.
- Absence d'une évaluation globale des risques. Lorsque celle-ci est présente : les risques TMS sont inclus plus rapidement.
- Absence de chiffres.
- Pas d'accès facile à des outils simples.
- L'aide du service externe est considérée comme plutôt nécessaire mais coûteuse.
- Lien entre TMS et bien-être psychosocial difficile à établir.
- Les autres risques sont plus importants.

Facteurs qui facilitent l'intégration des TMS

- Le souci du bien-être des collaborateurs
- L'approche de l'absentéisme/des accidents du travail
- Obtenir un meilleur aperçu des risques (et des mesures à prendre)
- Impact des TMS sur l'entreprise
- Connaissance et prise de conscience
- Un outil utile

Chiffres TMS

- La moitié des répondants indique qu'il n'y a pas de données connues dans l'organisation concernant les accidents qui ont entraîné un TMS. À cela s'ajoutent 28 % pour lesquels il y a bien des chiffres disponibles, mais non analysés/utilisés.
- Données qualitatives de la recherche sur le terrain :
 - Un conseiller en prévention est jugé selon le nombre et le type d'accidents du travail. Les TMS (et RPS) doivent également être inclus dans ce tableau de bord. Ils peuvent dès lors être visibles pour l'employeur, le CPPT, etc. Une analyse comparative peut alors également être effectuée.
 - Il faut avoir une idée du coût des TMS par entreprise (dans l'optique d'un retour sur investissement)
 - Le CPI doit être informé de certains chiffres (bons indicateurs TMS)
 - Nécessité de disposer de statistiques correctes : de nombreux dossiers TMS passent encore entre les mailles du filet.

Formation du conseiller en prévention

- Tout d'abord, il est nécessaire d'accorder davantage d'attention à l'évaluation globale des risques.

- Chaque formateur enseigne sa propre partie, sans cadre plus large.
- La formation du conseiller en prévention doit être la base d'une approche multidisciplinaire.
- Dans les formations, une plus grande attention devrait être accordée aux TMS, tant en termes d'heures que de contenu.
- Révision de ces formations ?

Développer l'outil - aider le conseiller en prévention à intégrer la prévention des TMS dans les activités journalières/l'analyse globale des risques.

- Il est souvent indiqué : « ne pas développer de nouveaux outils, mais des conseils concrets ».
- Faut-il partir de la présence d'une évaluation globale des risques ? Car elle est limitée !
- L'ergonomie au niveau de la politique
- Les chiffres sont importants, par exemple l'absentéisme et les plaintes.
- Visite d'entreprise - engagement d'un ergonome - interdisciplinaire ?
- Importance du « propre ressenti » - présence sur le lieu de travail.
- Système de notification sur le lieu de travail

De quelle manière et quand faire appel à un ergonome d'un SEPPT?

- Première ligne par le CPI - deuxième ligne par l'ergonome
- Ergonome dans chaque phase (concept)

3.2 Questionnaire

Nous avons d'abord interrogé les conseillers en prévention internes à l'aide d'un questionnaire en ligne afin d'identifier leurs besoins/désirs et les facteurs qui les compliquent ou les facilitent. Le questionnaire leur a été soumis en février – mars 2021.

Le questionnaire a été établi dans les deux langues et intégré à l'outil Socratos. Nous avons utilisé une combinaison de questions fermées et ouvertes. Les questions ont été rédigées sur la base de la phase d'inventaire, de la proposition de coopération, de l'apport des collègues du département sécurité au travail du Groupe IDEWE et du feed-back du SPF Emploi. Plusieurs thèmes ont été abordés, notamment les connaissances des TMS, les TMS en entreprise, l'analyse des risques, l'approche des TMS en entreprise, ainsi que la forme et la diffusion d'un futur outil. Pour avoir un aperçu complet du **contenu du questionnaire**, nous renvoyons à l'Annexe 2.

Le questionnaire a été **diffusé** par **différents canaux** :

- Via Prebes et Arcop
 - Prebes :
 - Bulletin d'information (22/2) vers 11 000 contacts
 - Article à ce sujet sur le site Web
 - Publication via des canaux numériques

- Via les contacts d'IDEWE
Le lien a été envoyé aux conseillers en prévention d'entreprises A, B, et C+. Le lien a été envoyé à 1483 adresses e-mail.
- Autres canaux
 - Envoyé en interne aux conseillers en prévention sécurité au travail, en leur demandant de le transmettre aux entreprises où ils ont des contrats CPI et de soutien.
 - Alain Piette a partagé le lien sur Facebook et BES

Notre objectif était d'obtenir 50 questionnaires complétés (25 participants néerlandophones et 25 francophones). En fin de compte, **331 personnes ont rempli** le questionnaire : 284 néerlandophones et 27 francophones. Nous observons une bonne répartition par âge, sexe, taille de l'organisation et secteur. Les **résultats** du questionnaire en ligne figurent à l'Annexe 3.

3.3 Entretiens approfondis avec une sélection de conseillers en prévention

Les conseillers en prévention qui ont participé au questionnaire ont été invités à la fin à indiquer s'ils étaient enclins à participer à un entretien approfondi. L'objectif des entretiens approfondis était de mener une enquête auprès d'une sélection de conseillers en prévention concernant leurs besoins et exigences ainsi que les facteurs qui compliquent ou facilitent l'intégration des TMS dans l'analyse interne des risques. En outre, il s'agissait d'un bon moyen pour obtenir des informations relatives à l'expérience et aux informations du conseiller en prévention interne et pour aborder encore plus spécifiquement l'intégration des TMS dans l'analyse des risques globale. Les entretiens approfondis permettent d'obtenir des informations plus ciblées et plus détaillées.

Dix conseillers en prévention ont été sélectionnés à partir de la liste des questionnaires remplis. Dans cette sélection, nous avons cherché à établir un bon équilibre basé sur :

- Les réponses intéressantes au questionnaire
- Le secteur (les activités) de l'entreprise
- La taille de l'entreprise (nombre de travailleurs)
- La région et la langue de l'entreprise (néerlandais ou français)
- L'âge du conseiller en prévention
- Le sexe du conseiller en prévention
- Le service externe de prévention affilié

Un guide a été utilisé comme base pour la conduite des entretiens semi-structurés. **Le guide des entretiens** se trouve à l'Annexe 4. Quatre thèmes ont été abordés :

- connaissances et expériences relatives aux TMS et à la prévention de ces derniers ;
- approche des TMS au sein de l'organisation ;
- facteurs influents ;
- l'outil à développer.

Les entretiens se sont déroulés sur Microsoft Teams et ont duré environ 1 à 2 heures. Ils ont été réalisés en mars-avril 2021.

En concertation avec l'équipe, un rapport final a été établi sur l'ensemble des entretiens. Le **résumé de ce rapport final** figure à l'Annexe 5.

3.4 Groupes de discussion avec des conseillers en prévention - médecins du travail, des conseillers en prévention ergonomes et des conseillers en prévention aspects psychosociaux

L'**objectif** des groupes de discussion regroupant des conseillers en prévention médecins du travail, conseillers en prévention ergonomes et conseillers en prévention aspects psychosociaux est d'enrichir les données et les idées obtenues par les conseillers en prévention internes (au moyen d'un questionnaire et d'entretiens) par le biais de connaissances multidisciplinaires.

Les conseillers en prévention médecins du travail, ergonomes et aspects psychosociaux sont d'importants partenaires pour les conseillers en prévention internes. Grâce à la surveillance de la santé, le conseiller en prévention médecin du travail dispose d'une vue d'ensemble de la problématique des TMS au sein d'une entreprise. Le conseiller en prévention ergonomes est impliqué par le CPI dans l'approche des TMS, et le conseiller en prévention aspects psychosociaux détecte également, dans l'analyse des risques et dans l'accompagnement individuel, l'impact de la charge physique sur le vécu du travail par le travailleur. Il importe dès lors d'inclure leurs idées et leur contribution et d'en tenir compte lors du développement d'un outil et de la formulation de recommandations.

Procédure

- **Quatre conseillers en prévention médecins du travail, quatre conseillers en prévention aspects psychosociaux et quatre ergonomes** ont été sélectionnés parmi les travailleurs d'IDEWE qui disposent d'une solide expérience dans le domaine des troubles musculosquelettiques.
- Étant donné que les conseillers en prévention des groupes de discussion sont déjà actifs dans plusieurs secteurs et dans des entreprises de différentes tailles (en raison de la spécificité de la clientèle d'IDEWE), il y avait déjà une répartition uniforme des secteurs d'activité dans lesquels les conseillers en prévention sont actifs et de la taille des entreprises. La répartition par région où ils sont actifs et par langue (néerlandophones et francophones) est également optimale.
- Quatre discussions ont eu lieu avec **quatre groupes de discussion** différents (de mars à juin 2021).
- Les participants de chaque groupe de discussion étaient composés d'un conseiller en prévention médecin du travail, un conseiller en prévention aspects psychosociaux et un ergonomes.
- Trois groupes de discussion se sont déroulés en néerlandais, un en français
- Les groupes de discussion ont eu lieu en ligne (via Microsoft Teams) et ont duré 1 à 2 heures.

- Les entretiens ont été animés par un collaborateur du projet, sur la base des questions préparées (voir ci-dessous).

Les questions suivantes ont été abordées durant les groupes de discussion :

Analyse des risques (AR) dans vos organisations

1. Comment l'analyse des risques est-elle menée dans vos entreprises pour identifier spécifiquement les risques liés aux TMS ?
2. Quels sont les exemples de bonnes pratiques où les risques relatifs aux TMS sont intégrés dans l'AR interne ?
3. Quelles sont les difficultés que vous rencontrez pour encourager les conseillers en prévention internes à inclure les risques liés aux TMS dans l'AR et le fonctionnement quotidien ?
Quelles sont les principales barrières ?
4. Comment identifiez-vous (en tant qu'expert) les risques liés aux TMS ?
5. Quand les CPI devraient-ils faire appel aux experts du SEPPT ?

Approche multidisciplinaire

1. Lorsqu'il est question de troubles musculosquelettiques, on pense trop souvent à l'ergonomie, mais cette approche est trop réductrice. Comment interprétez-vous cela ?
2. Si l'analyse des risques ergonomie était obligatoire (bien qu'il ne soit pas recommandé de la réaliser de manière distincte), ferait-elle l'objet d'un meilleur suivi ?
3. En tant qu'ergonomes, nous sommes impliqués dans l'analyse des risques ergonomie (monodisciplinaire) tandis qu'il est préférable d'aborder l'analyse des risques TMS de manière multidisciplinaire. Quel regard portez-vous sur cela ? Comment pouvons-nous aborder cette question de manière multidisciplinaire ?

Développement d'un outil

1. Quelles sont vos idées sur le développement d'un outil permettant d'inclure les risques de TMS dans l'A.R. globale ?
2. Quand trouvez-vous que l'ergonome du SEPPT doit être impliqué ?

En concertation avec l'équipe, un rapport final a été établi sur l'ensemble des groupes de discussion. Ce **rapport de synthèse** se trouve à l'annexe 6.

3.5 Complément : discussion avec les parties prenantes de la discipline sécurité au travail

Lors du travail sur le terrain, il a été décidé d'impliquer dans ce projet quelques acteurs importants de **la discipline sécurité au travail** au sein du Groupe IDEWE. Le lien avec l'analyse des

risques globale, sur laquelle ce projet est axé, est assuré par le personnel d'IDEWE (sur la base d'un contrat de soutien ou d'un contrat CPI) dans les entreprises.

Le but de cet entretien était d'interroger les parties prenantes sur :

- leurs points de vue sur ce projet
 - Sur la base des spécifications du projet
 - Sur la base des recherches sur le terrain
 - Sur la base de leurs propres expériences
- Leur vision sur l'intégration des TMS dans l'analyse des risques globale des risques professionnels

Voici **les personnes présentes** lors de cet entretien :

- Wim Vanderheijden (Responsable de la discipline sécurité au travail)
- Marc Vandemput (Coordinateur régional en gestion des risques, région de Bruxelles)
- Redgy Decuyper (Conseiller en prévention sécurité au travail)
- Eric Van de Plas (Conseiller en prévention sécurité au travail)
- Bram Van de Velde et Kristien Selis (membres de l'équipe de projet)

Les conclusions des entretiens ont été portées aux réunions de concertation de l'équipe du projet. Ces parties prenantes se sont également réunies dans la suite du projet pour discuter des conclusions, des actions et des résultats du projet.

Wim Vanderheijden a rejoint l'équipe de projet à partir d' avril 2021 afin que ses connaissances et ses contacts puissent être utilisés, afin qu'il y ait toujours un apport immédiat de la discipline sécurité au travail et afin que le projet soit garanti avec les collègues de la sécurité au travail au sein du Groupe IDEWE, lesquels assistent les entreprises dans l'élaboration de l'analyse des risques globale et de la politique de bien-être.

4. Phase 3 : développement de l'outil et/ou des ressources et Phase 4 : indiquer quand et comment le CPI doit faire appel à l'ergonome du SEPPT

4.1 Développement d'outils: conclusions principales de la recherche sur le terrain

Pour le développement des outils, nous avons utilisé les conclusions suivantes de la recherche de terrain :

- La connaissance des TMS est trop limitée chez les CPI, ces derniers y prêtent dès lors peu d'attention. Ceci vient en partie du manque de formation. Les connaissances des supérieurs hiérarchiques à ce sujet sont également limitées.
- L'absentéisme en raison de TMS est estimé être inférieure au pourcentage réel, ce qui peut indiquer une sous-estimation et un manque de sensibilisation aux TMS dans les entreprises.

- La priorité limitée donnée aux TMS au sein des organisations est très souvent mentionnée.
- En général, les risques relatifs à l'ergonomie et aux TMS ne sont pas suffisamment et systématiquement identifiés.
- La recherche sur le terrain a mis en évidence de nombreux facteurs inhibiteurs de la lutte contre les TMS dans une organisation. Il est donc important de se concentrer sur l'approche plus large d'une politique sur les TMS à un niveau 'high level'.
- Il est souvent indiqué que les personnes recherchent des outils concrets pour s'attaquer aux TMS au sein d'une entreprise.
- L'importance des chiffres (concernant les arrêts maladie, la présence des TMS, les coûts, etc.) est souvent soulignée pour interpréter l'influence des TMS sur l'organisation.
- Le fait d'en faire soi-même l'expérience au travail et la présence du CPI sur le lieu de travail sont importants et ne sont pas suffisamment pris en compte dans la pratique.
- Avoir une idée claire de ce que le conseiller en prévention interne (avec le groupe de travail si nécessaire) peut faire lui-même et à quel moment il faut faire appel à une aide extérieure.

4.2 Concertation avec le SPF Emploi sur les outils à développer

Sur la base des résultats ci-dessus, l'équipe de projet d'IDEWE a proposé de développer un fil conducteur pour le CPI, lors d'une concertation avec le SPF Emploi. Dans celui-ci, il est possible de faire référence à d'autres outils que le CPI peut utiliser dans le cadre de la prévention des TMS.

À la suite de la concertation entre IDEWE et le SPF Emploi, il a été décidé de baser le fil conducteur sur les cinq étapes du Guide TMS du SPF Emploi et de développer deux outils qui peuvent être liés à ces étapes.

4.3 Description et objectif des outils

1) Checklist CPI - Ergonomie et TMS

La checklist doit guider le CPI à travers les différentes actions des premières étapes du Guide TMS du SPF Emploi (1. Explorer et 2. Réaliser l'analyse des risques). Elle peut être un moyen de réfléchir à l'ergonomie et à la prévention des TMS. La checklist doit encourager l'action. Le conseiller en prévention interne peut utiliser cette checklist seul ou en concertation avec les personnes concernées dans l'entreprise.

2) Outil indicateurs d'alerte Ergonomie et prévention des TMS

Cet outil a été développé par analogie avec le précédent outil développé, à savoir l'outil indicateurs d'alerte de risques psychosociaux (RPS). L'objectif est de collecter des données et des chiffres disponibles pour commencer à sensibiliser l'ensemble de l'entreprise. L'outil indicateurs d'alerte est utilisé dans un groupe de travail des personnes concernées avec une concertation appropriée.

Ces outils ont un objectif différent, mais il existera un lien entre eux. La checklist fait référence à l'outil indicateurs d'alerte à certains endroits, lorsqu'il est utile d'approfondir les recherches ou de consulter davantage les personnes concernées ou un groupe de travail au sein de l'entreprise. Dans l'introduction de cet outil indicateurs d'alerte, il est fait référence à la checklist. La checklist est principalement un outil de réflexion tandis que l'outil indicateurs d'alerte est surtout un instrument de concertation en vue de constituer une politique soutenue.

4.4 Méthode de travail et calendrier

1) Checklist CPI - Ergonomie et TMS

- Dans le cadre des étapes du Guide TMS du SPF Emploi, il a été décidé de définir certaines sous-phases et de faire référence à l'étape suivante.
 - Étape 1 : « Explorer » reçoit comme sous-phases « Sensibilisation et soutien »
 - Étape 2 : « Réaliser l'analyse des risques » reçoit comme sous-phases « Identification des risques », « Inventaire et évaluation des risques de manière participative » et « Analyse des risques quantitative »
 - Étape 3 : « Élaborer un plan d'action » dépasse le cadre de cette mission et de cet outil, mais il a été décidé de l'encourager déjà à ce stade.
- Des propositions positives qui décrivent l'approche à atteindre ont été choisies.
- La même approche est utilisée pour chaque sous-étape, avec des positions couvrant les quatre domaines suivants :
 - Connaissances
 - Compétence
 - Outils
 - Soutien éventuel par le CP Ergonome

En se référant à ce dernier domaine (soutien par le CP Ergonome), l'un des objectifs du projet est également atteint : « Indiquer quand et comment le conseiller en prévention interne doit faire appel au conseiller en prévention ergonome de son SEPPT » Cet objectif est donc intégré à la checklist.

- Les parties suivantes sont reprises dans chaque sous-phase :
 - Un texte introductif avec clarification de la sous-phase
 - Informations relatives aux « Actions à éventuellement prendre »
 - Un champ à remplir pour les points d'action de cette sous-phase
- À la fin de la checklist (à la suggestion du SPF Emploi), le conseiller en prévention interne a la possibilité de formuler un avis sommaire pour prendre les prochaines mesures prioritaires par sous-phase.
- Un feed-back a été fourni par le SPF Emploi (le 15/07/2021) sur une version provisoire de la checklist. Sur la base de ce feed-back, le groupe de projet a continué à travailler sur la checklist.
- Mi-août 2021, un feed-back a été demandé aux conseillers en prévention du Groupe IDEWE, y compris les ergonomes et les conseillers en prévention sécurité au travail qui assument également le rôle de CPI auprès des clients, ou qui ont occupé un poste de CPI par le passé. En outre, certains CPI des clients du Groupe IDEWE ont été contactés pour donner leur avis sur la version provisoire de la checklist. L'outil a été adapté et affiné sur la base de tous ces feed-backs.
- Le 08/09/2021, un projet final a été soumis au SPF Emploi. Sur la base de leur feed-back, et après concertation avec le SPF Emploi le 20/09/2021, la checklist a été finalisée.

2) Outil indicateurs d'alerte Ergonomie et prévention des TMS

- Dans une première phase, le point de départ était de créer un outil qui aurait le même principe de base que l'outil indicateurs d'alerte RPS. Le nouvel outil reprendrait 6 onglets pertinents de l'outil indicateurs d'alerte RPS, et comprendrait en outre 6 nouveaux onglets axés sur les TMS.
- Une première proposition de l'outil a été discutée le 27/05/2021 avec M. Alain Piette (SPF Emploi), afin que son développement puisse débuter.
- Le choix s'est porté sur des thèmes qui concernent uniquement les TMS. Un groupe de travail peut utiliser cet outil afin d'évaluer la situation de l'organisation en matière d'ergonomie et de prévention des TMS.
- Les positions sont en grande partie évaluées au moyen d'un score, qui est déterminé par le groupe de travail. L'objectif est de réfléchir et de déterminer les priorités sur la base de cette auto-évaluation.
- En plus de ces éléments qui sont notés au moyen d'un score, le groupe de travail de l'organisation a la possibilité d'inclure certaines données numériques. Cela répond aux conclusions de la recherche sur le terrain (le besoin de chiffres).

- En passant en revue l’outil indicateurs d’alerte avec le groupe de travail, il est possible de sensibiliser les personnes concernées, ce qui peut fournir une meilleure base pour l’élaboration d’une politique.
- Sur la base du feed-back (des conseillers en prévention du Groupe IDEWE), il a été décidé de limiter le nombre d’onglets. L’outil doit être accessible, car pour beaucoup d’entreprises, il sera la première étape de la mise en place d’une démarche ergonomique et de prévention des TMS. Un lien éventuel avec l’outil indicateurs d’alerte RPS peut encore être effectué dans les années à venir.
- Cinq onglets ont été retenus : « 1. Politique », « 2. Interlocuteurs », « 3. Connaissances et formation », « 4. Données chiffrées », « 5. Prévalence ». L’onglet « 5. Prévalence » est un onglet facultatif, qui peut également être rempli ultérieurement.
- L’outil donne à l’organisation la possibilité de passer en revue ces données annuellement, et donc aussi de constater les évolutions.
- Le 08/09/2021, un projet a été soumis au SPF Emploi. Sur la base de leur feed-back, et après concertation avec le SPF Emploi le 20/09/2021, l’outil indicateurs d’alerte Ergonomie et prévention des TMS a été finalisé.
- Une fiche d’information a été élaborée pour clarifier le groupe cible, le contenu et la structure de cet outil.

Les versions finales des outils et la fiche d’information de l’outil « Indicateurs d’alerte Ergonomie et prévention des TMS » se trouvent sur le site du SPF Emploi.

5. Phase 5 : recommandations et suggestions pour diffuser le produit final au groupe cible prévu

Dans ce document, nous fournissons des recommandations et des suggestions sur la manière de faire connaître les deux outils (checklist et outil indicateurs d’alerte) et de les diffuser auprès du groupe cible. Ces recommandations sont d’une part basées sur la **recherche sur le terrain**, où nous avons interrogé le groupe cible (conseillers en prévention internes) et d’autres personnes concernées sur les canaux qu’ils utilisent fréquemment et qui sont les plus appropriés pour la publication de tels outils. D’autre part, nous apportons quelques compléments sur la base de nos **propres expériences** tirées des projets similaires du Groupe IDEWE. Ces recommandations émanent du département commercial et des responsables de segment du Groupe IDEWE.

1) Recherche sur le terrain

- Informations sur les **sites Web** des organisations suivantes :
 - SPF Emploi / BeSWIC
 - Co-Prev
 - Différents services externes pour la prévention et la protection au travail (SEPPT)
 - Prebes et ARCoP

- Kluwer
- BES et VerV
- Organisations patronales
- Site d'ergonomie
- **Communication directe par e-mail ou lettre**
 - Par le biais des SEPPT et des secrétariats sociaux : informer les clients par le biais de bulletins d'information
 - Bulletins d'information Prebes, ARCoP, BES, VerV, Co-Prev
- **Magazines :**
 - des SEPPT
 - des organisations patronales
- **Google :** lien vers le site du SPF Emploi en haut de la page lorsque certains mots clés sont recherchés sur Google (ex. : ergonomie travailleurs, problèmes physiques travailleurs, etc.)
- Articles sur les **réseaux sociaux**. Canaux adaptés : Facebook, Twitter et LinkedIn.
- **Événements**
 - Salons sur le thème de la sécurité, de la prévention au travail, de l'ergonomie et du bien-être des travailleurs
 - Prenne (Prebes) et moments de recyclage similaires
 - Symposiums et journées à thème de BES, de la VerV, etc.
- **Campagne nationale** avec affiches, autocollants, brochures, etc.
- Publicité à la **radio** et à la **télévision**

2) Compléments d'IDEWE (du département commercial et des responsables de segment)

- **Lien mutuel entre** les deux **outils** et le site Web et **Guide** pour la prévention des troubles musculosquelettiques au travail
- **Communiqué de presse**
- Article dans des **magazines** destinés au **groupe cible** « CPI »
- Article dans des **magazines** pour les **secteurs** spécifiques
- Promotion lors d'**événements** destinés au **groupe cible** « CPI » et aux employeurs.
- Promotion lors de **salons sectoriels**
- **Magazines**
 - de Prebes
- **Formations** pour les conseillers en prévention
- Par l'intermédiaire des **SEPPT** :
 - fournir des informations sur l'outil dans le cadre de visites d'entreprise.
 - lors de l'audit/évaluation fonctionnement de la prévention (en addendum ou en suivi de cet audit)
 - e-mail à l'attention des clients, par exemple *IDEWE Update* = bulletin d'information en ligne
 - article dans *IDEWE vous informe* = magazine d'information trimestriel à l'attention des clients
 - sur le site Web

- proposer un webinaire gratuit aux clients

6. Suggestions pour les projets de suivi

Nous aimerions formuler les suggestions suivantes pour des projets de suivi qui complèteraient judicieusement ce projet :

- Tester les deux outils développés avec un certain nombre d'organisations. Affiner les outils sur la base du feed-back des utilisateurs.
- Évaluez si les deux outils indicateurs d'alerte (RPS et TMS) peuvent être fusionnés.

7. Impulsion pour le texte sur le site du SPF Emploi

Ci-dessous, nous commençons par un texte qui peut être placé sur le site Web du SPF Emploi avec des informations sur les outils développés :

« Les troubles musculosquelettiques (TMS) ont un impact économique et social important, tant pour les travailleurs que pour les entreprises et la société. 57 % des cas des problèmes de santé liés au travail chez les travailleurs belges sont des problèmes physiques (EU-OSHA 2019). Pourtant, l'ergonomie et la prévention des TMS sont encore trop peu intégrées dans l'analyse des risques professionnels réalisée dans les entreprises.

Afin de réduire le risque de TMS et l'absentéisme qui y est lié, il est important de se concentrer sur l'ergonomie. L'ergonomie est l'adaptation du travail à l'individu, en ce qui concerne la conception de l'organisation du travail et des postes de travail, le choix des équipements de travail et la méthode de travail. L'ergonomie doit être considérée comme partie intégrante de la politique de bien-être par l'employeur et chaque travailleur de l'organisation (ligne hiérarchique, travailleurs, membres du Comité pour la prévention et la protection au travail (CPPT), etc.) Une bonne politique de bien-être pour le travail ergonomique et la prévention des TMS repose sur une approche collective avec les mesures nécessaires et non sur une approche purement individuelle du travailleur.

Nous proposons deux outils accessibles qui peuvent aider le conseiller en prévention interne (CPI) à traiter les TMS dans les entreprises et à lancer une politique en matière d'ergonomie. Ces outils tentent de fournir les orientations concrètes nécessaires.

Un premier outil, la « Checklist CPI - Ergonomie et TMS », est spécifiquement destiné au CPI. Par le biais de déclarations positives, le CPI est encouragé à réfléchir aux deux premières étapes décrites dans le [« Guide pour la prévention des troubles musculosquelettiques au travail »](#), à savoir « Explorer » et « Réaliser l'analyse des risques ». L'étape suivante est également brièvement évoquée : « Élaborer un plan d'action ». Cet outil oriente également le CPI vers des informations et des sources utiles.

Le deuxième outil, intitulé « Indicateurs d'alerte Ergonomie et prévention des TMS », porte sur la création d'un groupe de travail. En effet, il est important de ne pas être seul en tant que CPI, mais de

trouver les bonnes personnes au sein de l'organisation. Cet outil se concentre sur la réflexion relative à la politique d'ergonomie et sur les chiffres disponibles. Les actions, et l'impact de ces actions, peuvent ainsi être évaluées annuellement. »

8. Présentation avec des informations sur ce projet et les outils développés

Enfin, nous avons fait une présentation avec des informations sur le déroulement de ce projet et sur l'indicateur d'alerte et la checklist.

Plus d'informations

Kristien Selis, responsable de la discipline Ergonomie
Kristien.selis@idewe.be

Groupe IDEWE
Interleuvenlaan 58
3001 Heverlee
016/237 33 24
www.idewe.be

© IDEWE — Aucun extrait de cette publication ne peut, d'aucune façon et sous quelque forme que ce soit, être reproduit ou rendu public sans l'autorisation écrite de l'éditeur. Éditeur responsable : Pr Lode Godderis, IDEWE, Interleuvenlaan 58, 3001 Louvain.

Kenmerken analyse beroepsrisico's (niet limitatieve lijst)				
Aandachtsniveau MSA	Sensibilisatie; werkgever, leidinggevende	Screening; leidinggevende, bedrijfsbezoeker-expert, preventieadviseur intern-extern	Globale risicoanalyse (incl MSA); preventieadviseur intern-extern	Specifieke Risicoanalyse ergonomie; Ergonoom - expert
MSA niet opgenomen			What if-analyse FMEA HAZOP Ishikawa ...	
MSA opgenomen, beperkt, of uitbreiding mogelijk		Taakanalyse Risikoanalyse functie (werkpostfiche) Initiële audit WELLFIE Knipperlichtentool PSY Preventie Quicksan (Woodwize) ...	SARIER-methode Fine&Kinney Safety audits ISO 45001 AO-analyse: Oorzakenboom AO-analyse: MORT analyse (foutenboom) Taakanalyse bouw Toolkit Risicomanagement KMO's (Prebes) ...	
MSA opgenomen, specifiek	Website FODWASO - preventie van MSA FOD-gids MSA FOD brochures (sectorgidsen, gids per beroep) SOBANE - Departis Website Beswic Website OSHA (Fact sheets) e-Gids gezond werk - oudere WN (OSHA) Gids: gezond werk verlicht de last (OSHA) Internationale gids/praktijkrichtlijnen rond MSA per land Napo-fimpjes Infofiches Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk Website per land met richtlijnen Informatie van de arbeidsongevallenverzekeraar (affiche, checklist, infoflash, ...) ...	SOBANE - Departis Fifarim (manueel hanteren lasten) Knelpunten checklist (Beswic) Stappenplan concept-ergonomie (Beswic) Ergoscan Prevent (door ergonoom) Checklijsten (vb. INRS methode, ErgoCheck (Idewe), ...) Praktijkrichtlijnen - Tellen van lasten (CoPrev) Risicoprofielen ikv MSA (Risipro) Online tools (vb. Play it Safe - IDEWE) Ergonomie check (Ergonomieste) Checklist Fysieke Belasting (TND) Nordic questionnaire Vragenlijst bewegingsapparaat (VBA) Maastricht upper extremity questionnaire (MUQ) ...	SOBANE - Departis OIRA (online - kleine onderneming) KIM RULA - statische houding REBA MAC ...	SOBANE - Departis KIM NIOSH - manueel hanteren OCRA - repetitief Renaut-methode MAC Nordic questionnaire (subjectief, ind) Checklist OSHA Quick exposure checklist Filtre de risque et feuille de travail Objectieve metingen (vb. krachtmetingen, positie ledematen, ...) ...

Le questionnaire: FR

4%

Merci pour votre participation !

Nous souhaitons recueillir davantage d'informations sur la **prévention des troubles musculosquelettiques (TMS*)** dans le cadre d'un projet de développement commandé par le SPF ETCS.

Dans le cadre de ce projet, nous souhaitons **développer un instrument ou un outil pour inclure la prévention des TMS** dans l'activité quotidienne des conseillers en prévention.

Les informations obtenues à partir des questionnaires nous serviront de fil conducteur dans le développement de cet instrument. Votre expérience de cette thématique constitue dès lors une valeur ajoutée non négligeable.

Avant de commencer...

... nous voudrions vous demander de marquer votre **accord** concernant la manière dont nous allons traiter la confidentialité de vos données.

J'accepte les conditions générales :

- Oui
 Non

Les conditions générales sont disponibles en cliquant sur le lien ci-dessous.

Cliquez sur **SUIVANT** pour lancer le questionnaire.

** Par TMS, on entend les problèmes de santé au niveau de l'appareil locomoteur (par exemple, les muscles, les tendons, les ligaments, les nerfs et les articulations) liés à de lourdes charges, de mauvaises postures, le fait de rester debout ou assis pendant longtemps, des mouvements répétitifs, etc., lors de l'exécution du travail.*

Travaillez-vous en tant que conseiller en prévention ?

- Oui
- Non

Quelle est votre année de naissance ?

Quel est votre genre ?

- Homme
- Femme
- X
- Je préfère ne pas le dire.

Quel est votre niveau de formation ?

- Connaissances de base (40h, niveau 3)
- Conseiller en prévention de niveau 2
- Conseiller en prévention de niveau 1
- Module multidisciplinaire de base (120h)
- Aucun
- Autres :

Quelle est votre préformation ? (Niveau + profil, ex. : Ingénieur - Profil technique)

Vous pouvez utiliser encore 255 caractères

Auprès de quel Service externe pour la prévention et la protection au travail votre entreprise est-elle affiliée ?

- Attentia
- Centrum voor loonbeheer (CLB) Prévention externe
- Cesi
- Cohezio
- IDEWE ASBL
- Liantis
- Mediwet
- Mensura
- Premed
- Securex
- Aucun
- Je ne sais pas
- Autres :

Dans quelle partie du pays travaillez-vous en tant que conseiller en prévention ?

- Région de Bruxelles-Capitale
- Région flamande
- Région wallonne

À combien s'élève le nombre de travailleurs dans votre organisation ?

- <20
- 21-50
- 51-100
- 101-200
- 201-500
- 501-1000
- 1001-5000
- >5000

Quel est le secteur d'activités de votre organisation ?

- Administration
- Commerce
- Construction
- Enseignement
- Horeca
- Industrie
- Pouvoirs publics
- Secteur tertiaire
- Soins de santé
- Transport/logistique
- Autre(s) :

Qu'entendez-vous par troubles musculosquelettiques (TMS) ? (plusieurs réponses possibles)

- Plaintes au niveau des membres supérieurs (poignets, coudes...)
- Plaintes au niveau des membres inférieurs (jambes, genoux, chevilles...)
- Plaintes au niveau du dos (maux de dos, lombalgie...)
- Plaintes au niveau des épaules et de la nuque
- Tout ce qui précède est possible : des plaintes ou troubles musculaires, articulaires, tendineux, ligamentaires ou nerveux.
- Autre(s) :

Quelles sont vos connaissances en matière de TMS ?

- Peu ou pas de connaissances
- Connaissances de base, mais je ne sais pas quelle approche adopter pour la prévention
- Bonnes connaissances avec des outils suffisants
- Autre(s) :

Selon vous, quels sont les facteurs de risque des TMS au travail ? (plusieurs réponses possibles)

- Facteurs relatifs à l'environnement (ex. : lumière, bruit, température)
- Facteurs biomécaniques (forces, postures, répétition des gestes...)
- Facteurs organisationnels (ex. : répartition des tâches, procédures de travail, outils de gestion, style de gestion, politique générale de l'entreprise)
- Facteurs personnels (ex. : santé mentale et physique, mode de vie, niveau d'éducation, âge, sexe)
- Facteurs psychosociaux (ex. : stress, fatigue, soutien social des collègues/supérieurs hiérarchiques, autonomie, charge de travail, pression au travail)
- Autres facteurs :

Votre organisation a-t-elle des données sur les accidents entraînant des TMS ?

- Aucune information (accidents liés aux TMS, nombre de jours d'absence, etc.)
- Des informations sont disponibles, mais aucune analyse
- Informations disponibles avec analyse et plan d'action assorti de mesures
- Autres informations :

À quelle hauteur estimez-vous l'absentéisme dû aux TMS ?

- 0 à 10 % de l'absentéisme dans notre organisation
- 10 à 25 % de l'absentéisme dans notre organisation
- 25 à 40 % de l'absentéisme dans notre organisation
- Plus de 40 % de l'absentéisme dans notre organisation
- Je ne sais pas

Est-ce que (certains) travailleurs de votre organisation présentent un risque accru de TMS ? Si oui, quelle en est la raison ?

Vous pouvez utiliser encore 500 caractères

Que fait votre organisation pour prévenir ou combattre les TMS ?

Vous pouvez utiliser encore 500 caractères

Existe-t-il une politique de prévention des TMS (curative ou préventive) ?

- Non, pas encore élaborée concrètement
- Limitée, à la suite de certains cas de TMS (après un accident ou de l'absentéisme au travail)
- Oui, il y a une politique à long terme, nous essayons de prévenir les TMS

Comment la politique de prévention des TMS a-t-elle vu le jour au sein de votre organisation ? (plusieurs réponses possibles)

- Après une analyse des risques du conseiller en prévention Ergonome externe
- Après une analyse des risques du conseiller en prévention interne
- À la suite des visites des services externes de prévention au travail (SEPPT)
- Sur la base d'examens médicaux du médecin du travail au travail (SEPPT)
- Par l'évolution des accidents du travail ou de l'absentéisme au travail

Autre(s) :

Que fait votre organisation pour maintenir les travailleurs souffrant de TMS au travail, ou pour les encourager à reprendre le travail ?

Vous pouvez utiliser encore 500 caractères

À votre avis, dans quelle mesure la législation fournit-elle un cadre pour la gestion des risques liés aux TMS ?

- Le cadre législatif n'est pas suffisamment développé
- Le cadre législatif doit être amélioré pour gérer les risques liés aux TMS
- Le cadre législatif est suffisamment développé

Autre(s) :

Quelles sont les mesures de prévention des TMS les plus importantes déjà prises au sein de votre organisation ? (plusieurs réponses possibles)

- Formation et instruction pour miser sur la position au travail (et les gestes) des collaborateurs
- Mesures organisationnelles (organisation du travail, rotation des travailleurs...)
- Mesures pour l'aménagement du poste de travail et de l'environnement de travail
- Matériels et outils ergonomiques (par exemple sièges, aides à la manutention, outils de travail, etc.)
- Nous n'avons pas encore pris de mesures.

Autre(s) :

Quels acteurs sont impliqués dans la gestion des risques liés aux TMS au sein de votre organisation ? (plusieurs réponses possibles)

- Conseiller en prévention interne
- Employeur
- Ligne hiérarchique (CPPT...)
- Représentants des travailleurs (CPPT, délégation syndicale...)
- Responsables RH

Autre(s) :

Comment évaluez-vous l'engagement et le soutien de la direction pour combattre les risques liés aux TMS dans votre entreprise ?

Comment sont identifiés tous les risques dans votre organisation (donc pas uniquement les TMS) ? (plusieurs réponses possibles)

- Par une analyse de risques globale intégrant la sécurité au travail, la santé, l'ergonomie, les aspects psychosociaux, l'hygiène du travail
- Par le biais de différentes analyses de risques dans chaque domaine : sécurité au travail, santé, ergonomie, aspects psychosociaux, hygiène du travail
- D'une autre manière :

Quelle méthode d'évaluation globale des risques utilisez-vous actuellement dans votre organisation ? (plusieurs réponses possibles)

- Analyse des risques de la tâche
- Fine&Kinney
- Méthode SARIER
- Outils OIRA
- Screening des risques
- SOBANE - Guides Déparis
- Un arbre des causes en cas d'accidents ou d'incidents
- Un arbre des erreurs en cas d'accidents ou d'incidents
- Une liste de contrôle
- Autre méthode :

Comment l'analyse des risques est-elle menée dans votre entreprise pour identifier spécifiquement les risques liés aux TMS ? (plusieurs réponses possibles)

- Analyse à la suite de certains cas de TMS (après un accident ou de l'absentéisme au travail)
- Intégrée dans l'analyse des risques globale par fonction
- Intégrée dans l'analyse des risques globale par lieu
- Intégrée dans l'analyse des risques globale par tâche
- Par le biais d'une analyse des risques distincte, spécifique aux TMS
- Aucune analyse des risques TMS réalisée jusqu'à présent
- D'une autre manière :

Qui réalise une analyse des risques relative aux TMS au sein de votre organisation ? (plusieurs réponses possibles)

- L'ergocoach
- L'ergonome du SEPPT
- Le conseiller en prévention interne
- Personne: les TMS ne sont PAS analysés
- Autre(s) :

Comment identifiez-vous les risques liés aux TMS ? (plusieurs réponses possibles)

- Je n'effectue pas d'identification.
- Par le biais d'une liste de contrôle
- Par une autre méthode validée :
- Par une autre méthode non-validée :
- D'une autre manière :

Comment évaluez-vous les risques au sein de votre organisation (quelle méthode)? (plusieurs réponses possibles)

- Je n'effectue pas d'évaluation
- Par une méthode d'évaluation établie par mon SEPPT
- Par une autre méthode validée :
- D'une autre manière :

Pourquoi ne faites-vous pas une évaluation des risques ?

- Comme je n'ai aucune connaissance, je fais appel à un expert
- Autre raison :

Comment évaluez-vous l'efficacité de votre approche pour détecter, analyser et évaluer les risques de TMS ?

Quand faites-vous appel à un expert ? (plusieurs réponses possibles)

- Si le problème devient trop complexe
- Si je cherche une mesure adaptée
- Pour analyser les risques de TMS
- Pour faire valider mon rapport par un expert
- Autre(s) raisons(s) :

À votre avis, est-il préférable d'inclure les risques liés aux TMS dans l'analyse des risques globale (système dynamique de gestion des risques)?

- Oui
- Non, il est préférable de procéder à une analyse des risques distincte, spécifique aux TMS
- Autre(s) :

Selon vous, quelle est la meilleure façon d'identifier les risques au travail liés aux TMS ?

- Un examen séparé des risques liés aux TMS (inventaire des risques avec un score de risque approximatif uniquement)
- Une analyse des risques TMS séparée (avec inventaire + calcul du score de risque)
- TMS inclus dans l'analyse des risques globale avec inventaire + score de risque (évaluation)
- D'une autre manière :

D'après vous, qui est le mieux placé pour analyser les risques liés aux TMS ? (plusieurs réponses possibles)

- Le conseiller en prévention Ergonomie externe
- Le conseiller en prévention Ergonomie interne
- Le conseiller en prévention interne

Autre(s) :

Quels sont les besoins pour sensibiliser le service de prévention interne à l'importance d'une bonne évaluation des risques liés aux TMS ? (plusieurs réponses possibles)

- Des données chiffrées de Fedris
- Des outils faciles à utiliser pour calculer le risque, inclus dans les méthodes habituelles de l'analyse des risques
- Des informations sur l'impact des TMS au travail
- Des connaissances relatives au nombre de jours calendrier perdus en raison des TMS
- Des connaissances relatives au problème : comment les lésions se développent-elles ?
- Des connaissances relatives aux méthodes d'analyse des risques concernant les TMS
- Des connaissances relatives au screening des risques TMS
- D'un rapport annuel obligatoire avec tous les chiffres de l'entreprise sur les TMS

Autre(s) :

Quels sont les obstacles à l'inclusion d'une évaluation des risques liés aux TMS dans l'analyse des risques globale ? (plusieurs réponses possibles)

- Connaissances de base du service de prévention interne insuffisantes quant aux TMS
- Convaincre l'employeur de l'utilité et donc d'investir du temps et de l'argent
- Difficulté à estimer le risque de TMS (l'évaluation précise des facteurs de risque tels que l'exposition, la probabilité, la gravité des lésions)
- Engagement des travailleurs/de l'employeur
- Formation pratique relative aux TMS insuffisante dans la formation du conseiller en prévention sécurité au travail
- Ignorance des risques liés aux TMS
- Les autres risques sont plus importants à nos yeux
- Les risques de TMS ne sont pas suffisamment pris en compte dans les discussions relatives à la sécurité dans l'entreprise
- Lien entre TMS et bien-être psychosocial difficile à établir
- L'aide du service externe est considérée comme plutôt nécessaire mais coûteuse
- Manque de temps
- Motivation/volonté d'écoute de l'employeur
- Pas d'accès facile à des outils simples

Autre(s) :

Comment faire face à ces obstacles ?

Vous pouvez utiliser encore 500 caractères

Quels sont les facteurs qui vous stimulent d'intégrer l'analyse des risques liés aux TMS dans l'analyse globale des risques ?

Vous pouvez utiliser encore 500 caractères

Dans quelle mesure pensez-vous qu'il est important d'inclure les TMS dans l'analyse des risques globale?

0 Pas du tout important 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Très important

Dans quelle mesure pensez-vous qu'il est important d'aborder la question des TMS ?

0 Pas du tout important 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Très important

Quel résultat souhaitez-vous obtenir en vous concentrant sur l'approche en matière de TMS ?

Vous pouvez utiliser encore 500 caractères

Quels problèmes peuvent survenir lorsqu'une analyse des risques TMS n'est pas intégrée dans les autres analyses de risques ? (plusieurs réponses possibles)

- Qu'il n'y ait pas de collaboration multidisciplinaire
- Qu'il n'y ait pas de suivi
- Que cela soit jugé irréaliste
- Qu'il soit trop tard pour les inclure dans les modifications (par exemple, de l'environnement de travail, du poste de travail, etc.)
- Autre(s) :

Qu'est-ce qui peut faciliter l'intégration du risque de TMS dans l'analyse des risques et les activités quotidiennes ? (plusieurs réponses possibles)

- Améliorer background technique de la plupart des CP sécurité au travail
- Bibliothèque numérique avec des exemples de risques possibles et de mesures de prévention
- Fiches de sensibilisation comportant des exemples de dangers/risques des TMS
- Outil simple afin de calculer les risques, inclus dans les autres risques
- Outil simple avec différents exemples de mesures de prévention possibles
- Autre(s) :

Les dernières questions portent sur l'outil ou l'instrument que nous allons développer pour intégrer la prévention des TMS dans l'activité quotidienne des conseillers en prévention.

Quel outil d'intégration de la prévention des TMS dans l'activité quotidienne des conseillers en prévention serait le plus utile pour vous ?

Vous pouvez utiliser encore 500 caractères

Par quels canaux un futur outil est-il le mieux communiqué ? (plusieurs réponses possibles)

Par les services externes de prévention (campagne, articles, site Web, portail, etc.)

Par la campagne du SPF et le site Web BESWIC du SPF Emploi

Par le contact personnel pendant la visite d'entreprise du service externe

Par les associations pour les conseillers en prévention (Prebes, Arcop, Coprev, etc.)

Par un site Web spécifique à la prévention des TMS

Autre(s) :

Où souhaitez-vous qu'un futur outil soit disponible ? (plusieurs réponses possibles)

Plateforme

Site Web

Autre(s) :

Avez-vous des remarques sur ce questionnaire ou sur le projet lui-même ?

Vous pouvez utiliser encore 500 caractères

Pouvons-nous vous recontacter prochainement pour participer à une interview dans le cadre de ce projet ?

Oui

De préférence pas

Veillez indiquer ici votre adresse e-mail :

Merci beaucoup d'avoir rempli ce questionnaire !

Vous pouvez fermer cette fenêtre.

Résultats du questionnaire

	Nombre	%
Nederlands	284	91%
Français	27	9%

		Nombre	%
âge	30 ans ou moins	17	5%
	31-44 ans	99	32%
	45-54 ans	92	30%
	55 ans ou plus	103	33%

	Mean	Minimum	Maximum	Median
âge	47.68	24.00	71.00	49.00

		Nombre	%
Quel est votre genre ?	Homme	216	69%
	Femme	92	30%
	X	2	1%
	Je préfère ne pas le dire.	1	0%

		Nombre	%
Quel est votre niveau de formation ?	Connaissances de base (40h, niveau 3)	29	9%
	Conseiller en prévention de niveau 2	132	42%
	Conseiller en prévention de niveau 1	138	44%
	Module multidisciplinaire de base (120h)	3	1%
	Aucun	0	0%
	Autres :	9	3%

	Nombre
Autres :	302
Bijna niveau 2 afgerond	1
Conseiller en prévention aspects psychosociaux	1
Conseiller en prévention niveau 1 et ergonomiste	1
Ergonomie- en arbeidshygiëne	1
hogere cursus brandpreventie	1
In opleiding met als doel niveau 2 te behalen	1
Preventieadviseur niveau 1 - Specialisatie Ergonomie	1
Preventieadviseur niveau 1, specialisatie ergonomie	1
Preventieadviseur niveau 3, in opleiding niveau 2	1

		Nombre	%
Où avez-vous fait votre formation de niveau 1 ?	Amelior (en collaboration avec VUB)	9	6%
	CRESEPT	6	4%
	KU Leuven - Faculteit Ingenieurswetenschappen	10	7%
	KU Leuven - Faculteit Economie & Bedrijfswetenschappen	10	7%
	Odisee Advanced Education	23	17%
	Prevent	9	6%
	UC Leuven-Limburg, Management & Technologie	14	10%
	Universiteit Antwerpen	20	14%
	Vidyas	0	0%
	Autre :	38	27%

	Nombre
Autre :	273
CIFOP	1
Faculté polytechnique de Mons (U-mons)	1
HIVA (destijds verbonden aan KUL)	1
Hoge school Gent	1
Hogeschool Gent (juiste naam vergeten)	1
HUB	1
IFAPME Liège	1
KAHO Gent	2

Kaho Gent (nu Odisee)	1
Kaho Sint Lieven Gent	1
KaHo Sint-Lieven (Gent)	1
Kaho Sint-Lieven Gent	1
KAHO ST Lieven Gent	1
KAHOSL	1
Katholieke hogeschool Gent	1
katholieke hogeschool sint lieven	1
KHLim	1
KHLIM Diepenbeek	1
LUCIA Leuven	1
Lucina	2
LUCINA	1
Lucina - toen gerelateerd aan KU Leuven	1
Lucyna	1
Permanente vorming KUL (Lucina)	1
PVI (nu AP)	1
Syntra Hasselt	2
U mons	1
UCL	1
UCLouvain	1
Universiteit Diepebeek	1
VUB	3
VUB - GAS Veiligheidstechniek	1
VUB Brussel - Faculteit Ingenieurswetenschappen	1

		Nombre	%
Où avez-vous fait votre formation de niveau 2 ?	Amelior (en collaboration avec Howest)	5	4%
	Artesis Plantijn (AP) Hogeschool Antwerpen	3	2%
	CRESEPT	2	2%
	DESCON Training Center	1	1%
	HoGENT - Faculteit Bedrijf en Organisatie	3	2%
	HOWEST	0	0%
	INOM	3	2%
	Odisee Advanced Education	6	5%
	Skilliant	0	0%
	SYNTRA AB (BIZZ)	7	5%
	Syntra Limburg - Campus Hasselt	12	9%

Syntra Midden-Vlaanderen, Campus Sint-Niklaas	8	6%
UC Leuven-Limburg, Management & Technologie	8	6%
Veiligheidsinstituut Antwerpen	25	19%
Vrije Universiteit Brussel – Opleiding Veiligheidstechniek	0	0%
Centre Ifapme	4	3%
Cohezio	0	0%
Formaplus	0	0%
Illeps	2	2%
SPFB	0	0%
Université ouverte ASBL	2	2%
J'ai fait la formation à :	41	31%

	Nombre
J'ai fait la formation à :	270
Acebe - Lange Leemstraat Antwerpen, nu Syntra Antwerpen	1
CIFoP	1
CNAC (Bruxelles, gare centrale)	1
CNAC Navb	1
Confederatie Bouw	1
CRESEPT	2
EHSL management school in 2006	1
Institut Roger GUILBERT (IRG) - Campus du C.E.R.I.A.	1
Kaho Sint Lieven - gent	1
Kaho Sint-Lieven Hogeschool - Departement Industrieel Ingenieur, Gent	1
KU Leuven - Technologicampus Gent	1
Lucina	1
LUCINA - prevent	1
Lucina KULeuven	1
Lucina Pellenberg	1
NAVB-CNAC	1
Onderdeel opleiding ergonomie, KULeuven	1
Prevent	3
Prevent Academy Leuven	1
Prevent Leuven	2
Provinciaal Veiligheidsinstituut Antwerpen (valt nu onder AP Hogeschool)	1
SBM	1
Syntra - West-Vlaanderen	1
syntra Brugge	1

SYNTRA BRUGGE PREBES	1
Syntra west	1
Syntra West	2
Syntra West (campus Brugge)	1
Syntra West / SBM	1
Syntra West Brugge	1
Syntra West Kortrijk	2
Syntra West te Brugge	1
Syntra West-Vlaanderen campus Brugge	1
Syntra West, Campus Kortrijk	1
Syntra West, campus Ten Briele	1

		Nombre	%
Où avez-vous fait votre formation de niveau 3 ?	ABESCO cvba	0	0%
	Ad-Visio bvba	0	0%
	ALERT!	0	0%
	Amelior CKZ West-Vlaanderen	0	0%
	ATASC Academy	0	0%
	ATRIUM OPLEIDINGEN BVBA	0	0%
	ATTENTIA nv	0	0%
	AXA Belgium	0	0%
	BE-Consult bvba	0	0%
	BLOOMINGFELD BELGIUM bvba	0	0%
	BNT bvba	0	0%
	Brussels Overleg- en Coördinatiecentrum van het officieel onderwijs v.z.w.	0	0%
	Centrum volwassenenonderwijs (CVO) VTI Brugge vzw	0	0%
	Centrum voor Nascholing van het GO!	0	0%
	CLB EDPB vzw	0	0%
	Coach Clinic / The Other Way BVBA	0	0%
	Confederatie Bouw Gent, Eeklo, Dendermonde vzw	0	0%
	Confederatie Bouw Limburg vzw	0	0%
	Confederatie Bouw West-Vlaanderen vzw	0	0%
	Coprant vzw	0	0%
CRESEPT vzw	0	0%	
DEFENSIE - ACOS Well-being	1	3%	
De Nestor vzw	0	0%	
DESCON bvba	0	0%	

DE VOS SERVICES bvba	0	0%
DON BOSCO ONDERWIJSCENTRUM (DBOC) vzw	0	0%
ECS (European Control Services) cvba	0	0%
EDUTO gcv	0	0%
Energief	0	0%
ETHIAS S.A.	2	7%
FURBO Training & Consulting bvba	0	0%
GO4SAFETY bv	0	0%
G4S Training Services nv	0	0%
HaCeCo bvba	0	0%
H.I.T.S. nv	0	0%
Howest (i.s.m. MSKA Roeselare)	0	0%
HUMAT bvba	0	0%
IDEWE vzw – EDPBW	12	41%
IVV Sint-Vincentius vzw	0	0%
Katholieke Hogeschool Sint-Lieven vzw	1	3%
KATHOLIEK ONDERWIJS ASSE vzw	0	0%
Katholiek Onderwijs Vlaanderen	1	3%
KONSILO bvba	0	0%
KTA Campus De Brug - GO! technisch atheneum	0	0%
Mediwet – EDPBW	0	0%
MEESTERWERK vzw	0	0%
MENSURA vzw – EDPBW	0	0%
Onderwijsinrichtingen zusters der christelijke scholen-koepel vzw	0	0%
ORA Management	0	0%
Praxis - Training to the point	0	0%
PreBes	3	10%
Premed vzw	0	0%
Prevent	0	0%
Preventie en Interim (PI)	0	0%
Provikmo vzw - EDPBW	0	0%
Qonsult Preventie	0	0%
SECUREX vzw	1	3%
SINT-FRANCISCUSCOLLEGE	0	0%
Sociaal Fonds van de Podiumkunsten van de Vlaamse Gemeenschap	0	0%
SPMT-ARISTA vzw	0	0%
SYNTRA Midden-Vlaanderen vzw	1	3%
SKILLIANT cbva	0	0%
Technisch Instituut Sint-Carolus	0	0%

Technisch Instituut Sint-Vincentius	0	0%
Technische Scholen Mechelen	0	0%
Total Safety bvba	0	0%
Veiligheidsinstituut (Antwerpen)	3	10%
VIVES	1	3%
VSOA Politie	0	0%
A.F.P. Agence de Formation et de Prestations Professionnelles vzw	0	0%
ATTENTIA nv	0	0%
AXA Belgium	0	0%
BIS SERVICES sprl	0	0%
BLOOMINGFELD BELGIUM bvba	0	0%
Bureau Daniel BLUM	0	0%
CCILB asbl	0	0%
CECOTEPE asbl	0	0%
Centre IFAPME Liège-Huy-Verviers	0	0%
Centre IFAPME Wallonie picarde	0	0%
Cesi asbl	1	3%
CEFRET	0	0%
C.F.C.B.E. centre de formation conseil aux entreprises en matière de bien-être au travail	0	0%
CORNET Dominique sprl - Centre CFS	0	0%
Cosetech sprl	0	0%
CPFEB Centre d'Enseignement Supérieur de Promotion et de Formation en Brabant wallon asbl	0	0%
CRESEPT vzw	0	0%
D&S SERVICES sprl	0	0%
DEFENSIE - ACOS Well-being	0	0%
ETHIAS S.A.	0	0%
EUROLOGISTICS	0	0%
GUEST NV	0	0%
IDEWE vzw – EDPBW	0	0%
Institut Technique Promotion sociale	0	0%
JIGAM sprl	0	0%
Le Ser'fo	0	0%
MENSURA vzw – EDPBW	0	0%
Prevent	0	0%
Preventie en Interim (PI)	0	0%
Provikmo vzw - EDPBW	0	0%
QUALIBEL NV	0	0%
SECUREX vzw	0	0%

SeGEC asbl	0	0%
SOCOTEC BELGIUM sprl	0	0%
SPMT-ARISTA vzw	0	0%
Symbi'Ose srl	0	0%
UNIVERSITE OUVERTE DE LA FEDERATION WALLONIE BRUXELLES asbl	0	0%
VIDYAS scrl fs	0	0%
VSOA Politie	0	0%
Wallonie Excellence	0	0%
ZAWM Eupen	0	0%
Cosetech sprl	0	0%
Wallonie Excellence	0	0%
ZAWM Eupen	0	0%
J'ai fait la formation à :	2	7%

	Nombre
J'ai fait la formation à :	309
sds	1
Vergeten	1

	Nombre
Quelle est votre préformation ? (Niveau + profil, ex. : Ingénieur - Profil technique)	1
Industrieel ingenieur elektronica	1
-	2
- Onderwijzer lager onderwijs - Elektrotechnisch installateur (elektricien) - Bedrijfsbeheer - 21 jaar ervaring als PA op openbare werken en constructie gebouwen	1
.	1
A1 Informatica	1
A1 kelner kok + traiteur banketaannemer	1
A2	1
A2 Boekhouder - Handel ; Manager middenkader Ministerie van Defensie	1
A2 CNC Technisch profiel	1
A2 diploma, afgestudeerd in economie-moderne talen, werkzaam bij politie Calog - niveau B als preventieadviseur	1

A2 Electriciteit Bachelor - Mechanisch tekenaar	1
A2 ELECTROMECHANICA	1
A2 électronique A2c militaire en électronique formation radio radar sol brevet de sapeur pompier et caporal (21 ans en tant que pompier volontaire)	1
A2 Elektro-Mechanica Bestuurspraktijken	1
A2 Mechanica	1
A2 Technicus mechanische industrieën	1
a3	1
administratief bediende	1
Agro- & biotechnologie, optie agro-industrie	1
Algemeen hoger secundair	1
Architectuur	1
ASO - Latijn Moderne Talen	1
aso middelbaar onderwijs	1
assistante sociale et sociologue	1
Bac+3	1
bachelor leraar wiskunde	1
Bachelier en droit	1
bachelor	1
Bachelor - Chemie	1
Bachelor - Farmaceutisch laborant	1
Bachelor - gezondheidswetenschappen	1
Bachelor - operationeel	1
bachelor - technisch	1
Bachelor - technisch	1
Bachelor (vroeger graduaat) klinische scheikunde	1
Bachelor Bedrijfsbeheer, Marketing	1
Bachelor chemie	1
Bachelor chemie, milieuzorg	1
Bachelor Electriciteit	1
Bachelor Elektromechanica	1
Bachelor elektronica en informatica	1
Bachelor elektronica/telecommunicatie	1
Bachelor hout	1
Bachelor huishoudkunde	1
Bachelor in de integrale veiligheid: - Preventieadviseur niv 2 - Milieucoördinator niv. B - Veiligheidscoördinator niv. B	1
Bachelor in de kinesitherapie	1
Bachelor in de orthopedagogie en bachelor Maatschappelijke veiligheid	1

Bachelor Integrale Veiligheid Preventieadviseur specialisatie ergonomie	1
Bachelor IT	1
Bachelor office management	1
Bachelor Orthopedagogie Banaba Orthopedagogisch Management	1
bachelor orthopedagogie-sociaal profiel	1
Bachelor Secretariaat Talen - Medisch Secretariaat	1
Bachelor sociale gezondheidszorg, preventieadviseur niv 1	1
Bachelor verpleegkundige	2
Bachelor: bedrijfscommunicatie	1
beenhouwer	1
beroepsofficier, master, Mil & Soc wetenschappen	1
Bio ingenieur	1
Bio-ingenieur scheikunde	1
Bio-Ir cel en gen + PhD biomedical sciences	1
Biotechnologie	1
boekhouder -facility assistant	1
boekhouding/administratie	1
Burgerlijk Ingenieur - Technisch Profiel	1
Burgerlijk ingenieur materiaalkunde	1
Candidatures universitaires	1
odddssdsd	1
Chargée de Relations Publiques, Ressources Humaines service du Personnel gestion d'entreprise	1
chemie - laborant	1
Criminoloog	1
Criminoloog - Sociale wetenschappen Veiligheidswetenschappen	1
Cuisinier en collectivité	1
Electriciteit	1
ergotherapie (hoge school)	1
ex militaire technicien	1
Fysica	1
Geaggr. Lic. Pedagogische Wetenschappen Opleiding bemiddeling bij conflicten in werksituaties	1
geen	1
geen ivm huidige werkomgeving	1
Geen specifieke richting	1
gegradueerde	1
Gegradueerde in de kinesithérapie	1

Gestart met Ingenieur elektromechanica + extra jaar bedrijfseconomie. Daarna tijdens het werk basisniveau 3, en als laatste Preventieadviseur niveau 1 (2018).	1
Graduaat - electronica	1
Graduaat bedrijfsmechanisatie optie onderhoudstechnieken	1
Graduaat Bestuurswetenschappen	1
Graduaat Electro Mechanica,	1
Graduaat elektriciteit	1
Graduaat elektro-mechanica	1
Graduaat hotelmanagement	1
Graduaat mechanica	1
graduaat mobiliteitsdeskundige	1
Graduaat onderhoudstechnieker	1
Graduaat opleiding elektriciteit/elektronica. Gewerkt in industrieel elektriciteit, klimaatbeheersing; ook als monitor in een beschutte werkplaats en als leerkracht.	1
Graduaat scheikunde - Industriële chemie	1
Graduaat topografie, MSOG	1
Gradué en comptabilité - fiscalité	1
Grafisch ontwerper : artistiek profiel	1
Handelsingenieur	1
HOBU. Geen technisch profiel.	1
Hoger middelbaar ASO	1
Hoger middelbaar elektromechanica	1
Hoger middelbaar onderwijs	1
Hoger onderwijs -regentaat huishoudkunde werkzaam op secretariaat	1
hoger onderwijs elektromechanica	1
hoger secundair + 2 kandidaturen Vertaler-tolk (engels-duits)	1
Hoger secundair onderwijs korte type (nijverheidselectriciteit)	1
Hoger Technisch	1
HOKT - maatschappelijk werk optie personeelswerk	1
HR Manager - Humaan profiel	1
HSO	1
HST	1
HST Mechanica. Specialisatie Kunststoffen. Esthetiek en Design, Opleidingen EHBO, Sociale wetgeving, B1 (zo noemde dat toen :-)) Mechanica, Opleidingen algemeen welzijn werk, ergonomie ...	1
humaniora - economische richting - personeelsverantwoordelijke / secretariaat	1

humanité supérieure générale + formation promotion sociale elec + monteur sanitaire et chauffage avant la formation de conseiller en prévention Après : Bachelor en gestion d'entreprise et master en science commerciale	1
Humanités sup Economie	1
HVK in NL en 20 jaar ervaring	1
Ind. ing Bouwkunde - PA niv. I - VC Niv. A.	1
Ind. Ing.	1
Ind. Ingenieur landbouw	1
Ind.Ingenieur	1
industrieel ingenieur	1
Industrieel ingenieur	1
Industrieel Ingenieur	1
industrieel ingenieur - bouwkunde	1
Industrieel ingenieur - Tuinbouwproductie	1
Industrieel ingenieur automatisering	1
Industrieel ingenieur biochemie	1
Industrieel ingenieur Biochemie	1
Industrieel Ingenieur Bouwkunde	2
industrieel ingenieur chemie	1
Industrieel Ingenieur Chemie	1
Industrieel ingenieur chemie, combinatie projectleiding en IPA	1
Industrieel ingenieur Chemie, MSc	1
Industrieel ingenieur electro mechanica.	1
industrieel ingenieur electro-mechanica	1
Industrieel ingenieur Electromechanica	1
Industrieel ingenieur elektriciteit optie automatisatie	1
Industrieel ingenieur elektro-mechanica	1
Industrieel ingenieur elektromechanica	2
Industrieel Ingenieur Elektromechanica	1
Industrieel ingenieur elektrotechnieken	1
Industrieel Ingenieur EM	1
industrieel ingenieur en preventieadviseur niveau 1	1
Industrieel ingenieur in de chemie - optie biochemie	1
Industrieel Ingenieur Industriële Chemie	1
Industrieel Ingenieur Milieukunde	1
Industrieel Ingenieur Tropische Landbouw.	1
Industrieel ir	1
ing. chemie optie biotechnologie en preventieadviseur niveau 1	1
Ingénieur	1
ingenieur	5

Ingenieur	10
Ingénieur Industries agricoles et alimentaires	1
Ingenieur - management	1
Ingenieur - technisch profiel	1
Ingenieur - Technisch profiel	3
ingenieur = technisch	1
Ingenieur biochemie	1
Ingenieur Bouwkunde	1
ingenieur bouwkunde en milieucoördinator niveau A	1
ingénieur civil architecte (master)	1
ingénieur de gestion - profil technique	1
Ingenieur electro mechanica	1
ingenieur electro-mechanica	1
Ingenieur elektriciteit - technisch profiel	1
Ingenieur elektro-mechanica	1
Ingenieur elektromechanica	1
ingenieur EM	1
Ingénieur en énergie nucléaire	1
Ingénieur industriel - Profil technique	1
Ingenieur met 30 jaar productie ervaring	1
Interieurarchitect/leerkracht - allrounder :-)	1
Ir electromechanica	1
kinesitherapeut	1
Kinésithérapeute	1
landbouwingenieur nu bio-ingenieur	1
Landbouwkundig ir.	1
leerkracht basisonderwijs	1
Leerkracht lager onderwijs	1
Leerkracht lager onderwijs. 12j opvoeder	1
leerkracht wetenschappen	1
leraar wiskunde en fysica 2e graad	1
Lic Chemie	1
Licenciée en criminologue + agrégation de l'enseignement supérieur	1
Licentiaat Chemie	1
licentiaat criminologie	1
licentiaat revalidatiewetenschappen - ergonoom	1
Lichamelijke opvoeding en sport Bachelor in de voedings- en dieetkunde Hoger redder Bedrijfs EHBO (+ Basishulpverlener)	1
Technisch aangelegd door ervaring binnen het bedrijf	
Maatschappelijk werk	1
Maatschappelijk werker - sociaal profiel	1

master	1
Master	1
Master - Economie	1
Master Bio-ingenieur	1
master communicatiewetenschappen	1
master criminologie	1
Master criminologie	1
master Criminologische wetenschappen	1
master en sciences chimiques	1
Master en sciences sociales et militaires spécialisation telecom avionix	1
Master in de industriële wetenschappen	1
master in kernenergie	1
Master in lichamelijke opvoeding	1
Master in milieu en preventiemanagement	2
Master in Milieu- en Preventiemanagement	1
Master LO Master in milieu-en preventiemanagement	1
master milieu en preventiemanagement	1
Master Milieu- & Preventiemanagement (KULeuven)	1
Master milieu- en preventiemanagement	3
Master Milieu- en preventiemanagement aan KULeuven campus Brussel. Pas afgestudeerde, zomer 2020.	1
Master Milieuwetenschappen Bachelor Milieu & Preventiemanagement Diploma Occupational Health & Safety Management - Australie	1
master politieke wetenschappen, academische bachelor in de criminologie, master in de journalistiek	1
Master preventie- en milieumanagement - Generalist	1
Master rechten, juridisch	1
Master revalidatiewetenschappen en kinesitherapie Master management en beleid in de gezondheidszorg	1
Master revalidatiewetenschappen en kinesitherapie, kinesitherapeut	1
master Sociale, culturele en vrijetijdsagogiek bachelor cultureel werk	1
Master Taal- en letterkunde - geen technisch profiel	1
master talen	1
Master TEW	1
Master veiligheidswetenschappen Bachelor sociologie	1
Master Veiligheidswetenschappen (UAntwerpen) - Profiel: multidisciplinair	1
master vliegtuigtechnieken - militaire studies	1
Menswetenschappen - Master LO, kiné, niveau II, ergonomie en arbeidsorganisatie	1

Milieu- en preventiemanagement	1
Milieu- en preventiemanagement - multidisciplinair / generalistisch profiel	1
Militair - Hoofdonderofficier	1
militaire	1
militaire ambulancier de base	1
Niet universitair diploma mechanica.	1
nihil	1
niveau 2 + bachelor sociaal agogisch werk	1
onderwijs	1
Onderwijs Bachelor	1
Onderwijs, filosofie en theologie, jaren praktijk in een transportbedrijf	1
onderwijzer	2
Onderwijzer	1
Orthopedagogie	1
Paramedicus - Ergotherapeut	1
paramedisch profiel	1
Pedagogisch hoger onderwijs: lerarenopleiding	1
politieschool	1
Preventieadviseur arbeidsveiligheid niveau 1	1
Preventieadviseur Niv 1 - Industrieel Ingenieur optie Elektromechanica	1
Preventieadviseur niveau 2 Bachelor - geen technisch profiel	1
Productiemanager	1
Prof. bachelor	1
Professioneel Bachelor Sociaal verpleegkundige	1
Professionele bachelor	1
Professionele Bachelor Integrale Veiligheid	1
Projectleider	1
Psychologie	1
Psychologue - orientation thérapie	1
regent	1
Regentaat technische en nijverheidsvakken	1
Sans interrêt	1
Secretariaat en boekhouding	1
secundair aso	1
secundair onderwijs	1
secundair onderwijs - kantoorwerken	1
sociaal werk	1
sociale wetenschappen	1

Specialitatie jaar Bedrijfs- automatisatie Hoger Middelbaar: Electronica- Informatica (A2) Electriciteit (A3) Tal van opleidingen in medisch technische en clinicsche toepassingen	1
studies: A1 - marketing On the job: facility & warehouse mgt	1
Techn. Regent Polyvalente opleiding (Bachelor)	1
Technicien, rénovateur munitions, carrossier.	1
Technisch geschoold A2	1
Technisch ingenieur voedingsnijverheid Industrieel ingenieur microbiologie	1
technisch profiel	2
Technisch profiel	3
Technisch profiel - Graduaat EMS	1
Technisch profiel, elektromechanica	1
Technisch profiel: A2 Mechanica	1
Technisch secundair onderwijs (A2)	1
TSO middelbaar onderwijs	1
Universitair diploma - Burgerlijk ingenieur-architect	1
Veiligheidscoördinator niveau A	
universitair, licentiaat in de LO	1
Universitaire - biochimiste	1
Verpleegkundige	1
Vertaler - Tolk	1
Vooropleiding is graduaat Verpleegkunde	1
werkervaring in productie, magazijnbeheer en leidinggevende functie	1

		Nombre	%
Après de quel Service externe pour la prévention et la protection au travail votre entreprise est-elle affiliée ?	Attentia	5	2%
	Centrum voor loonbeheer (CLB) Prévention externe	1	0%
	Cesi	1	0%
	Cohezio	3	1%
	IDEWE ASBL	246	79%
	Liantis	11	4%
	Mediwet	3	1%
	Mensura	6	2%
	Premed	3	1%
	Securex	2	1%
	Aucun	10	3%

Je ne sais pas	3	1%
Autres :	17	5%

	Nombre
Autres :	294
Ben zelf personeelslid van IDEWE	1
Defensie heeft zijn eigen preventiedienst	1
empreva	2
Empreva	2
EMPREVA	1
Empreva (service interne commun)	1
EMPREVA FOD BASO OVERHEID	1
enkel voor gezondheidstoezicht: Empreva	1
FOD	1
Idewe	1
Idewe en Attentia	1
la Défense elle-même	1
nous avons notre propre service interne de prévention et protection au travail	1
Service interne commun EMPREVA	1
SICPPT Empreva au 01/01/2021	1

	Nombre	%	
Dans quelle partie du pays travaillez-vous en tant que conseiller en prévention ?	Région de Bruxelles-Capitale	29	9%
	Région flamande	266	86%
	Région wallonne	16	5%

	Nombre	%	
À combien s'élève le nombre de travailleurs dans votre organisation ?	<20	0	0%
	21-50	12	4%
	51-100	36	12%
	101-200	61	20%
	201-500	73	23%
	501-1000	56	18%
	1001-5000	50	16%
	>5000	23	7%

Quel est le secteur d'activités de votre organisation ?

		Nombre	%
Construction	Marqué	16	5%
	non marqué	295	95%
Secteur tertiaire	Marqué	39	13%
	non marqué	272	87%
Soins de santé	Marqué	44	14%
	non marqué	267	86%
Commerce	Marqué	13	4%
	non marqué	298	96%
Horeca	Marqué	7	2%
	non marqué	304	98%
Industrie	Marqué	81	26%
	non marqué	230	74%
Administration	Marqué	20	6%
	non marqué	291	94%
Enseignement	Marqué	43	14%
	non marqué	268	86%
Pouvoirs publics	Marqué	37	12%
	non marqué	274	88%
Transport/logistique	Marqué	21	7%
	non marqué	290	93%
Autre(s) :	Marqué	47	15%
	non marqué	264	85%

	Nombre
Autre(s) :	264
biotech	1
bodemsanering	1
c qsdcsd	1
chemie	1
Chemie	1
Defensie	1
discount	1
externe dienst	1
Externe dienst	1
Financiele sector	1

Industriële reiniging	1
levensmiddelenbedrijf met meerdere filialen	1
liftenbouw	1
Luchtvaart	1
maatwerkbedrijf	2
Maatwerkbedrijf	1
Maatwerkbedrijf - sociale sector	1
Metaal (liften)	1
ministère de la Défense	1
Onderzoeksinstelling	1
Openbare dienst	1
Openbare werken, drinkwater en rioolwerken	1
pharma	1
Pharma	1
Police	1
politie	1
Prévention	1
produktie van veevoeding (landbouw)	1
R&D	1
recherche scientifique + activités pédagogiques	1
Recrutement	1
Sierteelt	1
social profit	1
sociale sector	1
sociale tewerkstelling maatwerkbedrijf	1
Telecom	1
Testing, inspection and certification services	1
textiel, vezel	1
Textielverzorging	1
thuiszorg + hulp aan huis met dienstencheques	1
Transport aérien (C-130 & A400M)	1
Transport public	1
transport/ logistiek als productieactiviteiten pharma en food	1
Un peu de tout	1
voeding	1
Voedingssector	1

Qu'entendez-vous par troubles musculosquelettiques (TMS) ?

		Nombre	%
Plaintes au niveau des membres supérieurs (poignets, coudes...)	Marqué	43	14%
	non marqué	268	86%
Plaintes au niveau des membres inférieurs (jambes, genoux, chevilles...)	Marqué	29	9%
	non marqué	282	91%
Plaintes au niveau du dos (maux de dos, lombalgie...)	Marqué	40	13%
	non marqué	271	87%
Plaintes au niveau des épaules et de la nuque	Marqué	42	14%
	non marqué	269	86%
Tout ce qui précède est possible : des plaintes ou troubles musculaires, articulaires, tendineux, ligamentaires ou nerveux.	Marqué	292	94%
	non marqué	19	6%
Autre(s) :	Marqué	2	1%
	non marqué	309	99%

		Nombre
Autre(s) :		309
	c < c<<	1
	Kan erfelijk zijn.	1

		Nombre	%
Quelles sont vos connaissances en matière de TMS ?	Peu ou pas de connaissances	77	25%
	Connaissances de base, mais je ne sais pas quelle approche adopter pour la prévention	150	48%
	Bonnes connaissances avec des outils suffisants	64	21%
	Autre(s) :	20	6%

	Nombre
Autre(s) :	291
basis	1
basis, weet minimaal welke ingrepen mogelijk zijn preventief (bijv. ergonomische opstelling)	1
basiskennis aangepaste machines aankopen	1
basiskennis aanpak	1
Basiskennis en ken enkele basis preventie maatregelen	1
basiskennis maar weinig tools gratis ter beschikking	1
Basiskennis, maar beperkte tools	1
Basiskennis, maar ik weet wel hoe ik dit preventief kan aanpakken	1
Besteed hier aandacht aan met de hulp van deskundige van IDEWE	1
Bonnes connaissances lors de la formation en ergonomie mais besoin d'outils pratiques et nouveaux	1
Connaissance de base	1
Connaissance de base, collaboration avec les ergonomes en interne	1
er wordt met IDEWE rond Ergonomie en hef- en tilprotocols gewerkt	1
formation auprès de l'école du dos de l'Hôpital Militaire Reine Astrid.	1
goede basis uit opleiding	1
MSA ken ik niet echt, ergonomie wel	1
Niet zo heel veel kennis, wel klachten gerelateerd aan beeldschermwerk, dienstverlening	1
tussen tweede en derde antwoord	1
We doen beroep op ergonomoom bij de RIE van de werkplek	1
we hebben tilcoaches en een zeskoppige tilgroep ter ondersteuning	1

Selon vous, quels sont les facteurs de risque des TMS au travail ?

		Count	%
Facteurs relatifs à l'environnement (ex. : lumière, bruit, température)	Marqué	147	47%
	non marqué	164	53%
Facteurs biomécaniques (forces, postures, répétition des gestes...)	Marqué	302	97%
	non marqué	9	3%
Facteurs organisationnels (ex. : répartition des tâches, procédures de travail, outils de gestion, style de gestion, politique générale de l'entreprise)	Marqué	231	74%
	non marqué	80	26%
Facteurs personnels (ex. : santé mentale et physique, mode de vie, niveau d'éducation, âge, sexe)	Marqué	220	71%
	non marqué	91	29%
Facteurs psychosociaux (ex. : stress, fatigue, soutien social des collègues/supérieurs hiérarchiques, autonomie, charge de travail, pression au travail)	Marqué	220	71%
	non marqué	91	29%
Autres facteurs :	Marqué	10	3%
	non marqué	301	97%

	Nombre
Autres facteurs :	301
belasting door machines (grasmaaiers, drillboor ...)	1
De gebruikte arbeidsmiddelen	1
équipements de travail	1
het al dan niet beschikken over een ergonomische werkmiddelen en deze adequaat gebruiken	1
In de eerste plaats biomechanische factoren, maar alle andere kunnen een invloed hebben op MSA	1
Privésituatie	1

qfvqd	1
trillingen	1
verbanden zijn geen oorzaken of risicofactoren	1
voorgeschiedenis (jarenlange zware arbeid, vroegere ongevallen,...)	1

		Nombre	%
Nombre de facteurs de risque qui ont été marqués (sur 5)	.00	1	0%
	1.00	26	8%
	2.00	45	14%
	3.00	66	21%
	4.00	59	19%
	5.00	114	37%

		Nombre	%
Votre organisation a-t-elle des données sur les accidents entraînant des TMS ?	Aucune information (accidents liés aux TMS, nombre de jours d'absence, etc.)	152	49%
	Des informations sont disponibles, mais aucune analyse	87	28%
	Informations disponibles avec analyse et plan d'action assorti de mesures	54	17%
	Autres informations :	18	6%

	Nombre
Autres informations :	293
à vérifier avec les ressources humaines - il y a le rapport annuel mais pas le lien avec TMS	1
analyse, geen echt actieplan	1
AXA dailatreports	1
c	1

Die info zal wel bestaan, maar het hoofd IDPB verzamelt die informatie	1
Geen info, maar staat wel in jaaractieplan dit jaar om dit te verzamelen	1
geen ongevallen - wel dat fysieke klachten bij ouder wordende medewerkers stijgt	1
geen ongevallen gehad!	1
Geen ongevallen met MSA als gevolg	1
Geen verzuim, wel klachten. Webinars, richtlijnen instellen werkplaats + bewegen	1
info, analyse, maar geen zwaar actieplan	1
Moi oui car j'ai en partie des stat	1
niet beschikbaar of uit filterbaar uit de bestaande gegevens	1
niet zozeer over ongevallen, wel over arbeidsongeschiktheid en verzuim, met analyse en actieplan	1
tussen tweede en derde antwoord	1
via de arbeidsarts	1
Weet ik niet	1
werksituaties van wn met msa worden individueel aangepast	1

		Nombre	%
À quelle hauteur estimez-vous l'absentéisme dû aux TMS ?	0 à 10 % de l'absentéisme dans notre organisation	126	41%
	10 à 25 % de l'absentéisme dans notre organisation	71	23%
	25 à 40 % de l'absentéisme dans notre organisation	38	12%
	Plus de 40 % de l'absentéisme dans notre organisation	17	5%
	Je ne sais pas	59	19%

		Nombre
Est-ce que (certains)		2
travailleurs de votre	Ja. Repetitief zwaar werk gedurende jaren (hanteren van palletten,	1
organisation présentent un	manueel opleg- en afpakwerk,...)	
risque accru de TMS ? Si	-	3
oui, quelle en est la raison ?	- beeldschermwerkers, muisgebruik, zithouding - coördinatoren en	1
	leerlingen nijverheidstechnieken en voeding: veel heffen en tillen, geen	
	beschikbare hulpmiddelen - leerlingen voeding, lichaamsverzorging en	
	haartooi: wisselende omgeving, warmte, koude, vocht-droog.	
	- la répétition des mouvements lié au travail sur écran, pour les besoins	1
	de l'enregistrement de données par exemple; - les mauvaises postures	
	que certains travailleurs pourraient adopter face à leur écran de	
	visualisation.	
	- onvoorspelbare situaties - langdurig zittend werk -...	1
	- personnes age > 40 ans - travailleurs exécutant uniquement de la	1
	manutention (picking) -	
	- taakverdeling - fysische en psychische gezondheid - fysische minder	1
	geschikt voor de job, gestalte ligt buiten de normaal verdeling (te groot,	
	te klein, te zwaar, te licht)	
	- Travail lourd et mi lourd - Gestes répétitifs non protégés - Equipements	1
	inadéquats - Cumul, surcharge du travail inacceptable - Pénibilité du	
	travail non gérée - INFRA décadent - Surveillance médicale	
	professionnelle insuffisante	
	?	1
	/	6
	aard van het werk (manuele handelingen van gewichten)	1
	administratie : muishand	1
	Administratieve medewerkers Preventieadviseurs die bij klanten werken	1
	waar de ergonomie niet zo nauw genomen wordt: bv een gewone stoel	
	combineren met een labtop	
	afhankelijk van de afdeling waar ze werken onderhoudspersoneel	1
	Algemeen: Vnl sedentair werk Specifiek: Enkele werknemers omwille	1
	van lichaamsbouw (klein van gestalte en zeer groot)	
	alle kantomedewerkers zitten 8u per dag om repetitieve handelingen	1
	te doen achter het scherm - in de productie zie ik geen verhoogd risico	
	want geen bandwerk en veel afwisseling in takenpakket (tilmiddelen zijn	
	voorzien)	
	Alle medewerkers in ons bedrijf zijn beeldschermwerkers en lopen	1
	bijgevolg een verhoogd risico op klachten aan de bovenste ledematen	
	(werkhouding) of rugklachten (aanhoudend zitten)	

Arbeiders die repetitieve taken uitvoeren, bvb. verhuizers en magazijniers.	1
arbeiders die veel repetitief werk uitvoeren met lichte tot zware lasten.	1
Arbeiders die veel tillen	1
Arbeiders, dat is fysiek werk	1
assemblage van zware onderdelen die ondanks de hulpmiddelen veel krachte vragen en dat dikwijls in minder goede ergonomische werkomstandigheden	1
Baliemedewerkers Bij het ontwerp van de balies werd geen rekening gehouden met de medewerker.	1
beaucoup de nos collaborateurs travaillent principalement sur écran d'ordinateur, source de troubles TMS.	1
bedienden door urenlang zittend computergebruik	1
Beeldschermwerk, leerkrachten lichamelijke opvoeding.	1
beeldschermwerkers	2
Beeldschermwerkers	1
beeldschermwerkers - langdurig zitten	1
Beeldschermwerkers door langdurige slechte zithouding	1
Beeldschermwerkers hebben een hoger risico door het langdurig zitten, waarbij niet voortdurend op de houding wordt gelet. Ook techniekers die regelmatig ongemakkelijke houdingen moeten aannemen en/of al wat ouder zijn, kunnen hier sneller last van krijgen.	1
Beeldschermwerkers tijdens drukke perioden (overwerk)	1
Beeldschermwerkers, lang zelfde houding. Hier worden medewerkers wel over ingelicht	1
beeldschermwerkers, secretariaatsmedewerker, arbeiders technische dienst, LO leerkrachten...	1
Beeldschermwerkers/ secretariaatsmedewerkers/ administratief ondersteunende functies/ klusjespersoneel	1
Bepaalde (uitvoerende) takenpakketten hebben meer fysieke impact op het lichaam. Voor de eerder administratieve taken, zijn ergonomische hulpmiddelen alomtegenwoordig en gemakkelijk beschikbaar	1
Bepaalde laboranten owv repetitieve bewegingen	1
Bij manuele handelingen waarvoor middelen ter beschikking gesteld dienen te worden/werden. Bij medewerkers dewelke bureauwerk uitvoeren	1
Bijna allemaal hebben ze een mogelijkheid tot een verhoogd risico op MSA, sommige door fysieke arbeid andere eerder psychosocial	1
Biomechanische belastingen	1
Bureauwerk Bouwvakkers	1

Comme techniciens avion, certains endroits sont difficiles d'accès, certaines charges peuvent être pondéreuses.	1
Daar de meeste medewerkers software ingenieurs zijn is de kan op overbelasting van gewrichten en spieren klein. Naar ergonomie krijgen we alle mogelijke begeleiding. Ook is er een serieus budget voorzien voor extra hulpmiddelen.	1
dat weet ik niet, waarschijnlijk wel. We hebben arbeiders, verpleeg- en zorgkundigen, kinderverzorgers, ...	1
de administratieve medewerkers en momenteel de leerkrachten die online moeten lesgeven door de coronamaatregelen	1
de bezorgers, veel tillen	1
de leeftijdsgrens is regelmatig boven de 50 jaar	1
De magazijnmedewerkers wegens heffen, houding, gewicht, kracht,...	1
De mensen van de stedelijke werkplaatsen en PC-gerelateerde houdingen	1
De zorginstellingen en de zware technische beroepen. (MHL) Ook de beeldschermwerkers in telewerk-thuissituatie. (BSW)	1
defensie is een organisatie waar veel lichamelijke kracht gebruikt wordt in bepaalde omstandigheden	1
Denk iedereen: beeldschermwerk Collega's logistiek en repair	1
Détenus travailleurs !! Ateliers de production	1
dienstencheque medewerkers seniorenoppas ikv heffen en tillen stafpersoneel ikv zittend werk	1
Er zijn drie doelgroepen: retail, logistiek en kantoor. Hoe zwaarder het werk, hoe meer lichamelijke klachten. Logistiek is een zware job, los van alle andere risicofactoren. In de retail wordt iedereen zoveel mogelijk aan het werk gehouden waardoor gemiddelde leeftijd hoger ligt en meer mensen een voorgeschiedenis van lichamelijke klachten hebben.	1
ergonomisch zijn nog verdere verbeteringen mogelijk. Het betreft ook zware industrie waar bepaalde taken nog manueel dienen te worden uitgevoerd	1
facilitaire dienst + medische equipe + beeldschermwerkers	1
foutieve til en heftechniek, repetitief tillen van kleuters, niet gebruiken van hulpmiddelen,	1
fysieke belasting	1
fysieke belasting tijdens het werk (techniekers) leeftijd	1
fysieke belasting van het werk	1
Fysieke beroepen en beeldschermwerkers	1
fysieke taken met veel tillen, trekken en duwen, repetitief werk, enz... daarnaast beeldschermwerkers die lang zitten, maar uiteindelijk niet vergelijkbaar met productiepersoneel.	1

gebrek aan - ergonomische arbeidsmiddelen - kennis over het adequaat gebruik van deze middelen - kennis over preventie en noodzaak om MSA te voorkomen	1
Gebruik van handgereedschap daar elektrisch gereedschap niet mogelijk is.	1
Geen concrete info maar die zijn er ongetwijfeld!	1
geen idee	1
Geen idee	4
geen idee van de reden	1
geen idee, ergonomie wordt sterk opgevolgd	1
Geen idee.	2
geen info	1
Geen info	1
Geen info over.	1
geen klachten	1
Geen weet	1
Geen weet van!	1
Groep technische dienst wegens fysiek zwaar werk in combi met de buitenwerken Redders Werken in warmte Zorgsector WZC DVC THUIS KANTOREN NIET AANGEPASTE ERGONOMIE	1
heavy lifting	1
Hef -en tilbewegingen	1
heffen en tillen in kleuteronderwijs secretariaatsmedewerkers (PC-werk gerelateerd)	1
Heftruckchauffeurs: veelvuldig achteruit rijden, statische rompnekrotatie Repetitief manipuleren van lege metalen vaten, gewicht, onhandige vorm	1
Herhaaldelijke bewegingen voorover gebukt om tafels zuiver de maken. Wapening en bekistingen hanteren en monteren voorover gebogen en op de knieën.	1
het werk dat ze doen. (tillen, trekken, duwen)	1
Het willen helpen van minder mobiele personen op een manier die niet stroken met principes uit rug- en nekschool. Verkeerd gebruik van hulpmiddelen bij transferten. Het moeten gebruiken van niet aangepast materiaal. ...	1
het zijn bijna allemaal beeldschermwerkers, zitten lang en daar zien we toch veel klachten aan rug, nek, armen en ogen.	1

Ik heb daar geen idee van, daarvoor werk ik er nog niet lang genoeg (2 maand). Van het vorig bedrijf waar ik werkte (industriël voedingsbedrijf) kan ik het wel zeggen, dat was voornamelijk repetitief werk met impulsieve krachten waar niet onmiddellijk een technische oplossing voor was, naarmate die arbeid groeide kwam de fabrikant met een oplossing omdat daar vanuit de sector vraag naar was. Het gaat dus vooral over arbeiders die een nieuw serieproduct op de markt brengen waar in het begin wein	1
Ik vermoed de wns die zware lasten moeten manipuleren, en collega's met veel bureauwerk.	1
Ik weet het niet	1
Ik werk voor verschillende gemeenten en OCMW's, dus ik heb hier een moeilijk zicht op.	1
in onze organisatie veel oudere medewerkers - hoofdzakelijk vrouwen	1
Industriële reinigers bij het handmatig gebruik maken van Hoge Druk Pistool en medewerkers die op regelmatige basis met diverse slangen (Hoge druk en Druk Vacuüm) moeten sleuren.	1
inpakkers en personen die manueel de machines bevoorraden	1
Ja ^langdurig aan PC werken	1
Ja door manipulatie van patiënten door verpleging. Logistiek door heffen en tillen van lasten	1
JA IN ONZE KINDEROPVANG	1
Ja, beeldschermwerkers met mogelijk risico aan pols, nek, schouders, lage rug, ...	1
Ja, beeldschermwerkers. Heel de dag stilzitten. Geen ergonomische houdingen.	1
Ja, er moet nog steeds veel getild worden met bepaalde meubels. Niet alles kan op wielen.	1
Ja, functies met verhoogde blootstelling aan ergonomische risico's (BSW, Heffen en tillen, repetitief werk,..) Ouderen, mensen met overgewicht	1
Ja, fysieke arbeid	1
Ja, fysieke arbeid (magazijnwerk): repetitieve handelingen, tillen boven schouderhoogte, werken op incorrecte hoogte, tillen van zware lasten,...	1
ja, manipulatie van zware lasten (ladders) en bij installatie en onderhoud multifunctionele printers	1
ja, oudere werknemers, verhoogde werkdruk,	1
ja, repetitief werk	1
Ja, veel computergebruik	1
Ja, veel heffen en tillen van zware profielen	1
Ja, veel te weinig aandacht aan ergonomie en werklust	1
Ja, verleden als rugpatiënt	1

ja, vooral de werknemers die moeten heffen en tillen	1
Ja, voornamelijk door repetitief werk	1
ja, werken met ouderen dus veel verplaatsingen en handelingen die belastend zijn voor het MSS	1
ja, zittend werk, hoge werkdruk, stress	1
Ja: Euroglas: het manipuleren van interieurglas, in bijzonder in de verzending en bij de plaatsing	1
Ja. Manipulatie van patiënten en goederen onder niet altijd ideale omstandigheden.	1
Ja. Veel handenarbeid, heffen en tillen,...	1
kantoormedewerkers - slechte byureauinstellingen bekisters - voorovergebogen werken	1
Keukenpersoneel :langdurig rechtstaan Verzorging van patienten: tillen van personen	1
kinderverzorgsters: heffen en tillen van lasten; beeldschermwerkers: slechte ergonomie aan het bureel	1
Kleuterleidsters door veelvuldig heffen en tillen en vaak onaangepast meubilair voor de leerkracht	1
L'équipe Facility est plus à risque : le traitement du papier en général. par exemple : le courrier entrant nécessite un nombre répété d'actions tels que désagrafer les lettres ou trier des lettres. le métier évolue et les volumes diminuent néanmoins cela reste encore important à ce jour. Pour les autres fonctions le matériel ergonomiques est mis à disposition	1
L'infanterie et les combats services Eventuellement les combat service supports	1
la charge physique	1
Laaggeschoolde jobs met zwaar werk en eventueel beeldschermwerkers die de hele dag zitten	1
Laboranten moeten vaten tillen waar chemicaliën zitten	1
lang zitten achter de computer	1
langdurig dezelfde werkhouding in kantoorsetting (aan bureau met computer)	1
Le travail sur écran, accentué par le télétravail. La manutention en cuisine, en ateliers de pratique et ateliers techniques. Notamment...	1
leefomstandigheden, levenswijze. Medewerkers maatwerkbedrijf hebben andere prioriteiten	1
Leeftijd Functie	1
leeftijd, slechte gewoonte - geen veranderbereidheid, HL is er niet van op de hoogte	1
Leeftijdsgebonden aandoeningen (reuma, artrose,): vooral dan de oudere werknemers	1
logistiek is veel tillen, tenzij automatisatie	1

Magazijniers, oudere praktijkleerkrachten	1
magazijnmedewerkers: tillen van lasten, onaangepast schoeisel (veiligheidsschoenen zijn niet ergonomisch) kantoorndw: thuiswerk is niet altijd ergonomisch, bureaumateriaal niet aangepast aan persoon	1
Manueel uitsorteren aan een transportband	1
Manutention manuelle de charges Travail à la caisse	1
mauvaises postures de travail, excès d'activités sportives	1
Medewerker chronische rugproblemen Medewerker MS Medewerker met heupproblematiek Medewerker fybrio	1
Medewerkers die bewoners verzorgen: heffen en tillen medewerkers in de keuken: zware kookpotten	1
medewerkers die in de groendienst werken zonder de nodige harnessen te dragen waarin ze hun arbeidsmiddel kunnen laten hangen zodat ze niet het volle gewicht moeten dragen	1
Medewerkers picking: contant manueel hanteren van lasten waaronder ook zwaardere/volumineuze pakketten Medewerkers restaurant: repetitieve handelingen, onnatuurlijke bewegingen, kleine bewegingsruimte en hoge werkdruk	1
Medewerkers uit de zorg, gezien frequente transfer van cliënten, medewerkers administratie	1
Medewerkers van woonzorgcentra : begeleiden van bewoners (in bed stoppen, verplaatsen,...) Arbeiders die zware gewichten heffen. Kleuterleidsters die kinderen opheffen.	1
Medische voorgeschiedenis	1
Meerdere oorzaken. Zwaar werk repetitief werk ...	1
Meestal gaat het om rugproblemen. Soms minder ernstig, soms ernstiger. Mensen zijn geneigd om sowieso verder te werken, ookal zijn er klachten. Er is een goeie opvolging via medisch onderzoek.	1
Mensen met overgewicht => overbelasting van de spieren en gewrichten Mensen met teveel stress => gespannen spieren	1
Mensen met zwakke rug Medewerkers welke steeds repetitieve handelingen dienen uit te voeren	1
Mensen werken veel met de computer. Eenzelfde houding, weinig beweging	1
Métier fort exigeant physiquement pour certains (militaires dans des unités de combat ou techniciens par exemple).	1
Moeilijke vraag. Een klacht gehad over 'last aan de rug' bij beeldschermwerk (dus te statisch). Verder geen.	1
Monteerders en lassers: repetitief werk	1
motorrijders, fietsers	1
Na overleg met PA_AA blijkt dat verzuim meer te maken heeft met werkdruk, dan wel met overbelasting van lichaamsdelen.	1

nee	3
Nee	2
neen	2
Neen	4
Neen , veel tools , niet veel repetitie in werk , Investerings afgestemd op veiligheid , ergonomie , en productieverbetering Veel opleidingen , meldingssysteem om gevaren en problemen te melden , input RA komt rechtstreeks van de productievloer Ergonomie projecten worden jaarlijks herzien	1
neen/ niet geweten	1
Niet dat ik weet	1
Niet dat ik weet.	1
Niet speciaal...	1
Niet specifiek.	1
nihil	1
non	1
Non, pas d'analyse à ce sujet.	1
NVT	1
Omwille van de taken die uitgevoerd worden	1
omwille van hun functie, bv bobijnopzetter - frequent tillen van bobijnen tussen 5 en 10 kg	1
Onderhoudsploeg - fysieke arbeid	1
operatoren aan bepaalde afwerkingsmachines,	1
operatoren, fysiek werk, moeilijk op te lossen	1
orderpickers door het vele tillen, vorkheftruckbestuurders door tillen en zitten, bureelwerken door het zitten	1
ouderdom staand werken tillen van zware last	1
Oudere medewerkers Jongere medewerkers met klachten opgebouwd uit het verleden in de Prive!!	1
Oudere werknemers	1
Oudere werknemers in de operationele en logistieke eenheden die vooral op tactisch niveau nog actief zijn (zowel binnen- als buitenland)	1
oudere werknemers ook werknemers met kleine gestalte.	1
Oudere werknemers rugklachten	1
oudere werknemers; slecht ontworpen werkposten met onvoldoende hulpmiddelen,temperatuur,.....	1
oui, douleurs dos	1
oui, les fantassins. Port de charges lourdes constamment (sac à dos, gilet pare balles, casque kevlar, équipement de combat)	1
Oui. Travail répétitif, travail sur écran, travaux physiques, ?	1
Overbelasting, repetitief werk	1

Overgewicht Zware lasten Grote reikafstand	1
Overgewicht, oudere werknemers	1
Overgewicht, repetitief werk, zware zaken manueel hanteren,... Bouw is op zich fysiek zwaar werk en hulpmiddelen kunnen niet altijd gebruikt worden.	1
pas spécialement mais NWTW pour 2022 et 100 % télétravail depuis mars 2020 sans préparation adéquate	1
personeel in de richting Land- en Tuinbouw: heffen en tillen schoonmaakpersoneel: heffen en tillen administratie: slechte houding bij beeldschermwerk	1
Personeel op kantoor: gebruik van muis/toetsenbord.	1
Personen met tillen en hanteren van lasten in het takenpakket	1
personnes avec handicap ergonomie et télétravail	1
Poets, catering, technisch onderhoud, secretariaats- en onthaalmedewerkers	1
Poetsdames, technische dienst, leerkrachten lassen, hout, mechanica en schilderen, verzorging	1
Poetspersoneel wegens repetitieve arbeid Onderhoudspersoneel wegens fysieke belasting	1
polyvalente medewerkers owv frequent manueel hanteren van lasten	1
port de charge lourde en effort prolongé sport accident de roulage	1
Praktijkleerkrachten algemeen (nijverheid, keuken, zorg)	1
Praktijkleerkrachten haarzorg, SV - statisch staand werk Leraren lichamelijke opvoeding Secretariaatsmedewerkers - beeldschermwerk Onderhoudspersoneel - heffen en tillen	1
productie	1
productiemedewerkers: repetetieve handelingen	1
Regelmatig bukken en tillen van lasten in een gebogen houding. Lopen over een ongelijke ondergrond. Werken in de buitenlucht, warmte en koude omgeving.	1
repetatief werk	1
Repetetieve handelingen - matige ergonomische opstellingen ea	1
Repetitief en belastend werk : dagelijks veel gewichten heffen en tillen voor magazijniers en voor de telewerkers omdat hun thuiswerkplek niet aangepast is	1
repetitief werk	1
repetitief werk (assemblage)	1
repetitief werk aan de kassa Uitpakken van goederen in de winkel	1
Repetitief werk Zware lasten	1
Repetitieve belastende beweging voor de elleboog	1
repetitieve handelingen	1

Repetitieve handelingen Langdurig rechtstaan Omgevingstemperaturen (koude) Zware lasten heffen en/of tillen	1
repetitieve handelingen tillen van lasten	1
Repetitieve werkzaamheden	1
repetitieve handelingen en statische houdingen	1
risque en hausse lié entre autre au télétravail	1
Schoonmaakpersoneel: repetitieve handelingen	1
Constructiemedewerkers: moeilijke houdingen en zware voorwerpen	
secretariaat medewerkers en technische dienst	1
secretariaatsmedewerkers, leraren LO, verzorging, leraren kantoor, leraren in het algemeen (thuiswerk door Corona) onderhoudspersoneel en directie	1
Sedentaire levensstijl, 50+, verleden van rugklachten..	1
smkd c:s,< ,	1
sommige functies waar de ergonomische belasting hoger is (tillen van lasten)	1
Specifieke militaire opdrachten en taken	1
spierpijn door eentonig werk gedurende lange periode. spierpijnen door verkeerde houding	1
Sterk sedentair gedrag binnen de organisatie.	1
stilstaand, repetitief werk lang dan 8u.	1
Stress - geen natuurlijke houdingen	1
Taken met continu fysieke belasting	1
Technische onderhoudsdienst en praktijkleerkrachten > o.a. hanteren zware lasten en krachtuitoefeningen; langdurig staand werk. Poetsdienst > o.a. staande en roterende lichaamshouding. Leerkrachten algemene vakken > o.a. langdurig staande houding. Personeel secretariaat > langdurig zittende werktaak.	1
Technische populatie: Vooral laag risico - weinig tot geen repetitieve taken - aandacht voor ergonomisch aspecten in elke taakrisicoanalyse Mogelijk engineering techniekers die bij onderhoud moeilijk te bereiken delen moeten vervangen/repareren, maar nooit langdurige taken. Kantoor: aandacht voor ergonomische set up van werkplekken - individuele werkplek-check & 5-jaarlijkse risicoanalyse ism idewe (optidesk)	1
Télétravail actuel, réactivité demandée depuis les activités Covid19, charge de travail intensifiée sans contre mesure possible (activités sportives, loisirs, etc.).	1
télétravailleurs	1
Thuiswerkers owv minder goede ergonomische werkpost. Operatoren die repetitieve taken doen.	1
tillen van lasten	1

Tillen van lasten	1
Travail administratif ne tenant pas compte des transports des dossiers et du classement des archives	1
travail répétitif en production ainsi que les travailleurs sur écran.	1
tri postal Douanes Logistique manutention mauvaise posture statique bureau personnel Horeca	1
Tuinwerkers: repetitieve bewegingen	1
type werkpost	1
uitvoerend personeel, de bouw is zwaar werk	1
Vaak staand werken voor onderwijzend personeel. Vaak zittend werk voor ondersteunend personeel.	1
Veel beeldschermwerk	1
Veel manuele behandeling van pakketten	1
Veel repetitief werk en best wel zwaar werk (heffen en tillen) Koude en warme omgevingen Trillingen	1
Veel repetitief werk.	1
veel sjouwen	1
Veel verplaatsingen en dicht bij de grond werken: steeds bukken en dan verder lopen - dit repetitief gedurende de dag Verplaatsingen in de wagen Ook veel beeldschermwerkers	1
Veelvuldig tillen lichte en zwaardere gewichten in ergonomisch ongunstige omstandigheden. Repetitieve handelingen	1
veelvuldig zittend werk + zwak spiergestel- niet overal juiste uitrusting	1
verkeerde zithouding tijdens thuiswerk	1
Verplaatsen van gereedschap alsook onderdelen om de liften te bouwen en dit op niet altijd correcte hef en til techniek.	1
verpleegkundige: regelmatig verplaatsen van patiënten met verkeerde techniek. Beeldschermwerkers: verkeerde instelling van de werkplek; gebruik van flexplekken zonder aanpassing van de werkplek	1
Verpleegkundigen - heffen en tillen van lasten	1
verpleegkundigen die ouderen verzorgen (heffen en tillen), technische dienst (heffen en tillen), grootkeuken (heffen en tillen), beeldschermwerkers	1
Verpleegkundigen en ingenieurs afhankelijk van de ter beschikking gestelde materialen en settingg	1
Verpleegkundigen hebben fysieke belasting (transfers, verzorgen in bed, ...) beeldschermwerkers: statische belasting Logistieke medewerkers: heffen en tillen	1
verpleegkundigen met direct zorgcontact schoonmakers, logistieke medewerkers (repetitieve taken, tillen van lasten, ongunstige werkhouding)	1

Verpleegkundigen-tappers, administratie-computergebruik, poetsvrouw- wringen, klusjesman-heffen	1
Verpleegkundigen, medewerkers Schoonmaak. We geven wel specifieke opleidingen aan deze twee groepen maar het komt toch nog voor. Regelmatig wordt de risicoanalyse herbekeken, vorig jaar nog door het Ergocoachteam en wordt er nog specifiek op gehamerd.	1
verpleging en verzorging	1
vnl zorgpersoneel die veel verplaatsingen in en rond bed doen van patiënten. de laatste tijd ook veel beeldschermklachten (polsen, nek, elleboog). facilitaire diensten vnl onderhoud, schoonmaakpersoneel door herhaalde polsbewegingen bij poetsen	1
vooral beeldschermwerk : zitten, te weinig bewegen, slechte houding	1
Vooral repetitief werk met te weinig afwisseling (jobrotatie). Ploegleiding laat al eens operatoren liever op één bepaalde werkpost staan omdat ze daar goed presteren. Sommige operatoren hebben ook niet liever als steeds op dezelfde werkpost te staan. Deze moeten we tegen zichzelf beschermen. Te star werk voor administratief personeel	1
voornamelijk zitten werk : secretariaatspersoneel	1
Voornamelijk zittend beeldschermwerk (160 personen vd 280)	1
voornamelijk: heffen en tillen (pilot) pipetteerwerk (labo)	1
vrouwelijke werknemers die soms wel zware lasten moeten tillen	1
we hebben een gemiddelde anciënniteit van 28 jaar. Er is veel repetitief werk, hoofdzakelijk tillen van lasten	1
werknemers die machines gebruiken bv. met een tractor het gras maaïen van een voetbalveld (langdurige trillingen), veegmachine, weg- en rioolwerkers	1
Werknemers die repetitieve handelingen uitvoeren tijdens het afspanen aan de zinkpan.	1
Werknemers in de verpakkingsafdeling omw het repititief werk.	1
Werknemers in productie oefenen fysiek zwaar werk uit	1
Kantoormedewerkers beseffen niet altijd even goed hoe belangrijk een goede houding aan hun buro is voor hun lichaam	1
werknemers met repetitief	1
Werknemers op de laadplaats, zwaar hef- en tilwerk	1
Werknemers op kantoor die veel de zelfde houding aannemen achter hun bureau Weknemers op de baan meer bepaald zithouding achter het stuur Werknemers op de baan (verkopers en technische functies) -> Heffen en tillen van gewichten / dozen ...	1
Werkposten met repetitieve handelingen gedurende 9 uren zonder jobrotatie	1
werkzaam op fysiek zware werkposten, hoge leeftijd, vrouwen,	1

Wij stellen kraanmannen, riggers, chauffeurs en mekaniekers te werk die regelmatig zware lasten dienen te manipuleren. Bij verkeerde werkmethode is het risico op verkeerde belasting van het lichaam zeer aanwezig.	1
Wn die werken met machines Wn die zorgtaken uitvoeren	1
WN's met een aangeboren lichamelijke beperking . WN's met een verleden van rugklachten . WN's die nog de gevolgen ondervinden van een ernstig verkeersongeval.	1
Woonzorgcentra. alle verpleegkundige en zorgkundige hebben door hun werkschrijving een verhoogd risico.	1
zeer veel beeldschermwerk	1
zittend werk, verplicht telewerk en geen aangepast ergonomisch materiaal	1
Zo lumbago, discushernia en tendinitis ook deel uitmaken van MSA, dan kan ik dat op 90% (zeer hoog) evalueren.	1
Zorgverleners - tijdsdruk	1
zowel de verzorgende als de administratieve medewerkers	1
Zware fysieke arbeid. Statische houding - BSW.	1

		Nombre
Que fait votre organisation		10
pour prévenir ou combattre les TMS ?	werkorganisatie, productiesnelheden aanpassen, voorzien van ergonomisch toebehoren, medische opvolging	1
	-	1
	- awareness creëren - PBM's ter beschikking stellen	1
	- formation et conseils à l'engagement - communication de conseils - modifications de l'environnement de travail après analyse SEPP	1
	- Gericht acties door ergonomoom en organisatie. - MURI's van alle werkposten	1
	- Rondgang ergonomoom elke paar jaar - Aangepast meubilair wanneer nodig - Frequente informatie campagnes - zowel posters, toolboxes als langere sessies -	1
	-Doelgericht klachtenbehandeling en onderzoek wanneer meldingen omtrent houding(ergonomie), manuele zware handelingen worden gemeld. Eveneens van toepassing bij klachten omtrent ergonomie op bureau.	1

-team opgeleid om werkplaats correct op te stellen, tips te geven rond correcte houding -webinar EDPW -tips rond houding en instellen beeldschermwerkplaats op het werk en bij telewerk -tips rond bewegen tijdens het beeldschermwerk -opmaak preventieplan PSR (werkdruk)	1
?	1
... pas grand-chose... rien :-)	1
/	3
2x per jaar rondgang door ergonoom. hij doet de verbeteringsvoorstellen en wij kijken wat we effectief kunnen doen. ook wordt er meer ingezet op rotatie, max. 2 uur dezelfde taak uitoefenen.	1
aanbieden ergonomische tools zowel inzake fysieke arbeid als beeldschermwerk	1
aandacht voor geschikte bureau-infrastructuur (bureaustoel, verstelbaar bureau, afwisseling in de opdracht) Ergonomische materialen voor het onderhoudspersoneel	1
Aangepast ict materiaal	1
Aangepaste bureaustoelen	1
aangepaste infrastructuur	1
aangepaste machines aankopen advies arbeidsarts	1
aankoop aangepast meubilair, inrichting bureau	1
Aankoop ergonomische hulpmiddelen. Standing desks. Vertical mousse. Ergonomische stoelen. Screen raisers, opleidingen ...	1
aankoop hefhelpmiddelen, actie rond gezond leven en meer bewegen	1
Aankoop van ergonomisch materiaal Bevraging personeel	1
aankoopbeleid kantoomateriaal, opdelen in tijdsvakken voor bepaalde handelingen, poetskar en andere hulpmiddelen voor de poetsvrouw, aandacht voor mentaal welzijn, re-integratie met hulp van de arbeidsgeneesheer, aanmoedigen fietsgebruik voor woon-werkverplaatsing	1
aanpassingen waar mogelijk, rekening houden tijdens ontwerp met gezond verstand	1
aanwezigheid van een manutentieteam met coaches die opleidingen geven rond gebruik hulpmiddelen (lift, glijzeil), die ook individuele begeleiding doen bij klachten. er is ook opvolging van langdurig afweziggen over al dan niet MSA. ahv ludieke acties (week van welzijn, flashmomenten) worden technieken aangeleerd.	1
actieplan psychosociale aspecten GPP en JAP, sensibilisatie en externe ondersteuning Ergonomie, periodieke medische controles, bespreekbaar in CPBW,	1

advies ergonomische muizen (opvolging geweigerd) advies ergonomische stoelen (50% opgevolgd, daarna wegens budgettaire redenen (besparing onderwijs) stopgezet. geen andere adviezen of instructies	1
Advies preventiedienst bij ontwerp/wijziging werkpost Periodiek accent op thema ergonomie	1
aménagement des postes avec fortes contraintes physiques et également tournante sur les postes	1
analyse des postes de travail formation ergonomique mise en place de procédures plan global de prévention plan annuel d'action formation type "école du dos"	1
analyse door deskundige EDPB Voorzien aangepaste werkmiddelen en hulpmiddelen . Blijvend lobbyen bij het management om de nodige aanpassingen bij bestaande probleem situaties.	1
automatisatie	1
automatisatie, nieuwe handgrepen/nieuwe wielen op karren, proces anders bekijken zodat bepaalde manuele stappen eruit kunnen gehaald worden, ?.	1
automatiseren waar mogelijk, gebruik van hulpmiddelen (om te tillen)	1
Beleid ergonomie, met een ergocoach op de diensten	1
beleid rond ergonomie, risicoanalyse ergonomie, actieplan, opleidingen, werkgroep met vakbonden, eigen richtlijnen ergonomie	1
Beschikbaar stellen van hoog-laag baden en tilliften	1
bevraging WN door SIEK / opleiding hef en til technieken aangepast aan de werksituatie / organisatorische aanpassing door vervanging van zware ladders en tilhulpen voor deze ladders	1
Bij de RA van sommige werkposten wordt bijzondere aandacht besteed aan ergonomie . Ergonomische arbeidsmiddelen worden reeds door de WG ter beschikking gesteld. PA - ergonomie van Idewe geeft specifieke opleiding aan WN's.	1
bij keuze nieuwe machines (trillingen / gebruiksduur)	1
Bij klachten bij de AA worden er voorstellen gedaan om hulpmiddelen aan te bieden in overeenstemming met de dienst ergonomie	1
bij klachten worden er extra analyses uitgevoerd	1
bij mijn weten nog niets	1
Bijscholingen over houdingscorrectie, rug- en nekschoolprincipes. Bijscholing over toepassen van correcte techniek bij het manipuleren van minder mobiele personen en hoe het gebruik van de hulpmiddelen adequaat moet gebeuren...	1
bijstand door ergonoom + pareto analyse en (tech.) acties op voornaamste issues	1

Briefings d'information sur les bons gestes à réaliser, fourniture d'EPI et de matériel "ergonomique".	1
Bureauwerk op secretariaat: ergonoom wordt om de zo veel jaren uitgenodigd om werkplek te analyseren en advies te geven. beeldschermwerkers krijgen online tool BAS doorgegeven door preventieadviseur om zichzelf kritisch te bekijken. Voor leerkrachten bestaat er niets tot op heden om MSA te voorkomen of aan te pakken.	1
CBM's om lasten te heffen worden aangeschaft	1
Communication des pages web IDEWE (avant le changement de SEPPT) sur le télétravail et le "bureau d'urgence ergonomique", l'aménagement correct de son poste de travail. Communication de la check-list Prévention télétravail du SPF ETCS. Visites régulière des lieux de travail avec mise à disposition de (nouvelles) chaises ergonomiques, de postes de travail assis-debout. Mise à disposition de tapis reposes-poignets, reposes-pieds.	1
conseil ergonomique matériel adéquat	1
Cursus heffen en tillen	1
de ergonoom van de externe preventiedienst ondersteunt ons	1
De lokale preventiediensten kunnen beroep doen op de PA-AA's en op de ergonomen van de preventiedienst op stafniveau hebben ergonomen om deze risico's te reduceren inzake MSA.	1
De standaard werkplek op kantoor is instelbaar: ergo stoel, instelbare desk, extern scherm en toetsenbord. Men beschikt over muis en laptop. ook werden stappen gezet om de werkplek thuis uit te rusten. Werkplekbezoeken zijn mogelijk. Ons intranet bevat veel info en instructie rond risico's, opstellen werkpost en er wordt regelmatig naar verwezen. bvb: februari 2021: maand van het welzijn.	1
De werksituatie wordt met de werknemers besproken. Bij rondgang met externe PA wordt de werksituatie van deze werknemers onder de loep genomen. Op basis van het advies wordt de werksituatie aangepast.	1
des mails épisodiques d'info	1
diffuser brochures et infos par mail et visite de l'ergonome tous les 5 ans	1
...	
Dit jaar start er een project samen met ergonoom om o.a. dit te bekijken (en te werken aan ergonomie).	1
Dit staat in ons GPP maar nog niets voor gedaan	1
Du combat retardateur, Des plans à long terme, Du camouflage procédurier et/ou administratif	1

Een voorkomingsbeleid met periodieke (her)evaluatie van de risico's. Een aangepast aankoopbeleid. Opzet van een netwerk van ergo-coaches op de werkvloer. Ergonomie opgenomen als actiepunt GPP 2020-2025 voor de gehele organisatie. Intern preventieadviseur ergonomie die adviseert bij (her)inrichting gebouwen.	1
enige taakrotatie bij arbeiders, ergonomische hulpmiddelen, ergonomie van beeldschermwerkers, ...	1
er is een "jaar voor de ergonomie" geweest - diverse infosessies + ondersteunende tools (affiche - VIK's)	1
Er is een aanspreekpunt voor acute klachten. Mensen kunnen problemen altijd melden. Er wordt preventief gewerkt door regelmatig risico-analyses te doen op afdelingen.	1
Er is een basis rond ergo coaches uitgebouwd maar te weinig ingebed in de organisatie.	1
Er wordt een risico analyse opgesteld, hulpmiddelen voorzien, opleiding aan de medewerkers en specifiek advies van de ergonoom van de externe dienst.	1
Er wordt ingezet op kantoorergonomie	1
Er wordt regelmatig gekeken wat er op ergonomisch vlak kan verbeteren. Ook bij het inrichten van de werkplek wordt er gekeken hoe er best kan worden gewerkt, afhankelijk van repetitieve handelingen en draaibewegingen. Hiervoor werd al eens beroep gedaan op een ergonoom.	1
Er zijn risicoanalyses ergonomie gebeurt in de afdelingen. verbeterpunten moeten nog verder ingevoerd worden om de belasting te verlagen.	1
Ergocoach (kinésist), jaarlijkse opleiding	1
ergonome	1
Ergonomie is een checkpoint op de lay-out checklijst bij werkvoorbereiding.	1
ergonomie opvolging	1
ergonomie RA van de werkposten + risicoanalyse bij repetitief werk	1
Ergonomie, jaarlijkse verspreiding van basisinformatie	1
Ergonomie@Delhaize is een managementsysteem met vier grote peilers: aankoop en ontwerp, risicoanalyse, opleiding en afwezigheid. Op elk niveau zijn vier stappen gedefinieerd om te groeien door de jaren heen en acties te bepalen om het beleid verder te optimaliseren (RA organisatieniveau). Op wekrpostniveau gebeuren subjectieve analyses door de mensen zelf en objectief door de ergonoom. Eénzelfde ergonomiebasis voor subjectieve, kwantitatieve analyses, ontwerprijlijnen en opleiding.	1
ergonomiebeleid door ergonoom	1

Ergonomiebeleid kan hierin helpen? dit hebben we.	1
Ergonomieradar IDEWE, tips en RA beeldschermwerk	1
Ergonomiestudies op de werkvloer en in de kantoren uitgevoerd door IDEWE met voorstel van maatregelen. Maatregelen werden opgenomen in het jaaractieplan en globaal preventieplan	1
Ergonomisch advies aankoop hulpmiddelen om fysieke belasting te verminderen organisatie & planning werk meer personeel inzetten	1
Ergonomisch beeldschermwerk --> inrichting bureau Poetskarren met wringsysteem	1
ergonomisch materiaal	1
ergonomisch: hoog- laag bureau, ergonomische bureaustoelen vorming: stress - agressie - bewegen	1
ergonomische bureaustoelen, na RA beeldschermwerk de nodige maatregelen (voetsteun, polssteun, ergonomische muis, extra beeldscherm bij laptopwerkers, enz) nascholingen voor leraren	1
Ergonomische hulpmiddelen voor administratieve medewerkers. Transportwagentjes en hulpmiddelen om zware lasten te tillen en ondersteunen. Tijdens de dag is er een relatieve grote vrijheid om de taken te plannen. Dit maakt dat de medewerkers hun taken regelmatig kunnen onderbreken	1
Ergonomische hulptools worden gebruikt	1
ergonomische opleidingen	1
Ergonomische risiconalyse van de werkposten, voorzien van hulpmiddelen, werkhoogte aanpassen,...	1
Ergonomische studie is recentelijk uitgevoerd	1
ergonomische studies (werkpostanalyses) uitgevoerd samen met IDEWE. Exoskelets aangekocht	1
ergonomische tools voor beeldschermwerk	1
Ergonomische werkwijze en werkposten	1
Formation, prévention, réorganisation du service, du poste, des tâches. Mesures ergonomiques.	1
Formations dispensées via le corps médical (kiné) école du dos.	1
Formations, directives sur l'utilisation des équipements, entraînements appropriés, renforcements musculaires, folders, études et achat de nouveaux équipements plus adaptés et plus légers	1
fournir du matériel ergonomique, visite et analyse des postes de travail, invitation à signaler les troubles TMS,	1
Gebruik van elektrische transpallet Gebruik van bodywarmer Jobrotatie	1
Gebruik van heftoestellen	1

Gebruik van zwenkraantjes , automatisatie voor manuele repetitieve handelingen , opleidingen , werk flow en werk inrichting maximaal afstemmen , betrokkenheid medewerkers ,dynamische RA en gebruik van kim tools en kim methode	1
Geen actief beleid	1
Geen directe middelen.	1
geen idee	3
Geen idee	1
Geen info	1
Geen potentiële klachten, sales organisatie, geen fysieke arbeid	1
geen specifiek programma wordt geval per geval bekeken	1
geen structurele preventieve aanpak wegens zeer beperkt voorkomen tot op heden	1
Gestart met risico-analyses speciek per afdeling	1
goed materiaal en sensibilisering	1
goede ergonomische middelen	1
goede ergonomische uitrusting, beweging, informatie en sensibilisatie	1
hef en til beweging opleiding en materialen op hoogte plaatsen	1
Hef- en til hulpmiddelen Jobrotatie	1
Hijsmiddelen waar mogelijk instructies uitstappen uit vrachtwagen, ...	1
Hulpmiddelen ergonomie bij BSW. Voor fysieke arbeid: te weinig.	1
Hulpmiddelen voorzien voor de medewerkers. Opleiding voorzien.	1
Taakrotatie en job afwisseling.	
hulpmiddelen waar nodig	1
hulpmiddelen, maar niet evident	1
Ik denk weinig. Bij mijn vorige werknemer (Vivaqua) waar ik 25 jaar werkzaam was, gaf ik zelf opleiding in Heffen en tillen. Ik heb er ook zelf een film over gemaakt. Mijn opleiding heb ik destijds gevolgd bij Ergoteam.	1
ik hou hier als preventieadviseur rekening mee	1
Ik weet het niet	1
in de mate van het mogelijke is dit een onderdeel van welzijn op het werk in al zijn facetten: ergonomie bij aankoop en ontwerp, risicoanalyse en opleiding.	1
In het vorige bedrijf waar ik werkte, was dat vooral het probleem bij de vaste constructeur voorleggen en verder de markt verkennen voor alternatieve technische oplossingen. Verder nog kleine technische verbeteringen aanbrengen en de mensen aanleren hoe deze goed te gebruiken, werkrotatie.	1
in hoogte verstelbare transpalletten om op hoogte te stapelen werkrotatie verstelbare zit-/stahulpen	1

Indien iemand klachten heeft, wordt de expertise ingeroepen van een ergonoom	1
individueel bekijken wat haalbaar en nodig is voor betrokken medewerker te kunnen laten werken.	1
Informatie	1
Informatie over heffen en tillen , training over heffen en tillen, organisatie maatregelen (plaatsen van katrollen , plannen van de werken met de nodige hulpmiddelen, voorzien van extra collega's om de last met twee te dragen)	1
Information au travailleurs, check-list, analyses de postes, d'accidents, de risques, formations manutention, traitement des plaintes, améliorations des conditions de travail	1
Informer en sensibiliseren. Medisch toezicht door arbeidsarts.	1
Ingrijpen bij aankoop - sensibilisering bij selectie machines / werkmethode	1
Inschakelen ergonoom Idewe / vinger aan de pols door medische dienst / ergonomische verbeteringen in een werkgroep werkbaar werk	1
Interne werkgroep rug en ergonomie (rugpretteam) : Ondersteuning door IDEWE: Fedris dossiers, vorming en opleiding (via fonds), ondersteuning rugpretteam	1
Inventarisatie, verbeteringen aan de werkpost	1
Investeren in til hulpmiddelen (ongeveer 40 stuks), tilcoaches en actieve tilgroep, verplichte initiatie bij aanvang en jaarlijkse herhaling van transferbewegingen, alle werkposten voor administratie personeel zijn individueel aangepast.	1
Inzet van ergonoom voor opleiding op de vloer	1
Inzet van hef gereedschap (zeer uitgebreid): rolbruggen, zwenkarmen, vacuümzuigers, plaatsingskranen, draagriemen ... Uitschreven instructies Opleiding heffen en tillen is voorzien. Stand van technologie van exoskeletten wordt opgevolgd (de huidige generatie kan nauwelijks iets verbeteren)	1
Inzetten dienst ergonomie (intern & extern IDEWE)	1
Ja	1
JA DOOR DE ERGONOOM	1
Ja. Ergonomie is opgenomen in het opleidingsprogramma voor arbeiders. Voor bedienden wordt advies van een ergonoom aangeboden.	1
jaarlijkse opleiding ergonomie+ ra	1

Jaarlijkse infocampagne over goede zit- en werkhouding en over voldoende beweging. Aankoop ergonomisch materiaal voor alle medewerkers. Bij doktersbriefje met advies rond aangepast ergonomisch materiaal voor een specifieke medewerker kopen we dit aan.	1
Je ne gère pas les CS et CSS, cependant nos AMT sont sensibilisées et les chefs de corps avertis, la particularité des tâches et le cotés inhérents de la fonction de militaire rend la prévention difficile	1
job rotatie aangepaste tools	1
Job variatie, RA ergonomie door IDEWE + uitvoeren van voorgestelde preventiemaatregelen, hulpmiddelen ter beschikking stellen, ...	1
Jobrotatie	1
Jobrotatie Ergonomische maatregelen om belasting te beperken	1
jobrotatie tilmiddelen: vacuümlifters	1
jobrotatie, afwisseling van taken, aangepaste werktijden	1
Jobrotatie, hef- en tilhulpstukken, cursus heftechnieken (moet opgefrist worden)	1
jobrotatie, organisatorische maatregelen	1
Jogging en fonction du temps imparti.	1
kanteltafels, ergonomische karren	1
kantoorergonomie zijn we mee gestart - aanpassen van stoelen/tafels is gepland - ergonomische muis aangeboden aan alle medewerkers die dat wilden (geen verplichting) - 26 gebruikers van ergo muizen + 4 swoppers in roulatie en in rotatiesysteem onder collega's om de rug actief te versterken	1
Kappersstoelen voor haarzorg en schoonheidsverzorging Ergonomisch kantoor materiaal - regelmatige RA en opleidingen Nascholing leraren LO waarin ergonomie aan bod komt Heffen en tillen van zware gewichten beperken, transport met transportmiddelen	1
machines en hulpmiddelen	1
matériel adapté chaise ergonomique conseils par CP sécurité pour réglage posture bureau mini formation	1
Met de rondgang wordt er af en toe een ergonomoom mee genomen (vorig jaar nog)	1
mise en place de médecine proactive en attente de kiné	1
Mobiliteitscategorie voor patiënten	1
Momenteel nog niets	1
Momenteel wordt er weinig ondernomen. Er worden wel tips gegeven aan de werknemers maar er wordt geen concreet actieplan opgesteld of er worden geen concrete maatregelen voorgesteld.	1
nee	1
Nee	2

neen	1
Neen	1
niet bekend	1
niet veel, enkel opleiding manueel hanteren van lasten 5-jaarlijks	1
niets	4
Niets	2
Niets specifiek	1
Nihil	2
nog niets	2
Nog niets.	1
Nous avons mis le matériel ergonomique à disposition (Chaise, bureau, écrans) Au niveau des tâches répétitives, une rotation de l'équipe sur les tâches est mis en place Le département des ressources humaines met des initiatives en place pour bouger (yoga , course avec un coach) - annulé pour l'instant "Covid" Covid : budget 300? pour acheter du matériel Réglage du poste de travail + instructions disponibles par le CP interne Quand un problème persiste, nous faisons appel à IDEWE	1
on publie de temps en temps des recommandation mais les fiches de postes ne sont pas à jour concernant les manutentions de dossiers parfois très lourds	1
onboarding thema wordt momenteel volledig herwerkt	1
ondersteuning tot het herkennen van de problematiek	1
Onderzoek op preventieve maatregelen bij incidenten en arbeidsongevallen Opleiding en aanpassing werkpost waar nodig, ihb bij poetspersoneel Rugschool	1
Op de werkplek (in het bedrijf) zijn de bureau's in hoogte instelbaar. Bij aanwerving wordt de werkpost afgesteld door de preventieadviseur. Regelmatige acties ivm zitten en bewegen. 5 jaarlijkse screening via MyOptidesk (IDEWE)	1
Op dit ogenblik nog niets omdat wij ook geen weet hebben van het aantal mogelijke gevallen	1
op vraag aankoop ergonomisch materiaal	1
Op vraag van de werknemer, voorziening om ergonomische muis ter beschikking te stellen.	1
opleiding door externe dienst - ergonomisch werken op de groendienst	1
opleiding en voorzien van voldoende en aangepast materiaal	1
opleiding ergonomie	1
Opleiding ergonomie / E-learning ergonomie / werkplek bezoeken / persoonlijke aanpassingen aan de arbeidspost / mogelijkheid tot ergonomisch advies van ergonoom of AG / website ergonomie van IDEWE nationaal gecommuniceerd	1
Opleiding ergonomie beeldschermwerk, manueel hanteren van lasten	1

Opleiding ergonomie zal worden ontwikkeld Technische oplossingen (hulpmiddelen) Jobrotatie	1
Opleiding hef- en til Opleiding ergonomisch werken Hulpmiddelen om ergonomischer te werken	1
opleiding rond heffen en tillen voor alle medewerkers	1
Opleiding rugklachtpreventie via externe dienst, aankoop ergonomische bureaustoelen en zit-statafels, screening van beeldschermwerkposten door ergonoom met advies	1
opleiding tillen kleuters	1
Opleiding van een aantal personen tot ergonomiecoach die de werkposten gaan analyseren en aanpassen. Werknemers krijgen een ergonomievorming gerelateerd aan hun werkpost	1
opleiding, medisch toezicht, checklijsten, risicoanalyse	1
Opleidingen	1
opleidingen RA beeldschermwerk RA verplaatsen van patiënten team ergonomie die alle ontwikkelingen opvolgt en actieplan ter voorkoming van MSA opmaakt.	1
opleidingen en vormingen	1
opleidingen Heffen en tillen via interne dienst PBW opleidingen beeldschermwerk via externe dienst PBW	1
Opleidingen heffen en tillen, aanpassingen in werkmethode, hulpmiddelen, gericht medisch onderzoek	1
Opleidingen rond ergonomie SIEK - analyses	1
opleidingen werkpostanalyse	1
opleidingen, ergonomische maatregelen	1
opvolging arbeidsarts, inschakelen ergonoom voor rondgang	1
Pas grand chose, campagne de sensibilisation , proposition de webinaires	1
proberen beperken van het gewicht van te verhandelen bobijnen. aandacht voor hulpmiddelen voor het verplaatsen/verhandelen van lasten (machineonderdelen, bobijnen, rollen e.d.).	1
RA beeldschermwerk met actieplan; verschillende ergonomische studies	1
RA ergonomie	1
RA Heffen en tillen wordt opgemaakt, RA Beeldschermwerk is ook gepland. Van daaruit kunnen extra maatregelen voortkomen. Nu wordt er al een beetje aan ergonomie gedacht bij de aankoop van bepaald bureaumateriaal of hulpmiddelen voor heffen en tillen.	1
RA-Beeldschermwerk Verspreiden van algemene info en tips (in niet corona tijden) jaarlijks bezoek Preventieadviseur ergonomie zowel beeldscherm werk als heffen en tillen	1

Recent een risicoanalyse ergonomie (magazijn) laten uitvoeren: er worden nu meer preventieve maatregelen genomen nav de analyse: In hoogte verstelbare werktafels, beter onderhouden materiaal, meer jobrotatie en ergonomische matten	1
Recent een voorstudie over juist fysieke lichaamshouding bij praktijkwerk voor betrokken leerkrachten + leerlingen. Voor het overige, momenteel minder actie. De preventiedienst tracht bij te sturen, maar heeft onvoldoende tijd + middelen om ook rond dit welzijnspunt fatsoenlijk werk te kunnen leveren. Op dit punt is de onderwijssector echt achterlopend en veel te kort bedeed in werkmiddelen. De bevoegde overheden schieten hier duidelijk te kort in hun verantwoordelijkheid.	1
Recente investeringen in 8 extra elektrische palletwagens alsook diverse elektrische heftrucks. Automatisatie waar mogelijk zodat WN's enkel controle dienen uit te oefenen.	1
Regelmatig rondgang met ergonoom i.p.v. met arbeidsarts en risicoanalyse beeldschermwerkposten.	1
Regelmatige (jaarlijkse tot 2jaarlijkse) samenwerking met IDEWE rond Ergonomie (op kantoor / in de wagen / in de zorgtaken) in de vorm van rondgang en/of opleidingsmoment	1
Regelmatige instructies aan de werknemers inzake ergonomie via toolbox en jaarlijkse rondgang bedrijfsarts. Ook arbeidsmiddelen worden indien mogelijk aangepast of vernieuwd.	1
Rien de global. Traitement au cas par cas.	1
Risico-analyse dmv schoolstages met jaarlijkse acties in het JAP	1
Risicoanalyse beeldschermwerk Elke werkpost is uitgerust met ergonomische bureaustoel, laphouder, extern toetsenbord, externe muis, headset Jaarlijks voor iedereen en bij het onthaal van elke nieuwe werknemer wordt er info gegeven over een goede houding en beweging aangemoedigd	1
Risicoanalyse van de uit te voeren werkzaamheden.	1
Risicoanalyse werkposten. Aanpassingen doen aan beeldschermwerkposten.	1
Risicoanalyse, opleiding, soms indienststelling, soms ergonoom	1
Risicoanalyses en werkpost bezoeken door EDPBW met aansluiten een advies met preventiemaatregelen	1
Risicoanalyses worden per dienst opgemaakt en daaraan een actieplan aan gekoppeld. Het actieplan is een mengeling van opleiding, aankoop hulpmiddelen, herinrichten van de werkplek.	1
Risicoanalyses, aanpassing werkposten, aankoop tools om het heffen entillen te vergemakkelijken, informatie met tips&tricks	1

Risicoinventarisatie, verbetervoorstellen, opleiding/informatie, ergonomische hulpmiddelen, persoonlijk advies beeldschermwerk,..	1
rondgang met voorstellen van preventiemaatregelen bij het gebruik van oudere machines, AM en handgereedschap	1
rondgang op ergonomisch zitten achter bureau is gebeurd uitleg hoe juist zitten achter bureau en de stoel correct afstellen + organisatie van het werkblad aanbieden van online webinars en linken naar tips op ergonomiewebsite	1
Rotatie op de werkposten Informatie met ergonomische tips	1
samenwerking met externe dienst. Opleiding heffen en tillen door externe dienst	1
samenwerking met Idewe ergonomen om low cost verbeteringen aan te brengen.	1
schoonmaak: bepaalde tools worden voorzien zoals een pers zodat ze de dweilen niet met de handen hoeven uit te wringen. Constructie: heftools en hulpmiddelen worden ter beschikking gesteld.	1
sensibilisation , formation d'ergo-coaches, équipement ad-hoc	1
Sinds drie jaar staat ergonomie op zelfde niveau als veiligheid en psychosociale aspecten. Flow van aanpak is hetzelfde met risicoanalyses, reconstructies, indiensstellingen, enz... Preventieadviseur ergonomie komt systematisch langs.	1
sk ,c:<s></s>	1
Sommige werknemers hebben zelf tools uitgevonden Vanuit de organisatie zelf nog niet veel	1
Sta - zit hulpmiddel	1
Standaard preventie info. Webex trainingen Controle bij rondgang van de preventie adviseur ...	1
Stap voor stap werken we aan een ergonomiebeleid. Zit-sta meubilair Opleidingen Doorgedreven risicoanalyse Advies - werkpostaanpassingen door een PA-ergonomie i.s.m. arbeidsarts	1
Statisch > ergonomische bureaustoelen. Dynamisch > opleiding hef- en tiltechnieken	1
Sterke inzet op ergonomische oplossingen - bij het telewerk verplicht opleiding ergonomie - Ergonomische studie van knelpunt-werkposten	1
team werkvereenvoudiging onderzoekt ism de preventiedienst of er alternatieven zijn, hulpmiddelen kunnen ingezet worden.	1
technische hulpmiddelen, rotatie	1

<p>Technische populatie: Vooral laag risico - weinig tot geen repetitieve taken - aandacht voor ergonomisch aspecten in elke taakrisicoanalyse</p> <p>Mogelijk engineering techniekers die bij onderhoud moeilijk te bereiken delen moeten vervangen/repareren, maar nooit langdurige taken.</p> <p>Kantoor: aandacht voor ergonomische set up van werkplekken - individuele werkplek-check & 5-jaarlijkse risicoanalyse ism idewe (optidesk)</p>	1
<p>toelichting over correcte zithouding en opstelling bureau individueel advies door een PA ergonoom</p> <p>grotere en meerdere schermen</p> <p>aankoop ergonomische bureaustoelen en andere ergonomische hulpmiddelen (polsmat, aangepaste muis, bladstandaard, voetbankje, zitkussens,...) advies om regelmatig te bewegen - wandelen tijdens de pauze</p>	1
<p>tools om ergonomisch de werkpost te verbeteren. Toolbox met tips hoe uw lichaam minder te belasten</p>	1
<p>Tot op heden geen specifieke maatregelen</p>	1
<p>training ergonomie hulpmiddelen ter beschikking gesteld voor tillen te reduceren werkprocedure aanpassen bij tillen maximum toegelaten gewicht</p>	1
<p>Trillingsmetingen uitgevoerd in het kader van hoge druk reinigingen. Advies gegeven om bepaalde spuitkoppen niet meer te gebruiken en meer in te zetten op automatisatie.</p>	1
<p>Veiligheidsinstructies betreffende instellen beeldschermwerkpost.</p> <p>Aanbieden van ergonomische hulpmiddelen laptop houder, Verticale muis, documenthouder, voetenbankjes, in hoogte verstelbare bureautafel, enz... Aanbieden gezondheidsprogramma: Yoga, wandelen, zwemmen, spinnen, + gezonde voeding aanbieden gratis fruit en verse soep . Opleidingen: ergonomie, omgaan met agressie, heffen en tillen Hoe stress onder controle houden, enz... Zoveel mogelijk hijs en hef hulpmiddelen aanbieden</p>	1
<p>Verschillende tools en hulpmiddelen om zorg minder belastend uit te voeren. coaching van houding, belasting,.. bij zorgpersoneel.</p>	1
<p>video - fiches de prévention - capsules d'information</p>	1
<p>VIK</p>	1
<p>Voor de beeldschermwerkers is er reeds actie ondernomen. Voor de overige categorieën van medewerkers is er weinig gekend</p>	1
<p>Voor ondersteunend personeel, adviezen ingewonnen bij ergonoom en deze adviezen toegepast.</p>	1
<p>Voor operatoren: Ergonomische risicoanalyses volgens bedrijfseigen ergonomisch tool (ontwikkeld ism ergonoom). Invultool voor beeldschermwerkers / zit/sta tafels geïmplementeerd</p>	1

Voor telewerk is er onlangs een thuiswerkpakket samengesteld, dit houdt in: een laphouder, extern klavier, pc muis en headset	1
Voorlopig geen acties	1
voorlopig niets	1
Voorlopig niets.	1
voorzien ergonomische hulpmiddelen, sensibiliseren correct opstellen werkplek	1
voorzien van goed materiaal	1
vormingsdagen, aanbod sessie rond tillen en heffen Risicoanalyse voor personeel, poets, onderhoudsmensen, specifieke werkposten	1
Waar mogelijk afwisselend werk en het gebruik van hulpmiddelen	1
We hebben een discipline Ergonomie	1
we luisteren naar de mensen en kijken wat we kunnen doen. soms ook de ergonoom	1
We werken samen met een bedrijfskinesitherapeut	1
webinar Fitdesk, ergonomisch materiaal op werkplek	1
Weinig	1
Weinig acties. Eerder reactief dan proactief	1
weinig tot niets	1
Weinig tot niets	1
weinig tot niets; wat info fiches uithangen	1
Weinig tot voorheen. Nu, voor nieuwe projecten wordt oa het ergonomische aspect mee beoordeeld.	1
Werd nog niet gestructureerd aangepakt.	1
werkgroep heffen en tillen e-learnings beeldschermwerk advies inrichting werkpost	1
Werkmethodes aanpassen (alles zoveel mogelijk op wielen), ergonomisch materiaal aankopen (bureaustoelen, pc-muizen, ergonomische matten voor langdurig staan,...). Opleidingen geven (heffen en tillen, hoe rijden met een kar, transpallet,..., opleiding beeldschermwerk), Risicoanalyse voor staand werk, Persoonlijke werkpostanalyse, pauzes....	1
werkposten bekijken met ergonoom	1
werkvariatie in taken houding aanpassing van werkpost	1
Wij hebben een systeem waar er veel rotatie is onder de mensen . Er zijn geen repetitieve taken.	1
Wij proberen momenteel vooral aan de ergonomische aspecten te werken.	1
wissel werk ergonomische aanpassingen	1
wordt besproken op het SMT met de arbeidsarts om oplossingen te zoeken	1

workshops zithoudingen en opstelling werkpost. Instructies heffen en tillen voor een zeer beperkte groep.	1
zeer weinig, enkel in de productiehal	1
zelf hou ik rekening met ergonomie, zou meer beroep willen doen op pa ergonomie maar eenheden zijn op en dan is dat steeds betalend.	1
Zit- sta bureau's, ergonomische muizen, laptop verhogers, ergonomische indeling bureau's, Fit 4 Work campagnes	1
Zoveel mogelijk elektrisch gereedschap gebruiken.	1

		Nombre	%
Existe-t-il une politique de prévention des TMS (curative ou préventive) ?	Non, pas encore élaborée concrètement	146	47%
	Limitée, à la suite de certains cas de TMS (après un accident ou de l'absentéisme au travail)	87	28%
	Oui, il y a une politique à long terme, nous essayons de prévenir les TMS	78	25%

Comment la politique de prévention des TMS a-t-elle vu le jour au sein de votre organisation ?

		Nombre	%
Après une analyse des risques du conseiller en prévention Ergonome externe	Marqué	60	36%
	non marqué	105	64%
Après une analyse des risques du conseiller en prévention interne	Marqué	85	52%
	non marqué	80	48%
À la suite des visites des services externes de prévention au travail (SEPPT)	Marqué	38	23%
	non marqué	127	77%
Sur la base d'examens médicaux du médecin du travail au travail (SEPPT)	Marqué	48	29%
	non marqué	117	71%
Par l'évolution des accidents du travail ou de l'absentéisme au travail	Marqué	68	41%
	non marqué	97	59%
Autre(s) :	Marqué	36	22%
	non marqué	129	78%

	Nombre
Autre(s) :	276
:n c:,<	1
A mon arrivée comme ergonome	1
alle mogelijke bronnen worden gebruikt	1
Antwoord vorige vraag was "ik weet niet of er een beleid is", maar die mogelijkheid was er niet	1
aucune info	1
Door een interne ergonomoom aan te werven, aanleiding CPBW en effectieve gezondheidszorg.	1
door opstart interne dienst ergonomie	1
eerst was er veiligheid, dan psychosociale en nu ook ergonomie	1
er is niet echt een beleid	1
FEBI (rugklachtpreventie)	1
geen beleid, op vraag (na afwezigheid) ev. aankoop ergonomisch/aangepast materiaal	1
geen zwaar beleid, maar wel proberen wel preventief te denken	1

Gewoon uit praktische overwegingen. In vele gevallen is het werk gewoonweg te zwaar	1
Het werk proberen minder zwaar te maken, mensen langer aan het werk houden, het werk vrouwvriendelijk	1
interesse en prioriteit van werkgever zelf	1
meldingen van personeel	1
Na beslissing om vrouwelijke operatoren te integreren in ons productieapparaat	1
na bezoek interne preventiedienst of via mailverkeer aan de IDPB	1
Na brainstorm met collega's wereldwijd. Werkgroep opgericht.	1
na opleiding tot preventieadviseur	1
Na risicoanalyse Ergocoach	1
naar aanleiding van klachten van personeelsleden	1
niet echt een beleid	1
omdat werkgever gezond wil werken	1
opmerkingen TWW	1
relance du plan global à 5 ans, mission qui sera confiée à IDEWE en collaboration avec HR	1
Risico analyse dmv schoolstages	1
rugklachten werkgever	1
suite aux plaintes du personnel	1
Via gezond verstand	1
via navraag op Comité Preventie en Bescherming op het werk	1
Via voorstel door preventieadviseur of arbeidsarts	1
vraag van syndicale partners	1
we houde er rekening mee, niet echt beleid	1
weet ik niet	1

	Nombre	%
Que fait votre organisation pour maintenir les travailleurs souffrant de TMS au travail, ou pour les encourager à reprendre le travail ?	6	2%
- possibilité de reprise partielle (pas de possibilité de poste adapté dans l'entreprise)	1	0%
- jobrotatie, technçische aanpassingen (instelbare werkhoogtes,...), ergonomische hulpmiddelen (tilhulpen, buffers,...)	1	0%
-	3	1%
- aangepaste PBM's	1	0%
- advies externe dienst, progresieve tewerkstelling (algemeen)	1	0%

- Kijken of we de werkorganisatie kunnen aanpassen - Het ius een klein bedrijf met weinig alternatieve - bijscholing indien mogelijk, in de meeste gevallen is er onvoldoende competentie voor een stap hoger in de organisatie te werken als trainer, in kwaliteit of dergelijke.	1	0%
---	1	0%
?	3	1%
???	1	0%
.	1	0%
/	9	3%
à mettre en place	1	0%
aan het werk houden: indien bij medisch onderzoek deze problematiek blijkt, wordt samen met arbeidsarts gezocht naar een oplossing. werkhervatting: vervroegd "re- integratietraject". (na uitval van reeds 1 maand, wordt een niet officieel re-integratie traject opgestart, met als doel de werknemer vlot weer aan het werk te krijgen).	1	0%
Aanbieden van ergonomische hulpmiddelen. Eventueel ook minder belastend werk voor arbeiders.	1	0%
aandacht werksituatie, mogelijke aanpassing	1	0%
aangepast ergonomisch materiaal	1	0%
aangepast werk	1	0%
Aangepast werk	2	1%
Aangepast werk - werkpostaanpassingen op maat van het individu. (bureauverhogers, ergonomische muizen, toetsenborden, lumbaalsteunen,...) Opleiding rond ergonomisch werken Risicoanalyse door PA-ergonomie (intern)	1	0%
Aangepast werk in mindere mate mogelijk.	1	0%
Aangepast werk in samenspraak met de arbeidsarts	1	0%
aangepast werk indien mogelijk	1	0%
Aangepast werk ism arbeidsarts	1	0%
Aangepast werk Korte opvolging	1	0%
aangepast werk waar mogelijk	1	0%
aangepast werk waar mogelijk. Niet veel eigenlijk.	1	0%
Aangepast werk, bespreken wat fout liep	1	0%
aangepast werk, jobrotatie, advies van arbeidsarts, vermindering arbeidsuren, samenwerking met Fedris	1	0%
aangepast werk, overplaatsing naar een minder belastende werkpost.	1	0%

Aangepast werk, reïntegratietrajecten, progressief werk, polyvalentie wanneer werknemer hiervoor openstaat, andere functie	1	0%
Aangepaste arbeidsmiddelen, extra werkrachten, aangepast meubilair	1	0%
Aangepaste hulpmiddelen aangekocht om zo ergonomischer te kunnen werken. Ook aanpassingen in werkmethoden zijn mogelijk.	1	0%
Aangepaste werkkledij beschikbaar stellen, werkgroepen rond zorgtaken herevalueren, aanpassen aan het individu via coaching	1	0%
Aangepaste werkmethode / bureau	1	0%
aangepaste werkmiddelen	1	0%
Aangepaste werkpost en hulpmiddelen, rotatie van werk, ondersteuning indien nog vragen	1	0%
aankoop ergonomische hulpmiddelen	1	0%
Aankoop speciaal individueel uitgebalanceerd materiaal indien doktersvoorschrift daarom vraagt. Personeelsleden weten dat ze met een doktersvoorschrift mogen vragen naar speciaal materiaal.	1	0%
aanpassing werkomgeving, specifieke tools indien nodig, nauwe samenwerking met arbeidsarts en ergonomen	1	0%
Aanpassen van de werkpost: lifting tools, werken op dezelfde hoogte	1	0%
Aanpassen werkpost indien mogelijk. Voorzien hulpmiddelen . Deeltijdse werkhervatting .	1	0%
aanpassing in taakinhoud aanpassingen in werkhouding, materieel...	1	0%
aanpassing van de werkpost, eventueel andere taken toewijzen	1	0%
aanpassing werkmiddelen waar mogelijk, herverdeling takenpakket, optimalisatie van werkprocedures lasten	1	0%
Aanpassing werkplek Opleiding	1	0%
Aanpassing werkpost	2	1%
Aanpassing werkpost en aanpassing taken.	1	0%
aanpassing werkpost, aanpassing uurroosters, aanpassing functie(beschrijving)	1	0%
aanrijken van de nodige specifieke tools die een werkhervatting kunnen bevorderen (specifieke stoel, ergonomische muis,...)	1	0%

adaptation des postes de travail - possibilités d'achat de matériel ergonomique (ballon, repose-pied, repose-poignet, ...), salle de gym à disposition	1	0%
Adaptation du poste de travail après visite spontanée chez MT et éventuellement intervention ergonomiste SEPP	1	0%
advies arbeidarts, aangepast werk	1	0%
advies gevraagd aan PA ergonomo, arbeidsgeneesheer of indien eenvoudig/eerstelijns de IPA ergonomische opstelling van het beeldschermwerk en voorzien van ergonomische bureaustoel of andere ergo tools	1	0%
advies vragen aan arbeidsarts of de ergonomo van de EDPBW	1	0%
afwisselend werk, progressieve werkhervatting	1	0%
algemeen re-integratiebeleid (SMT), niet voor MSA in het bijzonder	1	0%
Als we ervan op de hoogte zijn, kunnen we de betrokkene voorstellen om aan jobrotatie te doen of een andere job te geven of aan te leren. Als een aanpassing van de werkpost of de tools een oplossing kan zijn, dan zal daar ook werk van gemaakt worden in de mate van het mogelijke.	1	0%
alternatief werk	1	0%
Alternatief werk wordt aangeboden waar mogelijk	1	0%
alternatieve tewerkstelling	1	0%
Alternatieve werkplek, werkrotatie	1	0%
Analyse van de werkpost Aangepaste hulpmiddelen	1	0%
Analyse van het probleem. aanpassing werkpost (stoel en tafel beter afstellen, houding bijsturen) ergo muis voorzien	1	0%
ander soort werk aanbieden indien mogelijk !	1	0%
Andere werkpost/functie/taak toekennen.	1	0%
arbeidsarts	1	0%
arbeidsarts schrijft aangepast werk voor, maar dat is meestal niet haalbaar, sluit niet aan met de job. er is te weinig voeling met het werk en het bedrijf van die kant. pa ergonomie zou dat misschien kunnen, maar die zien we te weinig.	1	0%
bedrijf beschikt over een SMT team met daarin HR director, PA, AG, PAPS, vergadert 4 x per jaar	1	0%
Bekijken met de arbeidsgeneesheer of deeltijds werken of aangepast werken in een opbouwschema naar de eerdere tewerkstellingsgraad kan bekomen worden.	1	0%
bekijken of er correct wordt gewerkt met de hulpmiddelen in de afdeling groen.	1	0%

Bij mijn weten nog niet voorgekomen.	1	0%
Bijscholingen over ergonomische principes en technieken Voorzien van hulpmiddelen waar nodig Soms deeltijds terug beginnen en verder opbouwen om werkhervatting te bevorderen.	1	0%
conseil d'un ergonome	1	0%
conseil et adaptation du poste	1	0%
contact houden, RIT, advies arbeidsarts	1	0%
dat doet arbeidsarts van de externe dienst	1	0%
ddf	1	0%
Deeltijds regime, beperkingen qua tewerkstelling op ergonomisch zwaardere werkposten, persoonlijke opvolging via arbeidsarts,...	1	0%
deeltijdse re-integratie of aangepast materiaal (stoel, muis, toetsenbord,..)	1	0%
Destijds werd er tools aangekocht met het ervaringsfonds bv. voor de technische dienst om op hoogte aan de bedden of toestellen te werken, aanpaste stoelen etc.	1	0%
Dit gebeurt via onze medische keten	1	0%
Dit ligt vooral bij de PA-AA van de lokale preventiediensten	1	0%
doorsturen naar arbeidsgeneesheer voor verder advies	1	0%
dossier fedris - re-integratie	1	0%
Een aantal mensen met MSA zijn op lichtere werkposten gezet. Aan de montagewerkpost wordt een in hoogte verstelbare tafel gezet. Deze werkplaatsen zijn echter beperkt in aantal	1	0%
Er bestaat reeds een systeem van aangepast werk maar dit moet nog beter uitgerold en toegepast worden.	1	0%
Er is 1 persoon in de organisatie die progressief werkt, met een aangepast uurrooster. Er wordt gekeken of bepaalde zaken moeten worden aangepast wat de werkplek betreft. Er wordt geïnvesteerd in beter meubilair.	1	0%
Er is alternatief werk beschikbaar maar niet voor zo veel mensen als er werkzaam zijn.	1	0%
Er is in beperkte mate mogelijkheid om ander, lichter werk aan te bieden.	1	0%
Er worden aangepaste arbeidsmiddelen voorzien, of werkpostaanpassingen. Ook komen aanpassingen in de werkorganisatie voor, in overleg met de directe HL van de betrokkene.	1	0%
Er wordt alternatief werk aangeboden	1	0%

Er wordt een ergonomiemodel gehanteerd met aankoop/ontwerp, risicoanalyse en instructie. Dit komt van ergonomiesite.be waar deze onderdelen zijn uitgewerkt.	1	0%
er wordt rekening gehouden met hen in de mate van het mogelijke, maar het werk moet wel gedaan worden. aangepast werk is daardoor vaak moeilijk.	1	0%
Er zijn bevoorbeeld andere bureau's / werktafel aangeschaft die in hoogte verstelbaar zijn (sta en zit). Er wordt gewezen op de juiste zithouding in de bedrijfswagens. Heffen en tillen Intranet cursus	1	0%
ergonomiebeleid	1	0%
ergonomisch materiaal	1	0%
ergonomische aanpassing van de werkpost (andere stoelen, rechtstaan tijdens meetings, beweging over de middag promoten)	1	0%
ergonomische arbeidsmiddelen voorzien adviezen vanuit de interne preventiedienst	1	0%
ergonomische bureaumateriaal en sensibilisatie	1	0%
ergonomische hulpmiddelen worden soms wel aangeboden, bv ergonomische pc muis	1	0%
ev functie of taken van de betrokkene aanpassen.	1	0%
Eventueel alternatief werk.	1	0%
formation type "école du dos" dans certaine fonction: alternance des poste de travail donc favoriser la polyvalence	1	0%
geen	1	0%
Geen	1	0%
Geen acties	2	1%
geen ervaring	1	0%
geen gegevens over bekend.	1	0%
Geen gestructureerd beleid daarrond.	1	0%
Geen gevallen bekend	1	0%
Geen gevallen van MSA	1	0%
geen idee	2	1%
Geen idee	4	1%
geen info	1	0%
Geen info	2	1%
Geen informatie	1	0%
Geen informatie hieromtrent beschikbaar.	1	0%
Geen klachten	1	0%
geen specifiek programma. wordt bekeken indien nodig	1	0%

Geen specifiek uitgewerkt reïntegratiebeleid.	1	0%
Geen zicht op. Ik vermoed nog weinig beleid hieromtrent.	1	0%
gen gegevens	1	0%
Heel beperkt	1	0%
Het bedrijf tracht steeds de werknemers aan het werk te houden middels aangepast werk, indien mogelijk en toegelaten.	1	0%
Hier wordt momenteel weinig aan gedaan.	1	0%
Hierboven beschreven	1	0%
hulpmiddelen	1	0%
hulpmiddelen voor de beeldschermwerkers en preventief werken voor productiepersoneel. aangepast werk is soms tijdelijk mogelijk, maar eerder uitzondering.	1	0%
Hulpmiddelen voorzien (bv ergonomische muis of klavier), aangepast werk, advies van de ergonomoom van de externe dienst.	1	0%
Hulpmiddelen voorzien, afwisselend staand zittend werken, halftijds hervatten	1	0%
hulpmiddelen worden aangekocht per individu op basis van de noden	1	0%
Iemand die een operatie heeft ondergaan blijft ofwel in ziekenverlof ofwel wordt getracht de werkplek een stukje aan te passen zodat de persoon bijvoorbeeld niet de hele tijd staand moet lesgeven.	1	0%
In de mate van het mogelijke aangepast werk voorzien. aangepaste werkpost, minder uren, ... (in overleg met AA	1	0%
In de retail zijn er vier niveaus van aangepast werk. Interne bedrijfsartsen zullen deze bij fysieke klachten steeds voorstellen en directeur probeert dit te organiseren (druk van vakbonden is heel groot om dit te doen). Psychosociaal wordt via overleg aangepast (maar komt niet zo vaak voor, pas plaats nr. 12).	1	0%
In gesprek gaan met de (betrokken) personeelsleden Aanpassing van de werksituatie, werkhouding van de personeelsleden Opvolging nadien over de evolutie van de werksituatie en werkhouding	1	0%
In het onderwijs is dit moeilijk.	1	0%
Indien dit voorvalt zoeken we naar mogelijkheden in aanpassing van de werkpost of het werk op zich.	1	0%
indien mogelijk aangepast werk voorzien	1	0%
Indien mogelijk aangepast werk, blijvend inzetten op hulpmiddelen, indien nodig aangepast materiaal.	1	0%

Indien mogelijk worden ze tijdelijk op een andere werkpost ingezet	1	0%
Indien mogelijk wordt gekeken naar een heroriëntatie. Is wel niet bij iedereen mogelijk	1	0%
Indien mogelijk: aangepast werk voorzien	1	0%
Indien noodzaak om aangepast materiaal, wordt dit aangekocht In nieuw ingerichte kantoren standaard in de hoogte verstelbare tafels (zodat zittend en rechtstaand werk afgewisseld kunnen worden)	1	0%
individuele begeleiding door werkplaatsbezoek en ev aanpassing, in extremis aangepast werk. verzuimgesprekken en tevens polsen naar MSA. team Medisch Sociaal Team met PAAA en HR bespreken integratie van langdurig afwezig	1	0%
Interventie ergonomiecoach In service training Progressieve tewerkstelling	1	0%
ism arbeidsarts worden in sociaal comité, individuele werkpost aanpassingen besproken ikv reintegratie	1	0%
jaarlijkse medische onderzoeken	1	0%
Je ne sais pas s'il existe une politique générale à ce sujet. C'est souvent le fait d'actions spontanées et individuelles de la part de certains chefs de service envers leurs travailleurs souffrant de TMS.	1	0%
jobmutatie+ organisatorische maatregelen+ sensibilisering	1	0%
jobrotatie	1	0%
jobrotatie - gebruik van ergonomische hulpmiddelen	1	0%
Jobrotatie indien mogelijk.	1	0%
Kiné et suivi médical, changement de poste, formation sur les bons gestes à appliquer.	1	0%
Le mythe de la caverne	1	0%
Ligt gevoelig; eigenlijk dienen alle operatoren alle werk aan te kunnen.	1	0%
lorsque cela s'avère nécessaire, nous les invitons à se rendre auprès de la médecine du travail afin de recevoir les conseils de IDEWE. Le management est censé rester en contact avec le travailleur, mais cela est à vérifier avec HR - la politique d'absentéisme est encore en draft et devrait être validée cette année	1	0%
magazijnmdw krijgt andere taak toegewezen die minder belastend is kantoormdw kan beschikken over voetbankje of zitbal	1	0%

matériel adapté après conseils médecin du travail et ergonome	1	0%
Meer afwisseling in werktaken (jobrotatie), progressieve werkhervatting en (tijdelijk) aangepast werk is mogelijk	1	0%
Met arbeidsarts besproken wat mogelijkheden kunnen zijn om werknemer terug aan het werk te brengen. De leidinggevende nemen ook contact op met werknemer hou zij zich voelen hierbij en wat ze nog kunnen doen.	1	0%
mise a disposition d'équipements spécifique , adaptation des conditions de travail , organisation de séance fitdesk	1	0%
mise en place a d'autre fonction	1	0%
mogelijk aangepast werk	1	0%
Mogelijkheden tot aangepast werk.	1	0%
Momenteel is hier geen plan voor uitgewerkt	1	0%
momenteel niets concreet	1	0%
MSA-incidenten hebben zich tot zover gekend, nog niet voorgedaan binnen de school.	1	0%
msD s =	1	0%
naar mijn weten niets	1	0%
nauw overleg met EDPBW sport en ontspanning tijdens de middag	1	0%
nauwe samenwerking tussen ergonoom en arts van externe dienst. op basis van analyse van ergonoom kan arts aangepast werk voorschrijven.	1	0%
Nee	1	0%
Nee niet echt	1	0%
neen	2	1%
Neen, behalve de ge-anoniemiseerde statistieken van AXA = 37% ontbreekt ons elke info hieromtrent. Meer gepersonaliseerde info valt volgens info van HRM onder het medisch geheim.	1	0%
Neen.	1	0%
niet altijd mogelijk om aangepast werk te voorzien, doch steeds toegepast indien het kan.	1	0%
niet bekend	3	1%
Niet uitgewerkt	1	0%
niet van toepassing	1	0%
Niet van toepassing	1	0%
niets	3	1%
Niets	2	1%
niets speciaals	1	0%

niets specifiek	1	0%
nihil	1	0%
Nihil	2	1%
Nog geen casus, In geval van, procedure werkhervatting zoeken naar individuele oplossing: Aangepast werkplek, aangepaste taken, ...	1	0%
Nog geen gevallen bekend	1	0%
Nog geen gevallen bekend.	1	0%
nog geen problemen gehad	1	0%
nog niet echt nodig geweest	1	0%
nog niets	2	1%
nvt	2	1%
onderhoudspersoneel: aangepaste arbeidsmiddelen, grote zalen met meerdere mensen poetsen (verdeelde last), zitsta hulp enz	1	0%
onderling van werkzaamheden wisselen of job verandering	1	0%
Onderwijzend personeel : / Ondersteunend personeel afhankelijk van ongemak: aanpassing werkpost indien mogelijk.	1	0%
ontzien bij klachten, maar dat is niet evident in onze sector	1	0%
Op dit ogenblik is er hiervoor nog niets actueel ondernomen	1	0%
Opleiding (+ op de werkvloer) - evaluatie takenpakket - gradueel opstarten na (tijdelijke) uitval.	1	0%
opleiding ergonomie	1	0%
opleiding rugschool via arbeidsarts en ergonomoom externe dienst	1	0%
Opleiding tiltechnieken,	1	0%
opleiding, project met medisch ergonomisch team van GTB	1	0%
Opleiding. Sensibilisering. Informeren.	1	0%
optimaliseren van uurroostering, gedeeltelijke werkhervattingen	1	0%
Opvolging (systematische terugkerend) contact vanuit HR met de betrokken Wn.	1	0%
Opvolging leidinggevend.	1	0%
Opvolging van ziekteverzuim met oorzaak analyse. Klachten over MSA worden uitgefilterd. Maar er is te weinig structureel uitgewerkt om dit probleem organisatie breed aan te pakken	1	0%
Overleg arbeidsgeneesarts	1	0%
parfois, changement de job	1	0%
Partiële vrijstellingen	1	0%

Pas d'information sur ce point.	1	0%
pas encore de cas de ce genre identifié	1	0%
pas grand chose car les travailleuses sont très motivées et mordent "sur leur chique"	1	0%
peu de choses! les fiches de postes ne reconnaissant pas les manutentions de dossiers peu de TMS sont reconnus comme conséquence du travail!!	1	0%
Poste adapté dans la mesure du possible	1	0%
preventief advies vormingen aanbieden periodiek medische controle	1	0%
Progressief hervatten van het werk	1	0%
progressieve tewerkstelling bij werkhervatting aangepast werk	1	0%
Progressieve werkhervatting tewerkstelling andere afdeling jobrotatie	1	0%
Re -integratie project	1	0%
Re-integratie	1	0%
re-integratie beleid na afwezigheid door arbeidsarts en team ergonomie. aanpassing werkposten na werkpostanalyse hulpmiddelen voorstellen indien noodzakelijk	1	0%
re-integratie traject met eventuele aanpassing van de werkpost	1	0%
Re-integratie traject opstarten.	1	0%
re-integratie via arbeidsgeneesheer, ergonomoom ingeschakeld voor inrichting van de werkplek	1	0%
re-integratietrajecten, aanpassing werkpost, aanpassing functie	1	0%
reintegratietraject	2	1%
reintegratietraject -	1	0%
Reintegratie waar mogelijk	1	0%
rekening houden met klachten, gezond verstand, zie hulpmiddelen	1	0%
Rien	1	0%
Rien! Compte sur la bonne volonté de chacun.	1	0%
Risicoanalyses Werkpostaanpassingen Aangepast werk	1	0%
rotatiesysteem ingevoerd	1	0%
rugscholing aangeboden	1	0%
Samenwerking met externe dienst. opvolging in geval van ziekteverzuim	1	0%
situatie wordt specifiek bekeken en investeringen worden hierop afgestemd, samenwerking met VDAB (VOP statuut)	1	0%

SMT opgesteld Opleidingen ergonomisch werken Beschikbaarheid ergonomisch materiaal	1	0%
SMT re-integratie van zieke bespreken in % gradueel opstarten tijdelijk lichter werk geven iom de bedrijfsarts	1	0%
Soins kiné à l'Hôpital Militaire Reine Astrid.	1	0%
Suivi par la médecine du travail. Adaptation des postes de travail lorsque c'est possible. Changement de poste.	1	0%
taakrotatie, minder belastende werkpost, zit-sta-bureau aankopen en ander materiaal dat kan helpen, ...	1	0%
Te weinig	1	0%
Technische aanpassingen en investeringen (vb vacuum- lifter, cobot, lichtere verpakkingsmaterialen, liftsystemen...)	1	0%
Terugkeerbeleid, multidisciplinair PAR overleg (platform voor arbeidsongeschiktheid en re-integratie), rugvalidatieprogramma's via Fedris, aangepast werk	1	0%
tijdelijk andere werkzaamheden - indien mogelijk	1	0%
Tot op heden niets	1	0%
Travail adapté, dans certains cas reconversion. Le repos reste la norme	1	0%
Veranderen van job binnen de onderneming is mogelijk. Re- integratietrajecten zijn voorzien.	1	0%
Verwijdering van de werkpost - aangepast werk	1	0%
verzuimbeleid: contact houden met medewerker en snel bekijken wat nodig is zodat hij/zij het werk kan hervatten	1	0%
Vnl. werken aan de ergonomische aspecten	1	0%
Voorlopig hebben wij geen werknemers met dergelijke problematiek , maar in de mate van het mogelijke bieden wij de medewerkers aangepast werk rekening houdend met doktersadvies	1	0%
voorlopig niet	1	0%
Waar nodig worden specifieke ergonomische middelen voorzien	1	0%
Wanneer medewerkers aangeven dat het werk te zwaar is, kijken we wat we eraan kunnen doen. zo hebben we al de werkhoogte aangepast, matten gekocht,... Als het nodig is, komt er een ergonoom	1	0%
We beschikken over een Re-integratieteam bestaande uit begeleiding vanuit HR, interne preventiedienst, Preventieadviseur Arbeidsarts. (samen oplossingen op maat uitwerken) Aangepast (tijdelijk) werk na werkpostanalyse behoort eveneens tot de mogelijkheden.	1	0%
Weet ik niet	1	0%

Weinig	1	0%
Weinig tot niets	1	0%
Weinig tot niets.	1	0%
Weinig; aanpassing werkpost (bijna) niet mogelijk. Progressieve tewerkstelling	1	0%
Werkhervatting bevorderen: periodiek telefonisch contact bij langdurig verzuim (>1maand)	1	0%
Werkhervatting is steeds in samenspraak met AG / Externe instantie (adviseur) wordt betrokken voor het aanpassen van de werkplek	1	0%
werkpostverbeteringen, opleiding rond werkhoudingen, deeltijdse werkhervatting	1	0%
werkrotatie en ander werk geven (maar dat tweede is eindig)	1	0%
Wij zijn binnen de organisatie als PA elk een specialisatie toegekend. Als laatste bij in het team, houd ik mij als specialist bezig met PBMs. Onze PA die zich met wat ergonomie bezig houdt is Charlotte Van Houtteghem. Wij hebben een veiligheidsweek georganiseerd waar Ergonomie aan bod kwam.	1	0%
wordt bekeken persoon/persoon	1	0%
zeer moeilijk	1	0%
zie vorige open vraag	1	0%
zie vorige vraag	1	0%
Zo veel mogelijk inzetten op CBM's	1	0%
Zoektocht naar aangepast werk	1	0%

		Nombre	%
À votre avis, dans quelle mesure la législation fournit-elle un cadre suffisant pour la gestion des risques liés aux TMS ?	Le cadre législatif n'est pas suffisamment développé	60	19%
	Le cadre législatif doit être amélioré pour gérer les risques liés aux TMS	127	41%
	Le cadre législatif est suffisamment développé	70	23%
	Autre(s) :	54	17%

	Nombre
Autre(s) :	257
-	1
:ds, :s, =< :	1
/	1
Alles hangt af van de manier waarop de wetgeving toegepast wordt: beleid, ra, gpp,	1
...	
ben niet echt op de hoogte	1
communicatie over wetgevend kader bereikt de werkgevers niet	1
dit is met niet bekend	1
dit lijkt mij een vraag voor de ergonomen	1
Er is een basis wetgeving, en basis principes qua RA zijn overal van toepassing	1
Er is evolutie in het aanbod van machines - handgereedschap	1
er staat veel in wet, commerciële werking van externe dienst laat het niet aan bod komen	1
er wordt in de wetgeving verwezen naar de risicoanalyse en daar doen we het mee	1
GDPR gewijs moet de wetgeving eerst worden aangepast /verduidelijkt.	1
geen idee	3
Geen idee	2
geen idee, onvoldoende of onvoldoende gekend (bij mij toch)	1
geen mening	2
Geen mening	2
geen mening, niemand zit te wachten op extra verplichtingen	1
geen mening/geen kennis van de wetgeving	1
Geen zicht op	1
Heb geen duidelijk zicht op dit ogenblik wat het wettelijke kader is.	1
ik beschik over te weinig kennis mbt het wetgevend kader om msa-risico's te beheersen	1
ik heb de wet hiervoor niet bij de hand genomen, een oplossing was noodzaak	1
ik heb geen idee	1
Ik ken het wettelijk kader niet	1
Ik te weinig op de hoogte rond de huidige wetgeving om deze te beoordelen	1
ik weet het niet	1
ik zit zelf niet op meer wetgeving te wachten, misschien wel voor ergonomen	1
Inzetten op combinatie zware fysieke inspanning, lange loopbaan en concurrentiepositie	1
Le cadre est défini. On peut toujours faire mieux.	1
momenteel voor ons bedrijf niet primordiaal	1
niet opgezocht	1
niet sector/doelgroep specifiek uitgewerkt	1

niet voldoende op de hoogte om hier een standpunt te kiezen	1
onvoldoende gekend	1
onvoldoende kennis over die wetgeving	1
onvoldoende, in die zin dat ergonomoom bevoegd preventieadviseur moet zijn, niet wijzelf	1
te weinig kennis hieromtrent	1
Te weinig kennis hierover om hier een mening over te hebben	1
te weinig kennis van wetgevend kader	1
Veel info over oorzaken, weinig concrete oplossingen	1
volgens onze pa ergonomie te weinig, maar extra papierwerk voor interne pa is niet nodig	1
voor wie? er zijn al genoeg verplichtingen voor de preventieadviseur	1
Voorlopig ben ik hiermee onvoldoende bezig, om dit correct te kunnen beantwoorden.	1
WEET HET NIET	1
Weinig kennis van wetgevende kader	1
wetgeving is onbekend	1
wetgeving zijn minimum vereisten , wij gaan dikwijls verder voor noodzakelijke preventie	1

Quelles sont les mesures de prévention des TMS les plus importantes déjà prises au sein de votre organisation ?

		Nombre	%
Formation et instruction pour miser sur la position au travail (et les gestes) des collaborateurs	Marqué	218	70%
	non marqué	93	30%
Mesures organisationnelles (organisation du travail, rotation des travailleurs...)	Marqué	132	42%
	non marqué	179	58%
Mesures pour l'aménagement du poste de travail et de l'environnement de travail	Marqué	188	60%
	non marqué	123	40%
Matériels et outils ergonomiques (par exemple sièges, aides à la manutention, outils de travail, etc.)	Marqué	245	79%
	non marqué	66	21%
Nous n'avons pas encore pris de mesures.	Marqué	27	9%
	non marqué	284	91%
Autre(s) :	Marqué	20	6%
	non marqué	291	94%

	Nombre
Autre(s) :	291
:s, ::,s	1
Accès à l'école du dos	1
alle maatregelen in beperkte mate	1
alle, maar het begint met aankoop/ontwerp, zie driehoek van ergonomiebeleid	1
automatisatie	1
Automatisatie voor repetitieve manuele handelingen	1
De opleiding is wegens corona uitgesteld.	1
electrische transpaletten in de distributievoertuigen	1
Er worden nog weinig maatregelen genomen. Eerder reactief	1
Ik ben te recent bij De Watergroep (amper 3j) om mij hierover uit te spreken	1
inzetten op beweging (fietsen naar het werk, wandelen, joggen,...)	1
manque de formalisme mais les mesures sont en place (instructions réglages du poste disponible)	1

Matériels et outils ergo mais pas en suffisance car il n'y a respect du matériels mis à disposition	1
medische opvolging, aandacht bij rondgangen, deelname aan projecten,...	1
sensibiliseren van de noodzaak voor preventie	1
structurele aanpak van bovenstaande door ergonomoom is de sleutel, niet acties op zich	1
suivi médical et kiné, renforcement musculaire (sport)	1
verwijzing naar portaal IDPB waar diverse aanbevelingen zijn voorzien	1
Wij hebben geen gevallen met MSA	1
Wij houden rekening bij aanschaf van bureaustoel over het aantal uren van gebruik	1

Quels acteurs sont impliqués dans la gestion des risques liés aux TMS au sein de votre organisation ?

		Nombre	%
Ligne hiérarchique (CPPT...)	Marqué	220	71%
	non marqué	91	29%
Responsables RH	Marqué	92	30%
	non marqué	219	70%
Conseiller en prévention interne	Marqué	280	90%
	non marqué	31	10%
Employeur	Marqué	170	55%
	non marqué	141	45%
Représentants des travailleurs (CPPT, délégation syndicale...)	Marqué	158	51%
	non marqué	153	49%
Autre(s) :	Marqué	42	14%
	non marqué	269	86%

	Nombre
Autre(s) :	269
;	1
aankoop en bouwprojecten	1
actieve tilgroep	1
alle teamleden	1
Arbeidsarts en ergonomoom	1
Arbeidsarts, ergonomen Idewe	1
arbeidsarts, ergonomoom	1
Arbeidsgeneesheer, preventieadviseur	1
CPMT	1
de afdeling werkvoorbereiding	1
dienst ergonomie	1
dienst facility	1
dienst logistiek	1
directe leidinggevende	1
EDPBW	3
EDPW	1
Engineering departement	1
Er is geen comité - de werknemers worden rechtstreeks betrokken	1
Ergocoach Team (bestaat uit 2 kinesisten, 1 Ergotherapeut en 1 Psychologe).	1
Ergonomoom	1

experten in de organisatie	1
externe dienst	1
externe preventiedienst	1
Externe preventiedienst	1
geen	1
geen idee, niemand denk ik	1
Hopital militaire, chaine médicale, les coachs sportifs	1
IPA en werkgever eerder indirect	1
IPA is veiligheid	1
Les spécialistes de l'école du dos	1
Momenteel staat dit op een laag pitje	1
niemand	1
nog geen	1
nog niemand	1
nog niet aan bod gekomen	1
op het moment niemand	1
Operatoren en bedienden	1
uitvoerders zelf	1
voorlopig nog niemand	1
werkverbeteraar	1

		Nombre	%
Comment évaluez-vous l'engagement et le soutien de la direction pour combattre les risques liés aux TMS dans votre entreprise ?	0 Très peu d'engagement et de soutien	3	1%
	1	8	3%
	2	7	2%
	3	17	5%
	4	14	5%
	5	36	12%
	6	54	17%
	7	82	26%
	8	61	20%
	9	23	7%
	10 Beaucoup d'engagement et de soutien	6	2%

	Mean	Minimum	Maximum	Median
Comment évaluez-vous l'engagement et le soutien de la direction pour combattre les risques liés aux TMS dans votre entreprise ?	6.31	.00	10.00	7.00

Comment sont identifiés tous les risques dans votre organisation (donc pas uniquement les TMS) ?

		Nombre	%
Par une analyse de risques globale intégrant la sécurité au travail, la santé, l'ergonomie, les aspects psychosociaux, l'hygiène du travail	Marqué	139	45%
	non marqué	172	55%
Par le biais de différentes analyses de risques dans chaque domaine : sécurité au travail, santé, ergonomie, aspects psychosociaux, hygiène du travail	Marqué	206	66%
	non marqué	105	34%
D'une autre manière :	Marqué	39	13%
	non marqué	272	87%

	Nombre
D'une autre manière :	272
à l'aveni ces analyses devraient être intégrées	1
aanwezigheid WG en eigen ervaring op de werkvloer	1
ad hoc	1
algemene evaluatie, continu opvolgen	1
Analyse des accidents	1
apart, maar het is er niet allemaal	1
beiden, maar eerst apart	1
bezoeksrapporten IDPB + specifieke analyses en/of verslagen	1
checklist veiligheid, brand, enz...	1
De RA's gebeuren in principe apart, maar de resultaten worden samen bekeken ifv te nemen maatregelen	1
Door risicoanalyses, maar in gemeente veel functies en werkposten (geleidelijk aan)	1
door té beperkte middelen / werkuren voor de preventiedienst, is het veelal hollen na de feiten.	1
een risicoanalyse ergonomie per afdeling	1
ergens tussenin, ik doe nodige risicoanalyses en doe beroep op externe dienst	1

Gedeeltelijk uitgewerkt adhv RA's, maar nog zeker niet volledig.	1
geen idee	1
geen van beiden	1
globale risicoanalyse is in uitwerking met externe dienst	1
ieder werkt voor zijn team	1
inschatting van de externe dienst tijdens aanwerving en verdere opvolging	1
KPI's	1
MSA is complex, specialist nodig, algemene PA kan dat niet, heeft al werk teveel	1
nous utilisons la stratégie sobane qui tient compte de tous les aspects	1
op papier enkel veiligheid, rest is voor de specialisten	1
op vlak van ergonomie werden specifieke risicoanalyses uitgevoerd door externe ergonomoom	1
Par les travailleurs	1
par rapport aux accidents survenus.	1
partiele risicoanalyses op de domeinen en deeldomeinen waar de nood het hoogst is. wegens tijdstekor	1
Psychosociale aspecten apart, de rest samen.	1
specifieke RA ergonomie	1
Specifieke risicoanalyse Ergonomie per dienst.	1
taakrisicoanalyses	1
via comité, plaatsbezoeken, HL, werknemers die dit komen melden aan mij	1
vooral veiligheid	1
voorlopig niet	1
we hebben niet zo van alles een risicoanalyse of één grote	1
weinig tot niet	1
Werkplaatsbezoeken iswm CPBW, Arbeids-Arts, HL en PA	1

Quelle méthode d'évaluation globale des risques utilisez-vous actuellement dans votre organisation ?

		Nombre	%
Une liste de contrôle	Marqué	157	50%
	non marqué	154	50%
Fine&Kinney	Marqué	135	43%
	non marqué	176	57%
Un arbre des erreurs en cas d'accidents ou d'incidents	Marqué	35	11%
	non marqué	276	89%
Outils OIRA	Marqué	6	2%
	non marqué	305	98%
Un arbre des causes en cas d'accidents ou d'incidents	Marqué	84	27%
	non marqué	227	73%
Screening des risques	Marqué	68	22%
	non marqué	243	78%
Méthode SARIER	Marqué	95	31%
	non marqué	216	69%
SOBANE - Guides Déparis	Marqué	45	14%
	non marqué	266	86%
Analyse des risques de la tâche	Marqué	120	39%
	non marqué	191	61%
Autre méthode :	Marqué	40	13%
	non marqué	271	87%

	Nombre
Autre méthode :	271
, s =s	1
5x5	1
audittool IDEWE	1
een beetje een combinatie	1
eigen aanpak	1
eigen methode	3
Eigen ontwikkelde methodes	1
eigen scoringssysteem	1
eigen TRA - JSA = job safety analysis	1
elke specialist heeft zijn eigen methodes	1
geen	3
gesprekken met de medewerkers dit vind ik nog steeds de beste risicoanalyse	1

Hazop	1
het is een combinatie van diverse methodes door Idewe ontwikkeld	1
IDEWE rondgang	1
In samenwerking met onze externe dienst	1
interne site = risicofiches (Kinney)	1
KIM, recess	1
les analyses de risques sont confiées à IDEWE	1
matrice des risques, HEEPO, méthodes d'analyse de la charge physique, ...	1
methode van externe dienst	1
momenteel nog niets !	1
MUOPO + feitenboomanalyse bij ongevallen en incidenten	1
My Optidesk Idewe	1
Nordik vragenlijst voor de werknemers.	1
omstandigheden x ernst (een aangepaste versie)	1
ondersteuning door externe dienst	1
RA MSA hoort niet tot globale risicoanalyse, wat in praktijk veiligheid is	1
Risicomatrix	1
Rugradar	1
Uitgebreide gevaren-risicolijst Konsilo	1
utilisation de points d'inspection pluridisciplinaires pour déterminer et évaluer les risques.	1
vierpuntenschaal waarop elk domein zijn risicoscores uitdrukt	1
we gaan vooral in gesprek, geen systematische methode	1
We hanteren geen globale risico inschatting (zie vorige vraag)	1
Zelf ontwikkeld gemakkelijk bruikbaar met al het publiek	1

Comment l'analyse des risques est-elle menée dans votre entreprise pour identifier spécifiquement les risques liés aux TMS ?

		Nombre	%
Analyse à la suite de certains cas de TMS (après un accident ou de l'absentéisme au travail)	Marqué	83	27%
	non marqué	228	73%
Intégrée dans l'analyse des risques globale par fonction	Marqué	101	32%
	non marqué	210	68%
Intégrée dans l'analyse des risques globale par lieu	Marqué	45	14%
	non marqué	266	86%
Intégrée dans l'analyse des risques globale par tâche	Marqué	64	21%
	non marqué	247	79%
Par le biais d'une analyse des risques distincte, spécifique aux TMS	Marqué	49	16%
	non marqué	262	84%
Aucune analyse des risques TMS réalisée jusqu'à présent	Marqué	108	35%
	non marqué	203	65%
D'une autre manière :	Marqué	35	11%
	non marqué	276	89%

	Nombre
D'une autre manière :	276
alles samen in PEER: periodiek evaluatie ergonomische risico's (beheersmethode)	1
analyse global lors de l'acceptation du travail	1
analyse per werkplek op vraag, algemene rondgang	1
Aparte analyses die globaal worden samengebracht per werkpost, functie, indienststelling,... Beleid!	1
begrijp deze vraag niet goed, ik doe stuk en ergonoom doet stuk	1
Bij de uitvoering van RIE's wordt er rekening gehouden met Ergonomie	1
détection des tâches pouvant causer TMS = sensibilisation du management de proximité	1
door ergonoom externe dienst	1
door onze ergonoom. Ergoscan laten uitvoeren.	1
doorlopend aandachtspunt	1
Een analyse is niet uitgebreid op papier gezet. Globaal gezien zijn de risico's gekend.	1
ergonoom IDEWE	1

externe ergonoom doet dit	1
jaren terug een participatief onderzoek gebeurd/analyse ergonomische interventie Fedris	1
jnmqnvdsN	1
luisteren en soms check en focus ergonomie	1
Medische risico's gebonden aan taken. Zit in HR bestand en gelikt aan elke WN	1
MURI-analyse van alle werkposten	1
niet	1
niet structureel op papier	1
NIOSH, KIM...	1
ra ergo	1
rondgang externe dienst met vastgelegd thema	1
Rugradar invoering is voorzien	1
structureel vijfjaarlijks voor elke werkpost en dan ad hoc op vraag	1
tilthermometer en my optidesk	1
Via checklist gemaakt door de VERV	1
Via een rondgang of beeldschermwerkposten	1
via ergonoom taakanalyse en KIM methode op toegepast	1
via ergonoom van externe dienst	1
Via risicoanalyse voor volledige bedrijf (iedereen heeft zelfde profiel: beeldschermwerk)	1
via tool Idewe "Optidesk"	1
wat bedoel je met "analyse"?	1
Weet ik niet	1
wordt mee opgenomen in de algemene RA, geen specifieke voor MSA	1

Qui réalise une analyse des risques relative aux TMS au sein de votre organisation ?

		Nombre	%
L'ergocoach	Marqué	12	4%
	non marqué	299	96%
L'ergonome du SEPPT	Marqué	121	39%
	non marqué	190	61%
Le conseiller en prévention interne	Marqué	145	47%
	non marqué	166	53%
Personne: les TMS ne sont PAS analysés	Marqué	94	30%
	non marqué	217	70%
Autre(s) :	Marqué	31	10%
	non marqué	280	90%

	Nombre
Autre(s) :	280
<u>Adviseur ergonomie</u>	1
<u>Analyse participative</u>	1
<u>arbeidsarts</u>	1
<u>arbeidsarts- verpleegkundige</u>	1
<u>bedrijfskinesitherapeut</u>	1
<u>CPBW, medewerkers beluisteren</u>	1
<u>De ergonoom van Idewe is verschillende keren langs geweest en heeft advies gegeven.</u>	1
<u>door de externe prev adv van de EDPBW</u>	1
<u>ergonome du SIPPT</u>	1
<u>ergonoom gemeenschappelijke interne dienst voor preventie</u>	1
<u>externe dienst</u>	1
<u>externe ergonoom</u>	1
<u>freelance ergonoom</u>	1
<u>geen idee</u>	1
<u>Groep van medewerkers + PA + eventueel advies ergonoom IDEWE</u>	1
<u>hiërarchische lijn</u>	1
<u>interne ergonoom</u>	1
<u>interne ergonoom (die uiteraard ook PA is)</u>	1
<u>Interne is ergonoom + freelancer, EDPBW te duur en niet praktijkgericht</u>	1
<u>IPA samen met ergonoom</u>	1
<u>l'ergonome interne</u>	1

le CP ergo	1
Leidinggevende	1
Leidinggevend, die getraind zijn door de ergonoom in MURI	1
Les détenus travailleurs n'ont pas de médecin du travail. Le personnel : oui via EMPREVA	1
les risques spécifiques liés aux TMS ne sont pas encore analysés	1
met ondersteuning van EDPBW	1
Moet nog in detail uitgevoerd worden	1
School stagiairs	1
SDNSNM	1
Weet ik niet	1

Comment identifiez-vous les risques liés aux TMS ?

		Nombre	%
Je n'effectue pas d'identification.	Marqué	143	46%
	non marqué	168	54%
Par le biais d'une liste de controle	Marqué	75	24%
	non marqué	236	76%
Par une autre méthode validée :	Marqué	47	15%
	non marqué	264	85%
Par une autre méthode non-validée :	Marqué	13	4%
	non marqué	298	96%
D'une autre manière :	Marqué	57	18%
	non marqué	254	82%

		Nombre
Par une autre méthode validée :		264
	Allerlei	1
	check en focus	1
	check en focus op ergonomie	1
	check/focus ergonomie	1
	checklist ergosite aangepast	1
	ergonomiechecklist uit opleiding	1
	Ergonomieradar	1
	ergonomiesite	2
	Ergonoom idewe	1
	Ergonoom Idewe	1
	Focus Ergonomie	1
	globale methode	1
	hoe valideer je identificatietool?	1
	Idewe	1
	ik denk Ergonomiefocus	1
	Ikzelf gebruik Ergonomiecheck	1
	KIM	4
	KIM + Fifarim + checkl. beeldschermwerk	1
	kim en andere in functie van soort werk	1
	Kim Tool / Rula tool	1
	KIM-Methodiek	1
	KIM, OCRA, NIOSH,...	1
	Melden van onveilige situaties	1

methode gebruikt door IDEWE	1
MURI-methode	1
NIOSH	2
NIOSH, KIM, FIFARIM...	1
sarier	1
Sarier	1
SARIER	3
SIEK	1
sobane	1
Sobane	1
sobane strategie	1
tilthermometer en my optidesk	1
Tilthermometer, FIFARIM	1
Via risico inventarisatie	1
via uitgeschreven tilbeleid	1
Vlaamse Tilthermometer	1
zie Idewe	1

	Nombre
Par une autre méthode non-	298
validée :	
-	1
aangepaste kim	1
checklist RA ergonomie	1
Gevarenlijst SARIER	1
Periodieke rondgang	1
RA bij opmaak van werkpostfiches	1
rondgangen, ,medische opvolging,	1
SARIER	1
SIEK analyses	1
taakrisicoanalyse	1
TRA op handelingen per productielijn	1
Verv-tilthermometer	1
via medewerkers (functionele mailbox)	1

	Nombre
D'une autre manière :	254
/S /	1
afdelingsbezoeken	1
afspraak met EDPB	1
algemeen in ra ergonomie	1
algemene beoordeling	1
analyse du poste	1
analyse du poste de travail.	1
DERA tool, soort Focus Ergonomie	1
door gesprek met de betrokken medewerker	1
eerste screening:meerdere methodes	1
ergonomie-website en door externe dienst	1
Ergonomiecheck, eigen methode bedrijf	1
ergonoom	1
ergonoom EDPBW	1
FIFARIM en eigen ervaring	1
geen	1
gesprek	1
gesprek aangaan / analyse werkhouding	1
Ik ben er niet van op de hoogte	1
In groep bespreking bij uitvoering RIE	1
klachten	1
komt beperkt aan bod in de TRA	1
listing des tâches réalisées par service	1
LMRA - Taakanalyse	1
Lors des analyses de risques et VLT	1
nagaan ziekteverzuim	1
nav klachten	1
nier	1
nog geen tijd voor gehad	1
Nog niet	1
observatie	1
observatie + advies	1
observatie en interpretatie	1
Observatierondgangen en werfinspecties	1
observation et décortication des actions	1
ook eigen lijsten om frequentie te meten	1

opmerkingen van medewerkers	1
optidesk bevraging	1
overleg met IDEWE	1
Overleg met PA-AA.	1
rapporten preventieadviseur	1
rapports visite des lieux de travail	1
regelmatig ov erleg met betrokken wnrs	1
Risicoradar/ optidesk IDEWE	1
Rugradar	1
sarier	1
télétravail = on ne les voit PAS !!	1
vanuit de buik.	1
vanuit risico-analyse, ongevallenonderzoek	1
via bedrijfsrondgang	1
via checklijst van de externe dienst	1
via de risicoanalyse	1
via de taakrisico analyse	1
via EDPBW	1
Via risicoprofielfiches screenen	1
werknemers persoonlijk aanspreken	1
WNs die mij aanspreken.	1

Comment évaluez-vous les risques au sein de votre organisation (quelle méthode)?

		Nombre	%
Je n'effectue pas d'évaluation	Marqué	76	24%
	non marqué	235	76%
Par une méthode d'évaluation établie par mon SEPPT	Marqué	99	32%
	non marqué	212	68%
Par une autre méthode validée :	Marqué	100	32%
	non marqué	211	68%
D'une autre manière :	Marqué	56	18%
	non marqué	255	82%

		Nombre
Par une autre méthode validée :		211
	Allerlei	1
	ARIS	1
	checklist Prebes	1
	Deparis, FMEA	1
	dynamische RIE	1
	enquête interne	1
	ergonomiesite	3
	ergonoom	1
	fine and kinney	1
	fine en kinney	1
	Fine&Kiney	1
	globale methode	1
	idewe	1
	IDEWE sarier methode	1
	Ik gebruik soms de KIM methode	1
	ISO12100	1
	JSA en JSO	1
	kim	1
	KIM	4
	Kim methode	1
	Kim Tool / Rula tool	1
	KIM-Methodiek	1
	KIM; co-prev	1
	Kiney - Feitenboom ea	1

kinney	2
Kinney	6
Klnney	1
KINNEY	1
Kinney / risicograaf	1
KINNEY / SARIER	1
Kinney methode	1
Kinney,	1
Kinney, KIM	1
Kinney, Sarier, EN 12100	1
Kinney, SARIER, WBB,..	1
Kinney, Sarier,...	1
Kinney&Fine	1
lijst IDEWE	1
matrix	1
methode IDEWE	1
methodes uit opleiding	1
MUOPO - Kinney	1
MURI-methode	1
My Optidesk	1
Niosh	1
NIOSH en KIM	1
Nordik vragenlijst	1
oa kinney	1
RA	1
RIE	1
risico analyse	1
Risico-analyse	1
risicoanalyse	1
risicomatrix / bijhorend bij KIM/FIFARIM	1
sarier	3
Sarier	6
SARIER	9
SARIER-o-graaf	1
Sariergraaf	1
sarrier	1
Scoring	1
sobam	1
sobane	1
Sobane	3

Sobane, kinney	1
taakanalyse	1
taakrisicoanalyse, ergonomische analyse	1
tilcoaches op de werkvloer	1
TRA + kim	1
vooral KIM door extern	1
vragenlijstonderzoek	1
zie vorige vraag	1

	Nombre
D'une autre manière :	255
/S ?/<s></s>	1
applicatie dienstongevallen Defensie	1
beluisteren van de werknemers	1
brainstorming	1
checklists	1
choix de la méthode laissé à chaque CP	1
DERA tool, combinatie van methodes	1
eigen lijsten	1
eigen methode	1
ergonoom doet dat	1
ergonoom externe dienst	1
evaluatie verbonden met de methode	1
gesprekken	1
gesprekken met medewerkers	1
globale risicoanalyse	1
Implication médecin du travail	1
ism EPDW	1
Kinney	1
lange ervaring als PA	1
matrice, Kinney	1
Méthode interne inspirée de DEPARIS	1
na een ongeval of incident	1
navraag aan betrokkenen	1
Nous avons nos canevas	1
Observation (Sobane - Deparis)	1
ongevallen analyse	1
ongevallen, conformiteitsanalyses	1

Onze externe specialist doet dit vooral	1
Op 25 jaar ervaring in de sector.	1
op vraag werknemer	1
outil en fonction de la nature du risque	1
overleg met leidinggevende	1
participatief	1
Participatief met de betrokkene	1
PDCA	1
PEER	1
persoonlijke bevraging	2
Persoonlijke inschatting.	1
propre	1
rondgang IDEWE	1
rondgangen en gesprek met WN's	1
samen met EDPBW	1
samenwerking CPBW	1
sarier	2
taakrisicoanalyse - optidesk	1
uit praktische ervaring	1
uitgevoerd door EDPBW	1
Via CPBW	1
via externe dienst in de toekomst	1
via gesprek	1
via mijn externe dienst	1
via overleg	1
via ra ergonomie	1
vragenlijst My Optidesk	1

	Nombre	%
Pourquoi ne faites-vous pas une évaluation des risques ? Comme je n'ai aucune connaissance, je fais appel à un expert	41	54%
Autre raison :	35	46%

	Nombre
Autre raison :	276
Andere prioriteiten	1
Doe enkel technische aspecten: PA niveau 2 doet deze RA	1
door de verscheidenheid in de jobuitoefening (operationelen), is dit moeilijk in kaart te brengen	1
double fonction et entreprise à bas risques + mesures déjà en place, nous agissons à la demande	1
gebrek aan tijd, medewerking en financiële middelen	1
geen kennis, maar in het verleden ook nog geen expert ingeschakeld	1
geen kennis/geen behoefte/geen vraag/andere prioriteiten	1
geen tijd en niet mijn taak, als je dat niet elke dag doet, heb je dat niet in de vingers	1
ik ben nog niet zo lang werkzaam binnen dit bedrijf	1
ik heb dat in de opleiding geleerd, maar freelance ergonoom is specialist	1
ik heb de kennis uit mijn opleiding, maar ergonoom is de expert	1
ik moet op de werkvloer zijn, men kan mij voor alles aanspreken, analyses is voor ergonoom	1
is momenteel niet aan de orde	1
is niet prioritair in onze organisatie andere onderwerpen moeten eerst op punt gezet worden	1
MSA - preventie behoeft in eerste instantie geen risico-evaluatie. Men ziet het zo - uit ervaring	1
Niet mijn taak (geen Interne preventieadviseur of HL/WG)	1
niet nodig, het gaat hier over beeldschermwerk	1
Nog in opleiding tot PA niv2	1
nog niet aan toe gekomen- tijdsgebrek	1
NVT	1
Omdat er tot op heden nog geen evaluatie is uitgevoerd.	1
Onvoldoende beschikbare werktijd voor de PA-taak (17u/wk)	1
Op dit moment is er geen vraag naar!	1
organisationnelle grosse organisation et grande diversité dans la façon de travailler	1
Pas de sollicitaion sur le sujet	1
Priorités dans la charge de travail	1
staat in GPP opgenomen voor binnenkort	1
staat op mijn lange todo lijst, na bv RA psychosociale	1
te groot takenpakket, naast preventie	1
Tijd en middelen ontbreken	1

tijdsgebrek	1
wat is de meerwaarde?	1
Wegens Covid is dit nog niet aan bod gekomen	1
wel geleerd, maar als je dat niet doet, heb je dat niet in de vingers	1
werkgever vind dit niet prioritair	1

		Nombre	%
Comment évaluez-vous l'efficacité de votre approche pour détecter, analyser et évaluer les risques de TMS ?	0 Pas du tout efficace	19	6%
	1	8	3%
	2	17	5%
	3	20	6%
	4	19	6%
	5	58	19%
	6	63	20%
	7	56	18%
	8	39	13%
	9	9	3%
	10 Très efficace	3	1%

	Mean	Minimum	Maximum	Median
Comment évaluez-vous l'efficacité de votre approche pour détecter, analyser et évaluer les risques de TMS ?	5.34	.00	10.00	6.00

Quand faites-vous appel à un expert ?

		Nombre	%
Si le problème devient trop complexe	Marqué	191	61%
	non marqué	120	39%
Si je cherche une mesure adaptée	Marqué	132	42%
	non marqué	179	58%
Pour analyser les risques de TMS	Marqué	110	35%
	non marqué	201	65%
Pour faire valider mon rapport par un expert	Marqué	39	13%
	non marqué	272	87%
Autre(s) raisons(s) :	Marqué	39	13%
	non marqué	272	87%

	Nombre
Autre(s) raisons(s) :	272
als ik onvoldoende expertise bezit over bepaald item	1
als we niet direct een oplossing zien	1
Bij blijvende klachten	1
Bij problemen hierrond wordt steevast de expertise van een ergonomoom ingeroepen.	1
Bij tussenkomst van FEDRIS	1
bijna nooit	1
dienst ergonomie	1
een rapport van een expert is nodig ter ondersteuning van een project	1
ergonomoom komt elke week een dag ondersteunen	1
I.s.m. de arbeidsgeneeskundige dienst	1
Ik heb slechts tekorten als het over chemische risico's gaat. De rest is ervaring.	1
ik zie mijzelf als expert ;)	1
indien er zich een probleem zou stellen	1
is te duur en niet praktisch genoeg	1
Legal compliance, onvoldoende kennis + gevoelsmatig effectief een probleem	1
met rondgang	1
MSA is expertenmaterie, vanaf kwantificeren hoort dit bij ergonomoom	1
MSJDNNS	1
niet	4

nog niet gebeurd	1
nog niet gedaan	1
nooit	1
Om eigen blinde vlekken uit te sluiten (te veel kennis van de organisatie - aannames vermijden)	1
ontwerp	1
op het moment dat de organisatie klaar is om deze problematiek aan te pakken. (andere prioriteiten)	1
opleiding	1
Opleiding	1
periodiek	1
principe van 'second opinion'	1
systematisch	1
via globaal preventieplan, jaaractieplan	1
Voor en na projecten, bij noodzaak voor expertise	1
vraag CPBW, voor berekening of meting	1
Wanneer de tijdsinvestering te groot is.	1
Wegens tijdsgebrek en lage bezetting van de IDPBW	1
wij hebben hier nog geen gevallen van gehad dus hier is nog niets actiefs voor ondernomen	1

		Nombre	%
À votre avis, est-il préférable d'inclure les risques liés aux TMS dans l'analyse des risques globale (système dynamique de gestion des risques)?	Oui	187	60%
	Non, il est préférable de procéder à une analyse des risques distincte, spécifique aux TMS	99	32%
	Autre(s) :	25	8%

	Nombre
Autre(s) :	286
... te weinig ervaring mee. Dus geen antwoord.	1
afhankelijk van de complexiteit en grootte van het risico. Een eerste inschatting dient volgens mij	1
analyse is toch maar een middel, geen doel op zich	1
beide	1

beide, eerst globale risicoanalyse (algemeen), daarna specifieke risicoanalyse (detail)	1
combinatie van beiden	1
De Ergonomiecheck doe ikzelf met eerste maatregelen, structureel doet externe.	1
Dient apart per risicoanalyse mee opgenomen te worden	1
DRBS is ok om evolutie op te volgen en bij te sturen, maar moet samen met aparte RA	1
eerst specifiek RA MSA, resultaten moeten worden opgenomen in totale RA	1
er is geen echte globale risicoanalyse, dus apart zeker?	1
Ergonomie is één van de 7 welzijnsdomeinen dus ook DRBS	1
geen idee	1
geen idee, mss best apart wegens specifieke kennis nodig	1
geen mening	1
globale RA is een beetje een samenvatting van alles	1
grootste risico's wel in algemene, verdere uitwerking in aparte RA	1
hoger nivo via Globaal en dan per taak in detail	1
ik ken alleen onze eigen aanpak	1
Ja, maar we zijn niet op de hoogte of er wel gevolg gegeven wordt aan onze geadviseerde maatregelen	1
maximaal inschatten voor aanpassingen + Dynamische RA	1
S /< S	1
sectorafhankelijk - in de bouw best globaal - in kantooromgeving aparte RA	1
Voorlopig ben ik hiermee onvoldoende bezig, om dit correct te kunnen beantwoorden.	1
vraag voor ergonomoom	1

		Nombre	%
Selon vous, quelle est la meilleure façon d'identifier les risques au travail liés aux TMS ?	Un examen séparé des risques liés aux TMS (inventaire des risques avec un score de risque approximatif uniquement)	37	12%
	Une analyse des risques TMS séparée (avec inventaire + calcul du score de risque)	117	38%

TMS inclus dans l'analyse des risques globale avec inventaire + score de risque (évaluation)	130	42%
D'une autre manière :	27	9%

	Nombre
D'une autre manière :	284
/	1
/CN /S /	1
Aanvaardbare werkposten: vrij algemeen houden / probleemposten: verder uitwerken	1
afhankelijk van de situatie	1
Algemene risico's in globale RA, gedetailleerdere uitwerking in aparte RA	1
Analyse globale des risques, puis analyse TMS spécifique et séparée	1
dat is iets voor de preventieadviseur ergonomie, lijkt mij	1
eerst globale risicoanalyse, daarna specifieke MSA risicoanalyse	1
Eerst opnemen in de globale en dan RA verder verfijnen	1
Ergonomiecheck en Focus Ergonomie in opleiding waren top	1
geen mening	1
het zou vooral om de oplossingen moeten gaan	1
ik ken alleen eigen aanpak	1
ik vind "minder analyse en meer oplossingen"	1
ik zie het verschil niet tussen de eerste twee mogelijkheden	1
inventariseren zonder berekening, in opleiding was dat ook enkel kwalitatief	1
met de mensen gaan praten	1
niet	1
nog te bekijken	1
PEER: eerst inventarisatie dan risicoscore berekenen daarna periodiek evalueren	1
praten met mensen, werkplekbezoek	1
preventie is niet rekenen, dat gebeurt op de werkvloer door bij de mensen te zijn	1
via IDEWE	1
Voorlopig ben ik hiermee onvoldoende bezig, om dit correct te kunnen beantwoorden.	1
vraag voor ergonomoom	1

Wij doen de eerste twee	1
zowel subjectief (participatief inventariseren) als objectief (berekenen), maar apart.	1

D'après vous, qui est le mieux placé pour analyser les risques liés aux TMS ?

		Nombre	%
Le conseiller en prévention	Marqué	250	80%
Ergonomie externe	non marqué	61	20%
Le conseiller en prévention	Marqué	100	32%
Ergonomie interne	non marqué	211	68%
Le conseiller en prévention	Marqué	132	42%
interne	non marqué	179	58%
Autre(s) :	Marqué	32	10%
	non marqué	279	90%

	Nombre
Autre(s) :	279
/<s></s>	1
Adviseur ergonomie	1
arbeidsarts	1
Arbeidsarts	1
avec les collaborateurs de terrain	1
betrokken werknmer(s) consulteren	1
bijgestaan door preventieadviseur ergonomo indien complex	1
bijgestaan door preventieadviseur ergonomo indien nodig	1
ergocoach (dicht bij mensen en intern)	1
Ergocoach team	1
ergonomo, maar soms te theoretisch en weinig praktijkgericht, teveel analyse	1
Experten	1
geen mening	1
Gewoon werk: IPA Probleemgevallen: EPA ergonomo	1
hiërarchische lijn	1
Hiërarchische lijn	1
Intern en/of externe Prev. Adv. Ergonomie i.s.m. Prev. Adv. arbeidsgeneesheer	1
intern fungeer je als aanspreekpunt, onderzoeken is voor specialist	1

interne en externe samen	1
Interne ergonomoom best, externe ergonomoom zouden meer structureel moeten werken en minder ad hoc	1
La collaboration entre ces parties	1
lokale afdelingen	1
manuentiecoach	1
medewerker zelf	1
Of door mezelf na het volgen van een specifieke (gerichte) opleiding.	1
Opgeleide leidinggevenden	1
teamleader	1
Tevreden van bedrijfskinesitherapeut, negatieve ervaring met externe ergonomoom.	1
tilcoaches	1
we zijn te klein voor een interne ergonomoom	1
werknemers en werkgever	1
zie vorige	1

		Nombre	%
Combinations	Le conseiller en prévention Ergonomie externe	100	32%
	Le conseiller en prévention Ergonomie interne	25	8%
	Le conseiller en prévention interne	19	6%
	Le conseiller en prévention Ergonomie externe + Le conseiller en prévention Ergonomie interne	45	14%
	Le conseiller en prévention Ergonomie interne + Le conseiller en prévention interne	8	3%
	Le conseiller en prévention Ergonomie externe + Le conseiller en prévention interne	83	27%
	Le conseiller en prévention Ergonomie externe + le conseiller en prévention Ergonomie interne + Le conseiller en prévention interne	22	7%
	Aucun des 3	9	3%

Quels sont les besoins pour sensibiliser le service de prévention interne à l'importance d'une bonne évaluation des risques liés aux TMS ?

		Nombre	%
Des données chiffrées de Fedris	Marqué	82	26%
	non marqué	229	74%
Des outils faciles à utiliser pour calculer le risque, inclus dans les méthodes habituelles de l'analyse des risques	Marqué	224	72%
	non marqué	87	28%
Des informations sur l'impact des TMS au travail	Marqué	194	62%
	non marqué	117	38%
Des connaissances relatives au nombre de jours calendrier perdus en raison des TMS	Marqué	144	46%
	non marqué	167	54%
Des connaissances relatives au problème : comment les lésions se développent-elles ?	Marqué	171	55%
	non marqué	140	45%
Des connaissances relatives aux méthodes d'analyse des risques concernant les TMS	Marqué	186	60%
	non marqué	125	40%
Des connaissances relatives au screening des risques TMS	Marqué	145	47%
	non marqué	166	53%
D'un rapport annuel obligatoire avec tous les chiffres de l'entreprise sur les TMS	Marqué	91	29%
	non marqué	220	71%
Autre(s) :	Marqué	23	7%
	non marqué	288	93%

	Nombre
Autre(s) :	288
- luisteren naar de medewerkers, en de medewerkers stimuleren om met voorstellen te komen	1
/SD /Ks dms	1
belang van ergonomie wordt nog onderschat	1

cijfers uit medische onderzoeken	1
de kosten, alle om werkgevers bewust te maken, de klachten zijn er, kan je niet naast kijken	1
er is nood aan eerst- en frequentiegraad voor locomotorisch/psychosociaal ziekteverzuim	1
Er zijn meer dan voldoende tools, brochures enz over MSA!!!	1
geen idee	1
Ik ben bewust, maar je moet stakeholders bewustmaken met cijfers en echte kosten	1
Interne PA is veiligheid. Externe dienst zou beter med. onz vervangen door ergonomie	1
kost AO tov kost MSA	1
NVT	1
Onze IDPB is er zich van bewust. Bewustmaking bij HR om opleidingen te organiseren..	1
opvolging HSE statistieken + Dynamische RA op volledige organisatie	1
tijd en geld	1
Toegang tot de door GDPR beschermde gegevens bij HRM	1
Un peu de tout ce qui est précité	1
Voor het onderwijs zullen cijfers over verloren dagen, nauwelijks impact hebben. WG voorziet loonniet	1
Wat zijn de noden om de werkgever meer bewust te maken van het belang van MSA?	1
we kennen het probleem, maar geen tijd en is voor ergonomoom	1
we weten het wel, de externe dienst moet ergonomoom aanbieden, niet al de rest wetgeving!	1
zie opmerking oplossingen, er is nu al tijd te weinig	1

Quels sont les obstacles à l'inclusion d'une évaluation des risques liés aux TMS dans l'analyse des risques globale ?

		Nombre	%
Les autres risques sont plus importants à nos yeux	Marqué	72	23%
	non marqué	239	77%
L'aide du service externe est considérée comme plutôt nécessaire mais coûteuse	Marqué	102	33%
	non marqué	209	67%
Engagement des travailleurs/de l'employeur	Marqué	88	28%
	non marqué	223	72%
Pas d'accès facile à des outils simples	Marqué	128	41%
	non marqué	183	59%
Lien entre TMS et bien-être psychosocial difficile à établir	Marqué	80	26%
	non marqué	231	74%
Difficulté à estimer le risque de TMS (l'évaluation précise des facteurs de risque tels que l'exposition, la probabilité, la gravité des lésions)	Marqué	109	35%
	non marqué	202	65%
Motivation/volonté d'écoute de l'employeur	Marqué	58	19%
	non marqué	253	81%
Les risques de TMS ne sont pas suffisamment pris en compte dans les discussions relatives à la sécurité dans l'entreprise	Marqué	78	25%
	non marqué	233	75%
Ignorance des risques liés aux TMS	Marqué	94	30%
	non marqué	217	70%
Connaissances de base du service de prévention interne insuffisantes quant aux TMS	Marqué	121	39%
	non marqué	190	61%
Formation pratique relative aux TMS insuffisante dans la formation du conseiller en prévention sécurité au travail	Marqué	107	34%
	non marqué	204	66%
Manque de temps	Marqué	138	44%
	non marqué	173	56%
Convaincre l'employeur de l'utilité et donc d'investir du temps et de l'argent	Marqué	89	29%
	non marqué	222	71%
Autre(s) :	Marqué	26	8%
	non marqué	285	92%

	Nombre
Autre(s) :	285
/	1
/SDN /s d:sd:	1
Alle maatregelen mogen aangewend worden. Zou niet onmiddellijk zeggen dat we beprkt worden.	1
Belemmeringen niet toestaan	1
De rechtstreekse hierarschiche oversten overtuigen	1
doordat de gevolgen weinig zichtbaar zijn, lijkt de nood bij HL om hieraan iets te doen niet hoog.	1
Effectieve verbeteringsvoorstellen. Soms hebben we de indruk dat er niet veel extra meer gedaan kan	1
elk domein heeft zijn specialisten	1
er is niet echt een globale risicoanalyse	1
ergonoom is duur/onpraktisch, zelf pakken we dit praktisch aan	1
geen	2
Geen. Ziekenhuizen zijn zich daarvan bewust.	1
Het hoort niet in een globale RA, deze vragen zijn niet echt neutraal	1
inschatting MSA zit erin, maar ergonoom doet de risicoanalyse	1
je balanceert op het randje van ziekte - arbeidsgebonden factoren	1
les risques TMS ne sont pas considérés de la même manière en fonction du secteur d'activité	1
middelen (geld) om tot een technische oplossing te komen.	1
msa en psychosoc aandoeningen zijn heel individueel	1
MSA is chronisch	1
niet van toepassing	1
pbm kopen is eenvoudig en veelal goedkoop, werkpost wijzigen is dat niet	1
Reden van verzuim is niet gekend - moeilijk om hier op in te spelen. Arbeidsarts belangrijke trigger	1
Toegang tot GDPR - beschermde gegevens bij HRM en AXA	1
WN?s Cpbw: op het werk erover klagen terwijl in vrije tijd fitnessen	1
wordt als belangrijk aandachtspunt gezien in de sociale sector	1

		Nombre
Comment faire face à ces obstacles ?	-	1
	MSA wordt nu meegenomen onder de algemene noemer ergonomie - we zijn gestart met de ergonomie in kaart te brengen met een externe expert	1
	ruimte en tijd vrijmaken bij ernstige klachten of noodgevalen	1
	-	7
	- Offrir des moyens significatifs - Intégrer la notion TMS dans les PAA, toolboxmeeting, etc	1
	- Specifiek opgericht werkgroep ergonomie, waarvan MSA deel uitmaakt. - Externe ergonomo 40% aanwezig	1
	- training manual handling - training risicoanalyse - herkennen van gevaren en risico's	1
	;	1
	:s nd: s:	1
	?	4
	.	2
	/	13
	Aandringen bij de WG...	1
	aangezien andere problemen voorrang krijgen en er onvoldoende tijd rest om hieraan te werken, zal dit nog wel een tijdje zo blijven	1
	aanpak MSA vastleggen in globaal en jaaractieplan	1
	advies externe dienst	1
	advies externe dienst pbw	1
	Advies inwinnen, dient op basis van risicoanalyse aangetoond te worden of een risico een risico is op korte termijn of we op langere termijn kijken. Het kan zijn dat werknemers in een voorgaand bedrijf geconfronteerd zijn geweest met risico's die pas tot uiting komen wanneer de werknemer pas enkele maanden of jaren in dienst is gekomen van een nieuwe werkgever. Wat dan?	1
	Agenderen	1
	Alles bespreken met directie	1
Améliorer la culture d'entreprise (globale Direction, ligne hiérarchique et travailleurs) pour ouvrir les esprits à cet aspect de la prévention	1	
Analyse	1	
Analyse inbrengen in jaarlijkse rondgang	1	
Analyses maken met cijfergegevens om de werkgever te overtuigen, tool ontwikkelingen opvolgen, nodige opleidingen volgen	1	
Arbeiders attent maken op mogelijke risico's en samen denken over een (goedkope) manier om anders/slimmer met werk om te gaan.	1	

Augmenter le recrutement (pénurie de CP à la Défense)	1
Bedrijfskinesitherapeut	1
Benadrukken aan hiërarchische lijn dat preventiedienst onderbemand is. Samenwerking met externe dienst uitbreiden.	1
Bepaalde zaken extra belichten en vooral luisteren naar de werknemers om zo prioriteiten te stellen.	1
Beperkt	1
beroep doen op een externe ergonomoom	1
Beroep doen op IDEWE	1
beschikbare middelen spreiden over de tijd	1
Bespreekbaar maken en cijfermateriaal verzamelen.	1
Bespreken op CPBW; advies EDPBW	1
Bespreking van bestaande cases.	1
betrokkenheid verhogen en Objectieve RA en cijfers verzamelen	1
bewustwording	1
bij acute gevallen in gesprek gaan, bij ontwerp beroep doen op ergonomoom	1
Bij problemen wordt een externe ergonomoom om hulp gevraagd	1
bijscholing	1
blijven aandringen .	1
Blijven herhalen	1
blijven onder de aandacht brengen vnl. tijdens vergadering CPBW en werkoverleg directie	1
Blijven sensibiliseren en werkgever betrekken en informeren.	1
Blijven volhouden en aandringen bij werkgever gestaafd met cijfers ziekte verzuim en resultaten risicoanalyse	1
Budget sparen om ergonomoom te kunnen inzetten. Werkgroep opgestart om enkele taken van ergonomoom over te nemen	1
case by case	1
case per case onderzoek en opvolging ism HR	1
Cijfermateriaal verzamelen.	1
Concentreren op grootste risico Arbeidsarts inschakelen om risico's en nut aan te kaarten	1
Contact opnemen met externe dienst om mij meer info over MSA te geven. De actoren in de organisatie lobbyen zodat ik meer medestanders krijg voor het onderwerp.	1
convaincre d'abord la direction	1
coopération au niveau de la concertation	1
créer une structure plus efficace qui en tient compte en interne	1
de info verzamelen via AA, maar dan heb je alleen algemene trends en geen details	1

De mensen zijn de experts, door met hen te praten en zoeken naar oplossingen, lukt dat wel. De tools uit de opleiding zijn eenvoudig om in gesprek te gaan, ook onze ploegbazen kennen deze. Preventie is goede communicatie en dus niet papieren analyses.	1
Dégagement d'un temps horaire périodique dédié aux TMS, des analyses évolutives et non figées dans le temps, un encadrement au bon emploi de l'équipement, la consultation systématique du département d'ergonomie dans le développement des outils/apps informatiques et également l'achat de tout équipement.	1
Développer des outils simples.	1
Développer les dossiers TMS sur les sites BeSWIC, SPF ETCS	1
Développer un outil d'évaluation facile à utiliser et dont les résultats sont faciles à analyser.	1
Développer une culture de prévention des plus assidue pour les techniciens.	1
Deze worden momenteel niet aangepakt.	1
Dient nog besproken te worden ... momenteel is dit niet gekend op het bedrijf	1
directies overtuigen van het nut	1
door de focus op de grootste risico's eerst te leggen en dan de andere projecten te spreiden over verschillende jaren	1
Door de RA MSA apart op te maken en voor te stellen. In de opleiding PA is MSA een te klein onderdeelje van het totale pakket. MSA is wel de grootste reden van verzuim....	1
door de veelheid aan items ivm wet welzijn en de beperkte tijd onvoldoende investering in dit onderwerp prioriteit aan andere items ook geen / onvoldoende bewustzijn bij het beleid van MSA risico's	1
Door dit in te plannen en te voorzien in het GPP en JAP. Door op zoek te gaan naar een risicoanalysemethode die doenbaar is en correcte resultaten levert.	1
door een interne ergonomoom in dienst te hebben	1
door externe risicoanalyse	1
Door het uitvoeren van een RIE psy is gebleken dat onvoldoende ergonomische taken echt wel belastend zijn voor de medewerkers. Op die manier was de directie snel overtuigd om te investeren in ergonomiestudies en is men ook bereid maatregelen te nemen. Belangrijk hierbij blijft dat de efficiëntie van het productieproces er niet op achteruit gaat.	1
Door het zelf opstellen van analyse tools met behulp van informatie gevonden op Internet	1
door het zelf wat te doen	1
Door in gesprek te gaan met de werkgever	1

Door introductie van ergocoaches op de dienst belang van preventie MSA risico's onder de aandacht te brengen	1
door steeds opnieuw te blijven hameren op het belang ervan en met kleine stapjes een mentaliteitsverandering teweeg te brengen	1
Door tilcoaches aanwezig op de werkvloer te hebben. In de opleiding zou hier best meer aandacht aan geschonken worden.	1
Door toch de ergonoom van de externe dienst in te zetten ondanks de hoge kostprijs	1
door veel in gesprek te gaan via diverse kanalen (PAAA, interne preventieadv, psychologen, leidinggevende)	1
Dresser des PV et imposer des médecins du travail. Citer les Président au tribunal	1
Duidelijk overleg en concreter wetgevend kader dat het een verplichting is van de werkgever om hiermee rekening te houden. Opnemen in auditproces ikv gezondheid op het werk.	1
Duiding, bewustmaking	1
EDPBW inschakelen	1
Een werkdag telt maar '8' uren, je kan er geen bij toveren beperking van (geld-)middelen om nog betere kantoorinrichting mogelijk te maken	1
Eerder door op individuele basis werknemers te helpen met hun MSA problematiek en op die manier bij de werkgever te bewijzen dat de juiste maatregelen erger kunnen voorkomen	1
eerst cijfers met afwezigheid met oorzaak, dan RA enbeheersmaatregelen	1
eerst werkgever overtuigen, daarna kan PA aan de slag.	1
Eerste stap: opleiding. Stand van zaken exoskeletten wordt opgevolgd (contact gehad met VUB) Organisatorisch evolueert het bedrijf naar een vlottere manier van werken = minder manipulaties = minder tillen	1
Elaborer une culture de sécurité et de bien-être dans les entreprises et impliquer plus l'employeur sur ses responsabilités !	1
Er wordt uitgekeken naar een preventieadviseur van een hoger niveau	1
Ergonoom externe dienst, Schoolstage	1
externe dienst vragen met rondgang	1
externe dienst zou ergonomie bij standaard dienstverlening moeten aanbieden	1
externe hulp	1
externe preventieadviseur ergonomie	1

faire appel à IDEWE pour faire l'analyse et l'intégration dans la politique de prévention (! budget) Obtenir de HR une description de fonction clair et établir les profils à risques Obtenir des outils gratuits de la part du SPF pour que chaque collaborateur puisse analyser ses risques TMS Distinguer les risques TMS secteur : primaire/secondaire et tertiaire	1
fff	1
formation supplémentaire	1
Formation, mise à disposition d'outils pour l'évaluation des risques, propositions de solutions plus standardisées en fonction des TMS	1
freelance ergonoom, externe dienst is te duur en brengt te weinig realistische oplossingen aan	1
gebruik van externe expert; via CPBW	1
geen	1
geen idee	2
Geen idee	1
Geen info	1
geen probleem, interne ergonoom	1
Geschikte tools, aangepaste aan de sector.	1
Gesprekken met de arbeidsarts	1
Gesprekken met personeelsleden. Verder zoeken naar gemakkelijker tools. overleg met collega's preventieadviseurs	1
herhaaldelijk naar voor brengen	1
Herhalen, herhalen en nog eens herhalen.	1
Het huidige preventiesysteem (pasief checklist gewijs) omzetten naar een DRBS	1
Het probleem bespreken tijdens de CPBW vergadering wanneer de externe bedrijfsarts aanwezig is	1
het wordt meegenomen door preventief in te zetten op opleiding (heffen til), instructies voor hef- en til maken, ergonomische sets uitdelen voor medewerkers, ...	1
Hopen op een duidelijkere omkadering en wetgeving + meer cijfermateriaal	1
Hulp invoeren van de externe dienst	1
Ik denk dat ministerie van onderwijs dit beter zou oppakken.	1
ik doe het zelf	1
Ik ervaar weinig belemmerende factoren	1
Ik maak een risicoanalyse op en gebruik de kennis dat ik heb om het risico van deze letsels zo klein mogelijk te houden.	1
Imposer à la hiérarchie de s'inquiéter de ce souci.	1

In de eerste plaats zelf bewuster worden van deze problematiek EN er meer oog voor hebben en meer aandacht aan besteden. De basiskennis vergroten is zeker een must.	1
In de meeste gevallen kennen we de gevaren wel, maar niet altijd is een organisatorische of economische oplossing mogelijk.	1
in de toekomst tijd voor maken, info inwinnen, opleiding, sensibiliseren,...	1
in een beginstadium	1
in kleine stappen - gefaseerd. starters ergonomische info geven indivueel ergo advies door ergonoom organiseren bestaande bureaustoelen vervangen door ergonomische aankoop van ergo tools sensibilisering	1
In onderwijs komen de uren van de centrale pot per school. Daarvan knibbelen voor preventie is knibbelen in pedagogische ondersteuning voor leerkrachten. Het kan niet opgelost worden zonder engagement van directie en verlies van ondersteuning voor leerlingen en leerkrachten. Maar we blijven gesprekken voeren om de preventie te versterken.	1
In onze omgeving worden er geen aparte budgetten gegeven voor welzijn, wat het er zeer moeilijk maakt om een degelijk welzijnsbeleid te voeren op alle factoren van deze wet. Dus, niet enkel op MSA.	1
In onze organisatie zullen we naar een gedragsverandering moeten kunnen gaan. Extra handen aan het bed zouden ook welkom zijn. Financiering ligt in handen van de Overheid.	1
in overleg met de overkoepelende preventiedienst	1
In overleg met EDPBW.	1
in preventiewerkgroep ; resultaten van rondgangen, meldingen operatoren, RA functie, RA werkpost, Comité ... worden besproken	1
Inbrengen van afzonderlijk werkpunt hierrond in het globaal preventieplan en op zoek gaan naar ondersteuning hiervoor. Starten met het overtuigen van het management van het belang van dit punt dat nu een beetje onder de radar blijft .	1
Informatie en communicatie op de verschillende niveaus binnen de organisatie.	1
Informatie zoeken op het internet omtrent tools en analyse Informatie vragen aan de externe dienst	1
information, formation et outils simples à metre à disposition	1
Informeren en trachten actiebereidheid te creëren voor de grootste prioriteiten	1
informereren nascholing-aanbod overwegen engageren voor nascholing	1
inschakelen ergonoom van onze gezondheidsdienst idewe	1
Integratie van MSA in het globaal preventieplan	1

Inzet van externe dienst	1
ischakeling ergonomo externe dienst en agenderen op cpbw	1
ism de externe dienst	1
Item CPBW Ee personeel (zithouding en instellen werkplaats) Aankoop nieuw materiaal (ergonomischer) Opleiding 10 werknemers als ergo-coach Ergonomo EDPW kan steeds ter plekke komen bij collectieve of individuele vraag Webinar EDPW Addendum arbeidscontract - telewerk - juist instellen telewerkplaats + zithouding + regelmatig bewegen Aankoop nieuw materiaal ergonomischer Bewustmaking wn's (tips, brochure, mails) Aankoop aangepast materiaal indien medisch gestaafd	1
Jaaractieplan, gezondheidstoezicht, knelpuntenanalyse, herontwerp ergonomische aspecten, ...	1
Jaarlijkse sensibiliseringscampagnes.	1
je ne sais pas	1
je plaatst ze op de investeringslijst (budgettering over 5 jaar) waarbij je de meest dringende vooraan plaatst.	1
luisteren	1
medestanders zoeken en overtuigen met concrete voorbeelden en veel geduld hebben, soms plannen even opbergen tot beter moment	1
melding in verslagen IDPB	1
Met de regelmaat terug onder de aandacht brengen... Via HRM invoering van een er-wel-zijns beleid ! Om een evaluatie te kunnen maken van de cijfers en statistieken.	1
Met veel geduld	1
Met veel geduld en vasthoudendheid. Het is vooral moeilijk om met haalbare maatregelen te komen.	1
Momenteel (nog) niet.	1
Momenteel aan het zoeken naar extra personeel om alle andere taken van mezelf over te nemen (verantwoordelijke kwaliteitsdienst, EHBO, vertrouwenspersoon,...)	1
momenteel niet	1
Momenteel nog niet	2
Momenteel werken we een ergonomiebeleid uit binnen IKEA België: - Betrokkenheid management en HL voor de preventie van MSA verhogen - Risico inventarisatie en evaluatie rond MSA uitvoeren - Preventiemaatregelen opnemen in de actieplannen	1
Momenteel wordt er weinig rond gewerkt in ons bedrijf.	1
motiveren en praten met werkgever	1
motiveren van de aanvraag	1
MSA aan bod brengen op CPBW, actiepunten bepalen	1
MSA risico's via CPBW opnemen,	1

nadruk leggen op inrichting werkplek en organisatie werk aankaarten bij management	1
niet	8
Niet	6
Niet mijn bevoegdheid	1
Niet momenteel	1
niet op dit moment, geen energie om dat te doen	1
niet van toepassing	2
Niet wegens tijdsgebrek	1
niet, maar blijven aanmodderen	1
Niet. In theorie wordt MSA meegenomen in de globale risicoanalyse. Deze laatste is er echter veelal niet.	1
nog niet	1
Nog niet	2
nog niet aangepakt	2
Nog niet bekeken	1
nog niet van toepassing	1
Nog niet, normaliter worden deze belemmeringen besproken met de werkgever	1
Nog niet.	1
nog te bespreken	1
nvt	1
NVT	3
obliger l'analyse de poste et la fiche de poste de tenir compte des risques cachés de TMS (manutention et manipulation qui ne figure pas dans les taches de la description de fonction)	1
Om de zoveel jaren rondgang met ergonomo uitvoeren. Jammer genoeg is de opvolging van de verslagen bij onze cliënten ondermaats.	1
Onderwerp bespreekbaar maken bij HR - directie.	1
Online zaken over MSA opzoeken.	1
ontwikkelen eigen kennis over dit onderwerp duidelijk link tussen afwezigheid gezondheid en MSA goede data analyse	1
onvoldoende aanwezig/gekend binnen de organisatie	1
op dit ogenblik nog geen acties er zijn nog andere riscico's die met een hogere prioriteit dienen aangepakt te worden.	1
Opleiding en kennisdelen via collega PA	1
opleiding PA	1
opleiding volgen	1
opnemen in investeringsbudget en uitgebreid motiveren van noodzaak	1
Opstart project met edpb ergonomo	1

Overleg en opleiding blijven aanbieden	1
overleg met directie / overleg met extern ergonomo	1
Overleg tijdens jaarlijks bezoek aan de werkplek samen met de arbeidsarts en het management en overleg op het CPBW	1
Par des formations à tous les niveaux, par une sensibilisation	1
PE's van de externe dienst proberen in te zetten CPBW agendapunt van maken	1
persoonlijk contact met mogelijk betrokken WN's	1
Persoonlijke gesprekken met wetenschappelijke verduidelijkingen eventueel bijgestaan door externe specialist ter zake.	1
pouvoir de conviction - c'est le même problème pour la prévention en général	1
Pragmatische aanpak op het moment dat er zich een probleem stelt	1
praktisch aanpakken met de mensen	1
prendre/avoir le temps meilleure prise de conscience de la LH amélioration des connaissances générales	1
preventieadviseur ergonomie	1
prioriteiten stellen	1
Prioriteiten stellen	1
Prioriteiten stellen en gericht aanpakken	1
Prioriteiten stellen naargelang van de initiele globale risicoanalyse	1
proberen externe ondersteuning te promoten (PA ergonomie)	1
proberen motiveren en dan voldoende ondersteunende documentatie vinden die wetenschappelijk goed onderbouwd is en eventueel specialist meevragen op CPBW om belang toe te lichten	1
proberen zelf naar oplossingen te zoeken	1
Risico is eveneens opgenomen in de periodieke rondgang. Deze wordt samen met de LG uitgevoerd.	1
Rondgang met ergonomo, bevraging van HL, welzijnsbevraging.	1
samenwerking met EDPBW en dialoog aangaan met werkgever	1
Samenwerking met PA-ergonomo van EDPBW	1
sensibilisatie	1
sensibilisatie van de werkgever	1
Sensibilisatiecampagne voor medewerkers en hiërarchische lijn	1
Sensibiliseren en motiveren	1
Sensibiliseren en overtuigen.	1
sensibiliseren, draagvlak creëren, in gesprek gaan met werkgever en werknemers	1
sensibilisering werkgever	1
Stap voor stap introduceren, voorlopig eerder curatief dan preventief. Blijvende aandacht voor ergonomieradar.	1

tijd proberen te maken door in takenlijst te zetten en de agenda vrij te houden	1
Tijds- en middelengebrek om de PA-taken gepast te kunnen uitoefenen: dit steeds aankaarten op het CPBW. Heeft weinig resultaat, want het kost allemaal te veel en wij zijn maar onderwijs. Ook melden aan de schoolinspectie bij een doorlichtingssessie. Maar zij hebben daar geen oren naar. De inspectie verschuift ook de uitvoering van het welzijn van de werkgever / directie door naar de preventiedienst.	1
Toch werken met externe dienst + aanvullend interne expert	1
Tot op heden (nog) niet.	1
Tot op heden is er niet stil gestaan om ook nog een risicoanalyse voor MSA te maken. Er worden erg veel risicoanalyses verwacht van een preventieadviseur waar we zelf niet eens van op de hoogte zijn dat dit dient te gebeuren. Daarnaast bestaan er dan ook weinig gemakkelijke, gratis risicoanalyses die we mogen en kunnen gebruiken. De werkgever geeft niet graag geld hieraan uit wanneer andere zaken, zoals renovaties in de schoolgebouwen, prioriteit zijn.	1
Trachten bespreekbaar te maken en bij de uitvoering van RIE's het aspect ergonomie en het risico op MSA mee op te nemen	1
Trachten in overleg te treden met de werkgever. Cijfers ook algemeen kan de directie overtuigen om bijkomende maatregelen te treffen	1
uitbesteden naar externe dienst	1
uitbesteding aan ergonomoom	1
Un guide pratique par type de TMS contenant des outils d'évaluation plus simple. Plus de soutien de la part de Fédris.	1
une formation de base solide bonne communication employé employeur afin d'augmenter l'intérêt	1
une législation efficace, du contrôle positif et l'élaboration d'outils faciles et efficace	1
vaststellingen bij rondgangen en observaties	1
Veel herhalen	1
veiligheidsbewustzijn van directie trachten te verhogen door te overtuigen met cijfermateriaal	1
verbindende communicatie	1
Via CPBW krijg je een groter draagvlak om bvb. opleidingen toch te organiseren	1
Via Externedienst	1
Via onder meer sensibilisering, analyse, het jaaractieplan, ...	1
volgen praktische opleiding ergonomie	1
Voorlopig geen prioriteit	1
Voorlopig niet. Veel te veel andere dingen op het bordje.	1

voorlopig nog niet	1
voorlopig worden werknemers die mogelijks last hebben van MSA doorverwezen naar de arbeidsarts van de EDPBW wegens het tijdsgebrek en andere prioriteiten op vlak van welzijn op het werk	1
Voorlopig zijn we hier nog niet mee aan de slag gegaan	1
vragen naar IDEWE	1
vragen naar oplossing	1
Vragen voor meer uren / tijd aan werkgever	1
we blijven in gesprek gaan met de werkgever maar zolang iets niet verplicht is, wordt er geen budget vrij gemaakt.	1
werkgever overtuigen van noodzaak door objectieve gegevens.	1
planning maken op lange termijn (drbs)	1
Werkgroep (her)opstarten	1
Wij hebben een groep van sales mensen en bureau medewerkers	1
Wordt besproken met externe dienst	1
wordt besproken op meetings met collega's PA	1
Zelf initiatief nemen en externe dienst via tel. of mails benaderen	1
Blijven inpraten hiërarchische lijn / wat zijn hun voordelen Ook na de dagtaak werken (uitzoeken)	1
zelf praktisch aanpakken, hands on	1
zelf, maar niet structureel	1
Zelfstudie	1
Zijn moeilijk aan te pakken. Is een langdurend traag proces.	1
Zo goed mogelijk de kosten-baten tegenover elkaar zetten om zo de directie te bewegen. Laten zien wat de kosten van de maatregelen kunnen opleveren.	1
zoeken naar cijfermateriaal	1
Zou ik willen door eerst zelf voldoende kennis op te doen over dit thema	1

	Nombre
Quels sont les facteurs qui vous stimulent d'intégrer l'analyse des risques liés aux TMS dans l'analyse globale des risques ?	2
-	1
geloof in daadwerkelijke verbetering	1
-	7
- Belangrijk risico binnen de organisatie - Employer branding: IKEA wil een goede werkgever zijn en zet daarom in op het welzijn van zijn medewerkers (inclusief de preventie van MSA) - Door de toename in e-commerce, nemen de risico's rond MSA alleen maar toe - De kennis binnen de interne preventiedienst over dit domein moet en kan nog vergroot worden	1
- doktersattesten rond de aanvraag aangepast materiaal - meldingen door personeelsleden over aandoeningen - rondgang externe preventiedienst - vervanging afgeschreven materiaal door meer ergonomisch materiaal, vastgelegd in een ergonomisch beleid met bijhorende procedure.	1
- Interesse in ergonomie - een van de grotere risico's in het bedrijf - je maakt de medewerkers blij door er aandacht aan te geven en hun werklevens aangenamer te maken via aanpassingen.	1
:	1
?	4
.	1
/	16
aantal MSA meldingen	1
Absenteïsme verminderen	1
Acute uitval en voorkomen van beroepsziekten	1
Afwezigheden van medewerkers met betrekking tot MSA als startpunt gebruiken.	1
afwezigheid op de werkvloer	1
Afwezigheid tgv lichamelijke overbelasting voorkomen. De mensen moeten steeds langer kunnen blijven werken en mogen niet het slachtoffer zijn van de job die ze moeten uitvoeren.	1
Algemeen engagement als PA: de blijvende zorg voor het welzijn van iedere werknemer.	1
Algemeen overzicht	1
Algemeen welzijn personeel	1
algemeen welzijn van de werknemers	1
Alles in 1 keer, wellicht efficiënter	1
alles wordt dan bekeken	1
alles zit dan samen	1

Als bedrijf doe je aan welzijn en daar horen alle domeinen bij. In fysiek sectoren zoals retail en logistiek is ergonomie een belangrijk risico en hoort dus zeker thuis in de globale risicoanalyse. Dat gebeurt echter niet met één methode. Het participatief in overleg gaan over de risico's zou wel gelijk kunnen zijn voor alle domeinen (subjectief), maar gebeurt ook nooit tegelijk. Een dergelijk overleg heeft steeds één focus. Op "analyse"/objectieve niveau is het elk apart, denk aan psychosociale	1
Als de situatie te ernstig wordt of als er iets gebeurt	1
Als er een handige, gemakkelijke risicoanalyse voor bestaat, is dit voor mij geen probleem om te doen. Momenteel heb ik het gevoel niet weten hoe hier aan te moeten beginnen. Wanneer het een soort checklist of een bepaalde leidraad is, deze risicoanalyse, zou dit veel gemakkelijker en praktisch toepasbaar zijn.	1
als ergonomoom een systematisch analyse met maatregelen en actieplan zou maken, zou ik dat mee integreren in het jaaractieplan zoals dat bij psychosociale gebeurt. Als interne preventieadviseur volg ik dan die actieplannen op, maar ik ga niet zelf al die analyses doen. Het is ook te complex om dat met een eenvoudige methode te doen, je moet ook geloofwaardig zijn naar directie toe.	1
als PA vind ik deze noodzakelijk	1
Arbeidsongevallen	1
arbeidsongevallen met een lange TWO.	1
Basisopleiding kinesitherapie en ervaringen uit de praktijk	1
belang ervan	1
bescherming van de werknemer tegen gevaarlijke handelingen en situaties	1
Bespreekbaar maken	1
bespreken met collega's	1
beter zicht krijgen op de risico's om daarna daarna gepaste acties te kunnen nemen	1
betere kennis,	1
betere tools	1
Bewust zijn , erkennen en herkennen	1
Bezorgdheid om het welzijn van de werknemer omdat zij dagelijks met de situaties te maken hebben	1
bruikbare tool	1
bruikbare tool ontbreekt	1
c'est un risque multidisciplinaire	1
C'est un risque parmi les autres, à traiter aussi.	1
certitude d'un résultat	1
Checklists Ziekte uitval verminderen	1

Cijfers en statistieken absenteïsme.	1
cijfers verloren werkdagen en ziekteverzuim	1
dagen uitval beperken - langs de andere kant lijkt mij dat rugproblemen niet overgaan door thuis in bed te liggen of in de zetel - het advies is altijd bewegen - dus dan kom je beter naar het werk (als de rug vastzit lukt dat niet natuurlijk)	1
Daling van arbeidsverlet. Impact op FG en EG van de onderneming	1
Dat mijn collega's een gezonde loopbaan kunnen hebben en dat er maatregelen hiervoor genomen kunnen worden.	1
De cijfers omtrent MSA.	1
de gezondheid en het welzijn bevorderen van onze werknemers door preventief schade te voorkomen bij deze werknemers	1
de impact van de klachten zijn groot op het dagelijks functioneren en het psychosociaal welzijn	1
de kost, de afwezige dagen wegens ziekte maar vooral de 'blijvende' gevolgen voor het functioneren van het individu	1
De positieve reacties van de collega's	1
De resultaten van de PEER	1
De resultaten van de RIE ergonomie	1
De resultaten worden opgenomen in een globale analyse, maar de input daarvoor zijn de werkplekbezoeken. Je kan dat niet met één methode doen, dat werkt niet. Als een medewerker last heeft aan zijn rug, helpen we die goed instellen, dan gaan we geen brandblussers controleren.	1
De uitval door MSA is dikwijls langdurig.	1
de vragen van de werknemers.	1
Deze enquête brengt dit topic opnieuw naar boven. Een opleiding die de basiskennis over dit risico vergroot zou zeker ook helpen.	1
Dit geeft 1 overkoepelend beeld.	1
Dit is inbegrepen in de wettelijke bepalingen	1
Dit kan een belangrijk ongekend probleem zijn in de organisatie	1
Door de klachten die medewerkers hebben	1
Door een groter bewustzijn over het thema, beter de nood hieraan kunnen inschatten.	1
draagvlak creëren en eigenaarschap leggen bij de teams	1
een beschikbaar model	1
een document	1
een duidelijk overzicht te krijgen van MSA en de impact hiervan op schaal van het gele bedrijf, niet enkel per taak.	1
Een een installatie hier staat is het moeilijk middelen vrij te krijgen voor ergonomische aanpassingen	1

Een enquête zoals deze. Een webinar rond dit thema met praktische cases	1
Een gemakkelijke tool die vlot gebruikt kan worden	1
Een globaal goed welzijns- en preventiebeleid late toepassen.	1
Een handige tool zou welkom zijn.	1
een hoger ziekteverzuim hierdoor	1
een preventieadviseur die zichzelf respecteert heeft dit al opgenomen de overheid moet het kaf van het koren scheiden. De functie/benaming PA Niv 3 moet verdwijnen, de functie van PA Niv 1 mag enkel nog voorbehouden worden aan personen met een universitair niveau. Vergelijk het met een chirurg (Niv 1) en een verpleegster: (Niv 2) de verpleegster kan via een jaar overgangsniv chirurg worden, maar ik laat me niet door die persoon opereren. Voor veiligheid hebben we er hier geen probleem mee	1
Een volwaardige RIE omvat ook MSA zodat deze naast de andere risico's kunnen bepaald worden en zodat de interactie tussen verschikkende risico's en omstandigheidsfactoren/preventiemaatregelen kan onderzocht worden. Er zijn echter weinig volwaardige RIE-methodes die dit toelaten. Geïntegreerde aanpak is de boodschap. Geen disciplinaire aanpak naast andere disciplinaire aanpak.	1
eerst een globaal beeld krijgen waar de pijnpunten zich bevinden	1
Efficiëntie	1
elk domein doet zijn risicoanalyse apart en dan brengen we dit samen in het globaal preventieplan en jaaractieplan.	1
Er is een wettelijke verplichting om ook de ergon risico's op te nemen in het DRBS. Men kan veel kosten door afwezigheid en operaties sparen indien men preventief werkt.	1
er is nog geen globale RA....	1
Er werken veel oudere medewerk(st)ers in de organisatie en werkbaarheid (hoeveelheid werk) bij ondersteunende diensten is vaak niet evenredig verdeeld.	1
Er zijn toch een paar afdeling die overduidelijk hoog risico lopen zijn de bekistingsafdeling waar voornamelijk met gebogen rug wordt gewerkt en en vele tilbewegingen zijn	1
Ergonomiecheck is een gemakkelijke tool, dus daarmee doe ik zelf een screening.	1
Ergonomisch werken we zaken uit, zit-sta bureaus...	1
ergonomische problemen hebben een directe impact op de werking en de motivatie van de werknemers. Een ergonomische verbetering wordt vaak positief onthaald.	1
Ernst van de problematiek	1

Expliciete aandacht voor dit risico, bijvoorbeeld als een campagne van de FOD WASO om er bijzondere aandacht aan te schenken. Zo kunnen meerdere thema's per jaar onder de aandacht worden gebracht en kan dit een collectieve bijdrage zijn om dit risico verder goed aan te pakken. Gemeenschappelijke effort, acties, campagnes, etc. Nu is er nog steeds veel individueel werk, en een samenwerking tussen verschillende partijen zou zeker een meerwaarde kunnen zijn.	1
faire tout en une seule fois, avoir une analyse globale pour pouvoir développer un plan d'action concerté et co-construit	1
geen	4
geen idee	4
Geen idee	3
geen, maakt al deel uit	1
Gemiddelde leeftijd werknemers boven de 50 jaar.	1
Gesprekken met mensen die last hebben van zetten je aan om bepaalde dingen in kaart te brengen.	1
Gezond oud kunnen worden tijdens de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd.	1
Gezondheid van de werknemers	1
Gezondheid van de werknemers zodat ze op langdurig termijn geen last van ondervinden.	1
gezondheidsredenen	1
globale RIE dient om een eerste (ruwe) inschatting te maken. De meer gedetailleerde RIE is dan een effectieve inschatting / berekening van het risico. Dit is zoals vele andere RIE gevraagd worden in allerlei KB's. Uw globale RIE doet een inschatting of een eventuele verdere detail RIE nodig is. (zoals brand,...)	1
Goede data van reden achter verzuim risicoinschatting per sector en achterliggende oorzaak praktijkvoorbeelden - good practices - bij specifieke beroepen	1
goede preventieadviseur neemt dit sowieso mee in de risicoanalyse	1
goede verhouding werk / gezondheid	1
gratis ergonomoom	1
Grote hoeveelheid repetitief werk in de onderneming	1
Heel veel mensen hebben deze problemen	1
herkennen van de problemen	1
Het aantal dagen werkverlet te wijten aan slechte houding en gepaste werkmiddelen.	1
Het aantal gevallen en het ziekteverzuim	1
het algemeen welzijn van mijn collega beeldschermwerkers	1
Het belang van een goede risico inschatting.	1

Het besef dat het een ernstig, relatief hoog risico is binnen de onderneming	1
het echt identificeren van MSA problemen op de werkvloer	1
Het feit dat kleuterjuffen zich niet (voldoende) bewust zijn van de problematiek. Het ontbreken van financiële middelen om ergonomisch materiaal aan te kopen.	1
Het is een reëel risico voor onze werknemers en dus belangrijk dat hier aandacht wordt aanbesteed	1
Het proberen terugdringen van de uitval van personeel door MSA. Het wegnemen van de werkdruk, door deze uitval te beperken.	1
Het reduceren van kosten (werkverlet , verlies materiaal etc.)	1
Het resultaat moet positief zijn voor de medewerkers. Een gezonde geest in een gezond lichaam ...	1
Het verzuim t.g.v MSA of ergonomisch gerelateerde risico's. Aanwezigheid van het risico op MSA bij 80% van de medewerkers.	1
Het voorkomen van arbeidsongevallen en werkverzuim.	1
Het welzijn van collega's, MSA is volgens mij onderschat en nog teveel onbekend	1
het welzijn van de medewerkers	1
het welzijn van de werknemers	1
Het welzijn van het personeel.	1
Het ziekteverzuim naar beneden trekken per afdeling en het werk voor vrouwen aantrekkelijker maken.	1
Hinder en risico op letsel voor collega-werknemers wegnemen	1
hoog absentieïsme; langer werken vraagt gezonde werknemers.	1
idem	1
Identifier les causes de l'absentéisme au travail.	1
Ik ben ervan overtuigd dat het risico op ernstige werkgerelateerde MSA in ons bedrijf minimaal is. Als er meer fysiek belastend werk zou zijn, zou dit hoger op de ranglijst komen te staan.	1
Ik ga dat niet doen, je kent de zware werkposten wel en daar zoek je oplossingen voor. als de oplossing niet direct komt, gaan we eens met de mensen samenzitten en doen een ergonomie focusoefening.	1
Ik zou eerder dit op specifieke RIE's op basis van taak uitgevoerd zien zodat bij een globale RA niet de exacte informatie verloren gaat bij die specifieke taak die nodig is.	1
Impact van MSA op gezondheid en psychosociaal welzijn	1
In de globale risicoanalyse gaat deze volgens mij verloren tussen de andere meer tastbare risico's. Beter is hier om een afzonderlijke risicoanalyse uit te voeren.	1
indien personeel afwezig is door deze factor is het een must om een werksituatie te verbeteren, indien haalbaar	1

Info over bepaalde gevallen	1
info van buiten uit -	1
inzien van noodzaak en bewaren van overzicht	1
is 1 analyse en integraler dat je toestaat om linken te leggen.	1
is een deel van het welzijn van de werknemers en zorgt voor minder werkverlet	1
Juiste informatie / training	1
kan een ernstig letsel zijn met arbeidsongeschiktheid tot gevolg	1
klachten over en afwezigheden door MSA	1
klachten van medewerkers	1
kosten welzijn werknemers	1
l'importance du nombre de cas de TMS et la non implication des responsables	1
l'information et la sensibilisation du personnel, culture d'entreprise émanant de la hiérarchie.	1
la connaissance, la formation	1
La gestion du risque lié au TMS a largement sa place dans le domaine de la prévention au travail	1
La problématique est importante et cela représente une grande partie de travailleurs détenus et du personnel logistique.	1
la santé physique et mentale des collaborateurs	1
langdurige afwezigheid	1
Lange termijn visie om aantal ongevallen en letsels te reduceren	1
Le bien être à long terme des travailleurs	1
Le bien être du travailleur	1
le bien-être du travailleur	1
Le fait d'avoir une analyse complète d'une tâche.	1
le nombre de personne qui se plaignent ...	1
le nombre des AT la volonté de soulager les travailleurs ma fonction	1
le soutien du CHOD	1
Le vieillissement articulaire/musculaire et général du personnel	1
Liefst 1 allesomvattende risicoanalyse	1
makkelijk bruikbaar tool ook door de werknemers en daaraan gekoppeld tips ter preventie	1
makkelijke tool	1
Medewerking van de leidinggevende + voldoende middelen	1
mee opgenomen in het groter geheel waardoor afweging t.o.v. andere risico's en maatregelen gemakkelijker is	1
Meer en meer klachten sinds corona lockdown	1
Meer kennis over het thema Eenvoudige tools om zelf reeds een goede risico-inschatting te kunnen maken	1

Meer tijd. Meer belang door werkgever.	1
Meerdere factoren worden in rekening gebracht	1
meilleure qualité de vie pour les travailleurs	1
Melding van collega's uitbreiding uren preventie	1
Men zou dit kunnen overwegen, indien er cijfers zouden gekend rond MSA binnen onze organisatie.	1
méthode d'analyse appropriée	1
minder afwezigheid door MSA klachten	1
minder verlet, gelukkigere werknemers	1
minder werkverlet	1
minder ziekteverzuim, betere balans werk en geluk	1
moeilijk onderwerp gemakkelijk kunnen benaderen	1
Mogelijk winst op het welzijn en welbevinden van de medewerkers .	1
Mogelijke verbetering efficiëntie aanpak welzijn op het werk	1
MSA is een belangrijke aandoening die ook op het privé-leven van de werknemer een grote impact heeft. Ook na het uit dienst reden van de werknemer blijft MSA voelbaar.	1
MSA mee opgenomen in de risicokaart van de afdeling	1
Msa problematieken komen meer en meer voor. We moeten er meer aandacht voor hebben.	1
MSA problematieken meer en meer voorkomen, deel uitmaken van veel taken op de werkvloer.	1
MSA zijn een toch veel voorkomende aandoeningen. Het kan iedereen overkomen maar dit hangt natuurlijk af van het werk en van de bouw van ieders lichaam.	1
MSA zijn één van de mogelijke risicofactoren in de organisatie en worden meegenomen omdat dit een impact heeft op het welzijn op het werk van het personeel	1
N.v.t.	1
Niet alle medewerkers zijn instaat om de volledige loopbaan uit te werken. Wij hebben weinig plaats in onze organisatie om deze medewerkers op te vangen. De jobs met verhoogd MSA risico, zijn meestal ongeschoolde medewerkers die moeilijk ergens anders in te passen zijn.	1
Niet mijn bevoegdheid	1
niet van toepassing	1
nog niet gedaan, nog niet over nagedacht	1
nog niet van toepassing	1
Nog te bekijken	1
Noodzaak gezien de aard van onze cliënten. Heffen/tillen en ergonomie zijn trouwens een item binnen ons jaarlijks actieplan	1

Nous sommes de plus en plus confrontés aux TMS, en particulier ceux concernant le travail sur écran. L'extension du télétravail et le manque de moyens mis à disposition du travailleurs chez lui	1
nuttig	1
nvt	1
NVT	2
Objectieve waardemeter tov andere risico's. (Prioriteitsbepaling)	1
Eenvoudige tool om te berekenen	
omdat o.a. de beeldschermwerkers niet meer automatisch onderworpen zijn aan het gezondheidstoezicht bij de preventieadviseur arbeidsarts en de RA moet gemaakt worden en de opleidingen dienen ook te voorzien zijn	1
omdat afwezigheid tengevolge hiervan intuïtief wel hoog ingeschat wordt	1
omdat het een belangrijk en vaak voorkomend risico is	1
Omdat onze grootste risico's gelinkt zijn aan beeldschermwerk	1
ongeval cijfers en verzuim- ziekte-dagen wegens MSA	1
ongevallen, ziekteverzuim	1
onvoldoende kennis/cijfermateriaal	1
oudere medewerkers langer aan het werk houden, minder ziekteverzuim	1
overtuigingskracht en vrijheidsgraden van IDPBW aantal MSA klachten	1
overzicht van alle problemen te krijgen	1
plicht	1
preventie voorkomen van letsels aantal letsels tgv risico beperken verzuim beperken na MSA	1
preventieadviseur ergonomie	1
preventief te werk gaan	1
Prise en compte globale du bien-être de travailleurs.	1
psychosociale belasting wordt steeds meer een belangrijke factor van werkverzuim	1
Réceptivité de l'employeur par rapport au bien-être des travailleurs	1
risico inschatting is gekend	1
Risicoanalyse zo volledig mogelijk opmaken	1
rol in gezondheid en welzijn werknemers!	1
rr	1
signalen werkvloer - weinig alternatieven voor aangepast werk	1
Stel dat er een heldere, eenduidige, waardetoevoegende tool zou zijn...	1

steun ergonomoom. En vooral: uitzicht op haalbare acties. Een RA MSA die duidelijk maakt dat er een probleem is, maar dat we daar geen maatregelen kunnen tegenover zetten is demotiverend voor de organisatie.	1
stijgend ziekteverzuim	1
Streven naar nul arbeidsongevallen	1
Synergie avec les plans stratégiques HR Développement et maintien d'un programme qui perdure dans le temps Meilleure environnement de travail pour les collaborateurs et intégration au bon niveau de la hiérarchie Meilleure implication des ressources humaines qui portent les sujets "people" Diminution de l'absentéisme	1
Te weinig informatie, meer informatie zal automatisch helpen.	1
tevredenheid werknemers	1
toch een aantal gevallen vooral bij oudere werknemers	1
Toenemend aantal letsels	1
uitval en ziekteverzuim	1
uniformiteit , ook in beleidsmatige aanpak geeft dit een globaler overzicht	1
Verbetering brengen voor werk omstandigheden voor de medewerkers en werkgever	1
verminderen verloren kalenderdagen	1
vermindering van werkverlet, dus verhoging van de productiviteit!	1
verplichtend karakter duidelijke tool om dit te doen	1
Verskillende personeelsleden langdurig afwezig door een letsel (waaronder ikzelf)	1
Verwerven van kennis. Tegemoet komen aan het welzijn van de WN	1
Voldoende kennis	1
voorkomingsbeleid - preventie van MSA	1
Vooruitgang en inzicht in de noodzaak	1
vraag voor ergonomoom	1
Vragen op CPBW, arbeidsongevallen (bvb. door rug gezakt), verloren arbeidsdagen,...	1
Wanneer het oplossen van een probleem niet op de nek komt van slechts één individu en dan meestal degene die de inschatting heeft gemaakt.	1
wat lijntjes toevoegen aan onze checklist	1
We zijn ons bewust van de belangrijkheid maar voorlopig nog geen tijd gehad	1

wederom tendentius, jullie willen per se MSA in globale RA. Doe dan geen vragenlijst. Best is apart door specialist. Psychosociaal laat je toch ook door psychologen doen en niet door een veiligheidsman met beperkte bagage. Het idee van multidisciplinaire PA werkt in praktijk niet. Ze hebben zoveel verplichtingen dat het enkel veiligheid is. Jullie moeten uitgaan van een ruwe domeinoverschrijdende screening en dan de gepaste specialist. Ergonoom moet eerstelijns PA worden.	1
welzijn	1
Welzijn medewerkers bevorderen	1
welzijn van de mdws, bereidheid van de werkgever om er iets aan te doen zorgen voor een beter psychosociaal welzijn van de mdws	1
welzijn werknemer, werkverlet	1
welzijn werknemers	1
Welzijn werknemers bevorderen, ziekteverzuim verminderen	1
werken in een administratieve omgeving, aandacht is essentieel	1
Werknemers die zelf komen met hulptools die hun werk zouden vergemakkelijken	1
werkverlet msa	1
Werkverlet owv MSA	1
werkverzuim	1
Wetgeving/ ongevallen	1
Wettelijk kader, nood op werkvloer	1
Zelf rug-patiënt geweest alsook de impact op het langdurig ziekteverzuim wat MSA veroorzaakt. Medewerkers zijn een half jaar tot een volledig jaar soms buiten strijd.	1
zie opmerking dat preventie in praktijk gebeurt en niet op papier	1
Zie voorgaande	1
Ziekte dagen voorleggen	1
Ziekteverzuim en klachten van werknemers	1
ziekteverzuim	2
Ziekteverzuim	1
ziekteverzuim terugdringen	1
Ziekteverzuim. Klachten die binnenkomen van de werknemers zelf. Input van de AA na het jaarlijks GT	1
Zitten is het nieuwe roken Grote personeelsgroep doet hele dag zittend beeldschermwerk. Klachten over spierpijn (nek, rug, schouders), hoofdpijn Meerdere besparingsrondes met afname aantal werknemers en toename werkdruk	1
zo te horen/lezen kan dit een serieuze impact hebben op de organisatie, benieuwd hoe dit aan te pakken.	1

		Nombre	%
Dans quelle mesure pensez-vous qu'il est important d'inclure les TMS dans l'analyse des risques globale?	0 Pas du tout important	2	1%
	1	0	0%
	2	8	3%
	3	5	2%
	4	7	2%
	5	24	8%
	6	24	8%
	7	69	22%
	8	89	29%
	9	36	12%
	10 Très important	47	15%

	Mean	Minimum	Maximum	Median
Dans quelle mesure pensez-vous qu'il est important d'inclure les TMS dans l'analyse des risques globale?	7.43	.00	10.00	8.00

		Nombre	%
Dans quelle mesure pensez-vous qu'il est important d'aborder la question des TMS ?	0 Pas du tout important	0	0%
	1	0	0%
	2	3	1%
	3	1	0%
	4	1	0%
	5	7	2%
	6	13	4%
	7	47	15%
	8	98	32%
	9	61	20%
	10 Très important	80	26%

	Mean	Minimum	Maximum	Median
Dans quelle mesure pensez-vous qu'il est important d'aborder la question des TMS ?	8.32	2.00	10.00	8.00

	Nombre
Quel résultat souhaitez-vous obtenir en vous concentrant sur l'approche en matière de TMS ?	3
-	1
amélioration de la prévention et réduction des TMS	1
verhoogd welzijn	1
-	3
?	2
/	9
0.99	1
Achterhalen of dit van toepassing is in onze Firma.	1
alertheid rond risico's bij medewerkers blijven aanscherpen, aandringen op bewust handelen en diverse aangeleerde zaken steeds mee in overweging nemen ter preventie van MSA	1
Algemeen lichamelijke klachten verminderen	1
amélioration des résultats globaux des statistiques des AT	1
Belang van een goede aanpak van MSA laten doordringen bij het beleid.	1
beperken van het aantal klachten, betere gezondheid voor de werknemers	1
beschermde en gezonde werknemers die weten wat ze preventief kunnen doen om deze letsels te voorkomen. Sensibilisatie en sociale controle op preventieve maatregelen zoals regelmatig bewegen en afwisselende taken	1
Beter aangepaste werkplaatsen en arbeidssituaties ten voordele van het algemeen welzijn van de WN	1
beter bespreekbaar	1
beter presteren	1
Beter welzijn van de werknemers	1
betere balans werk en welzijn	1
Betere bewustwording van MSA bij werknemers	1

betere gezondheid, beter voor psycho sociaal welzijn,...	1
Betere houding van de medewerkers, hen tonen dat we begaan zijn met hun welzijn en hen een aantal tips kunnen uitreiken om hier zelf dagelijks aandacht voor te hebben	1
betere inschatting van werkverlet tgv MSA	1
betere welzijn van de werknemers en betere werking van de organisatie	1
Betere werkgewoonten Betere gezondheid. Minder afwezigheden.	1
betere werkomstandigheden - minder klachten	1
Betere werksituatie en werkhouding en dus ook contentere personeelsleden	1
Bewijs kunnen geven van een structurele aanpak.	1
bewustwording bij werknemers EN werkgever; maximale inzet op ergonomie; gebruik juiste ergonomische middelen	1
bewustwording van de WN's	1
D C:sd S	1
daling FG en EG + verhoging werkcomfort voor onze medewerkers	1
daling klachten MSA en bijgevolg daling ziekteverzuim	1
Daling van het ziekteverzuim omwille van musculosketale problemen	1
daling van verzuim, gezonde en gemotiveerde werknemers	1
daling van verzuimcijfers MSA gerelateerd	1
Dat aandacht gegeven wordt op de manier van werken.	1
dat de mensen geen klachten hebben en het werk lang kunnen doen	1
Dat de MSA problematiek beter gekend is zodat we gericht kunnen werken.	1
Dat elke medewerker op een ergonomische manier kan werken	1
Dat het bespreekbaar zou zijn?!	1
Dat iedereen tot zijn 65 kan werken, en daarna gezond en wel bij wijze van spreken 100 jaar kan worden.	1
Dat MSA en ergonomische risico's standaard mee opgenomen wordt in de bepaling van risico's en gevaren bij de risicoanalyses	1
dat werkgever en werknemer zich bewust worden van het belang en de noodzaak van preventie om MSA te voorkomen; dat werknemers" een gezondere werkstijl ontwikkelen"	1
De juiste man op de juiste plaats. Verder automatiseren en de taken met verhoogd MSA risico laten overnemen door robots, machines. We hebben de technologie!	1
De preventie van MSA. Dus zo weinig mogelijk curatief moeten werken.	1
Des aménagements des postes de travail et des solutions pour les prévenir au mieux	1

Des statistiques des risques TMS par fonction, tâche. Avec informations sur l'âge, le genre.	1
Diminuer les problèmes musculosquelettiques des travailleurs	1
diminution des accidents et aménagement des lieux de travail	1
Door dit tot een absoluut minimum te verkrijgen	1
duidelijk identificeren en evalueren van de risico's met dan ook mogelijkheid om concrete maatregelen te nemen hiervoor.	1
duidelijk kader	1
Duidelijk zicht op MSA in de school en preventiemaatregelen kunnen stellen hiervoor.	1
een af te spreken procesindicator. Bv minder absentieïsme owv aandoeningen aan het bewegingsstelsel.	1
Een gezondere werkomgeving waar werken minder zwaar en uitdagend wordt	1
Een veilige werkplek creëren om zo het aantal ongevallen en letsels te reduceren	1
Een verbetering van het welzijn van de werknemers.	1
Een werkplek waar elke werknemer elke avond gezond en gelukkig naar huis kan gaan.	1
Elimineren van risico's mbt MSA	1
Etant donné que nous sommes dans le secteur tertiaire, les risques TMS sont moindres et les mesures en place permettent déjà de limiter une bonne partie des risques si il y a qqch à ajouter : 1) la mise en place de procédures incluant les interventions de l'employeur (lunettes, matériel spécifique mise à disposition et sous quelles conditions (à la maison et au bureau) 2) la détection préventive des risques par le management/ collaborateur et l'escalation au bon niveau	1
eventuele problemen in kaart te brengen	1
Geen arbeidsaangevallen en ziekteverzuim beperken	1
Geen doelstelling momenteel	1
Geen idee	1
Geleidelijk aan opbouwen. Vaak kost dit veel geld voor het bedrijf. Eindresultaat: Elke werkpost is gemakkelijk aan te passen aan de medewerker.	1
Gelukkiger werknemers en minder gezondheidskosten	1
Gemotiveerde en gezonde werknemers	1
gezonde collega's	1
Gezonde collega's	1
gezonde medewerkers	1
Gezonde medewerkers	1

Gezonde werknemers	1
gezonde werknemers die als ze op pensioen gaan geen stijve spieren en ontstoken pezen hebben ... algemeen voor het pijnvrij blijven	1
Globaal drbs	1
goede omstandigheden in kader van welzijn op het werk	1
Herkenbaarheid	1
herkenning van het probleem, zeker met ouder wordende werknemers (pensioenleeftijd wordt hoger)	1
Het bewust worden van de werknemers en werkgever van de risico's die MSA als gevolg kunnen hebben. Hier aandacht voor krijgen en maatregelen kunnen opstellen om het werk aan te passen.	1
het helpen van mensen met MSA en dit bespreekbaar maken.	1
Het tijdig identificeren van de risico's zodanig dat er geen mensen uitvallen door ziekte of door ongevallen	1
Het verminderen van de personeelsuitval en beter sociaal welzijn van de medewerkers.	1
Het werk voor iedere arbeider (dan bedoeling ik jong/oud/vrouw) uitvoerbaar te houden.	1
Het ziekteverzuim te verminderen	1
Hoger levenskwaliteit voor de WN's zelf. Minder werkverzuim tgv MSA.	1
Hogere draagkracht werk, minder uitval	1
Hogere tevredenheid en verminderen MSA letsels bij de medewerkers.	1
iedereen gezond op pensioen	1
Ik heb hier nog niets beleidsmatig gelezen. Doel is minder Nordic Questionnaire, minder ziekteverzuim, minder beroepsziektes, hogere productiviteit, hogere kwaliteit, hogere tevredenheid door minder fysieke belasting op het werk. Als deze aanvaardbaar is en MSA is uiting van psychosociaal dan zal RA psychosociale dit ondervangen. Organisatie is onderdeel van het fysieke, alsook fysische agentia.	1
in de eerste plaats voor de medewerker zelf (gezondheid), minder ziekteverzuim, betere werkomstandigheden voor medewerkers	1
In de eerste plaats: het bewust zijn van MSA en dat personeelsleden vlugger komen zeggen dat er een mogelijk probleem is.	1
In kaart brengen van de mogelijk risico's.	1
In kaart brengen van risico en gevolgen.	1

Indien we de werkplek en het werk op zich kunnen inrichten en zo ervoor kunnen zorgen dat mensen geen klachten krijgen, dan kunnen we ervoor zorgen dat mensen zich blijven goed voelen in hun job. Zaken buiten het werk heb je niet altijd in de hand, op de werkvloer wel. Gezond kunnen werken, zorgt er ook voor dat de mensen zich algemeen beter voelen.	1
Informereren medewerkers om MSA te voorkomen door zo ergonomisch mogelijk te werken	1
Interne opleidingen "Houding; heffen en tillen van lasten". (Indien ik op het juiste pad zit over MSA)	1
inzicht over de impact die MSA kan hebben	1
Jaarlijkse verbetering van de risico's en het voorkomen van MSA-problematiek bij de inrichting van nieuwe werkposten en technieken.	1
KPI's verbeteren: minder Nordic Questionnaire, minder (kort)/middellang verzuim, minder locomotorische arbeidsongevallen, meer tevreden medewerkers, minder/lichter aangepast werk. Op een hoger niveau past dit in de waarde "healthy future". Gezonde mensen presteren beter.	1
La question est trop platonique que pour y répondre	1
Laag ziekteverzuim behouden.	1
Medewerkers minder (lang) afwezig laten zijn. Medewerkers de nodige kennis bijbrengen. De juiste hulpmiddelen voorzien voor alle taken Gezondere, gelukkigere werknemers	1
Medewerks voltijds aan de slag houden, know how binnen het bedrijf houden Verminderd ziekteverzuim	1
Meer comfort - minder klachten/lijden.	1
Meer goedkope, uniforme tools ter beschikking hebben. Betere kennis van risico's en oplossingen	1
Meer inzetten op hulpmiddelen en automatisatie om op deze manier minder verzuim te verkrijgen en het algemeen welzijn van de medewerkers te bevorderen.	1
meer veerkrachtige werknemers die graag en lang aan het werk gaan	1
meer werknemers aan het werk houden	1
Meer WN zonder MSA	1
meilleure compréhension	1
meilleure situation ergonomique pour les travailleurs	1
mensen langer aan het werk houden. Geen uitval bekomen door MSA. werkomgeving voorzien zonder overbelastende factoren	1
mensen zonder klachten	1
Mesures financières pour l'adaptation des postes de travail à domicile	1
Middelen om ergonomisch beeldschermwerk mogelijk te maken	1

mieux informer - mieux prévenir	1
minder aandoeningen	1
Minder aandoeningen en met gevolg afwezigheden. Bewustmaking van elke medewerker. Blijvende ondersteuning van HL.	1
minder absenteïsme	1
minder absenteïsme	1
Minder absenteïsme en tevreden werknemers. Werknemers moeten steeds langer werken dus zeer belangrijk.	1
minder absenteïsme op het werk	1
Minder absenteïsme, gezondere werkomgeving, tevreden werknemers	1
Minder absentie, mensen die gezond komen en blijven werken, met andere woorden gelukkiger zijn.	1
minder afwezigheden	1
Minder afwezigheden en gelukkigere medewerkers	1
minder afwezigheid, meer jobvoldoening	1
minder afwezigheidsdagen	1
minder AO'en	1
Minder belast bij de medewerkers. Minder tijdsdruk bij het zorgpersoneel door te snel, te onvoorzichtig te werk willen gaan. Minder rugklachten bij oudere personeelsleden	1
Minder dag verzuim. Betrokkenheid medewerkers verhogen	1
minder dagen uitval	1
minder dan 2/100 uitval	1
Minder fysieke klachten bij werknemers, preventie tegen ziekteverzuim met oorzaak MSA (zeker nu er een grotere groep 55+'ers aan het werk is / zal zijn).	1
Minder fysieke klachten Minder ziekteverzuim door PS-klachten Bewustmaking personeel over belang van juiste houding en instelling werkplaats Bewustmaking werkgever van personeel tijd te geven om af en toe te bewegen	1
minder fysieke klachten, minder ergonomiegerelateerde arbeidsongevallen, minder afwezigheid, meer productieve medewerkers, meer jobtevredenheid,... meer human capital	1
minder klachten	2
Minder klachten aan de gewrichten (hand-pols).	1
minder klachten en ongevallen	1
Minder klachten en uitval personeel.	1
minder klachten, langer werken, makkelijker roteren, goede werkrachten,...	1

minder klachten, meer medewerkers die operationeel blijven, minder werkverlet	1
Minder klachten, minder uitval, leuke werksfeer door aangepaste maatregelen.	1
minder klachten, minder verloop en eventueel langer werken	1
minder klachten, minder verzuim, gelukkige medewerkers die zich ondersteund voelen	1
Minder langdurige gevolgen voor de werknemers ten gevolge van overbelasting.	1
minder letsels en daardoor kunnen werknemers aan het werk blijven	1
minder letsels op lange termijn, betere levenskwaliteit voor werknemers	1
Minder letsels, verzuim...	1
minder medewerkers die MSA klachten ontwikkelen. Een duidelijk inzicht in hoe de organisatie staat op vlak van MSA en wat de knelpunten zijn.	1
minder mensen die een aangepaste job moeten krijgen, mensen gezond met pensioen	1
minder MSA	2
Minder MSA inzicht van werkgever Werknemers kunnen langer aan het werk blijven (onderschat probleem - huidige manier van werken moeilijk vol te houden heel een carrière)	1
minder MSA klachten - langetermijn denken: gezonde en fitte WNs beter psychosociaal welzijn ergonomische kantoor en labo-omgeving bewustwording op het niveau van de WNs en leidinggevende	1
Minder msa letsels	1
minder MSA letsels/ absentieism	1
minder MSA minder letsels en ziekteverzuim	1
Minder MSA zal ook arbeidsongevallen verminderen en meer tevreden medewerkers opleveren.	1
minder rugpijn	1
minder uitval	1
Minder uitval	1
Minder uitval door locomotorische klachten	1
Minder uitval Medewerkers aan het werk houden Letsels niet verergeren en vooral voorkomen.	1
Minder uitval personeel. Werkbaar werk creëren	1
minder uitval, meer tevredenheid bij MW	1
minder uitval, minder pijn en operaties bij de werknemers, duurzamer aan het werk blijven	1

Minder verloren arbeidsdagen, werknemers die zich beter in hun vel voelen,...	1
minder verloren werkdagen ten gevolge van MSA	1
Minder verzuim	1
Minder verzuim en leed	1
minder verzuim en minder klachten van de werknemers	1
minder verzuim, minder klachten, hogere tevredenheid, hogere productiviteit, betere kwaliteit	1
Minder verzuim, werknemers van 45+ langer, gezonder en tevredener aan het werk houden	1
Minder verzuimdagen, fitter personeel	1
minder werklast bij de collega's en op die manier zoals werkgever en werknemer overuitgen van nut ervan.	1
Minder werknemers die ongemakken ondervinden	1
minder werkverlet	1
Minder werkverzuim	1
minder ziekteverzuim	5
Minder ziekteverzuim	2
Minder ziekteverzuim en gelukkige werknemers, met plezier werken brengt automatisch hogere productiviteit mee.	1
Minder ziekteverzuim en medewerkers die meer weerbaar zijn.	1
minder ziekteverzuim hierdoor. Mensen gelukkiger op het werk, zonder pijn.	1
Minder ziekteverzuim n.a.v. MSA	1
Minder ziekteverzuim, beter welzijn werknemers	1
Minder ziekteverzuim, fysiek welzijn collega's	1
Minder ziekteverzuim, verbetering welzijnsgevoel	1
minimaal aantal klachten en uitval door ziekte	1
minimale uitval en belasting voor de medewerkers	1
moins de plaintes	1
MSA cases tot 0 % reduceren	1
Nastreven van een zo volledig mogelijk welzijnsbeleid voor de organisatie.	1
Net zoals psychosociaal, is MSA niet direct zichtbaar in kosten (winst) tov de werkgever. Een goed draaiend DRBS zou helpen	1
Niet voor onze onderneming van toepassing	1
nog niet over nagedacht, mss minder verzuim (omwille van MSA-klachten)?	1
nog niet van toepassing in onze firma	1
nvt	1
NVT	2

Onze medewerkers beschermen tegen beroepsgebonden MSA	1
Onze medewerkers zijn tevreden, ze krijgen infosessies, bij vragen of klachten een werkplekbezoek en kunnen aangepast materiaal krijgen. Daardoor hebben ze ook minder last.	1
Opsporing en geloof	1
oudere medewerkers langer aan het werk houden, minder ziekteverzuim	1
Oudere werknemers langer gezond houden.	1
Positief ingestelde medewerkers. Gezonde medewerkers. Het algemeen comfort verhogen en het gevoel geven dat hun welzijn belangrijk is.	1
prévenir efficacement et éviter des souffrances	1
preventie	1
preventie, meer bewustzijn, minder klachten	1
preventie, sensibilisering, gerichte aanpak en adviezen vanuit deskundig onderzoek door PA ergonomoom	1
preventief werken dmv opleidingen, aanpassen van de werkpost vroeg detectie van problemen hersteltrajecten kunnen aanbieden	1
preventief werken, voorkomingsbeleid	1
preventieve maatregelen en info ter beschikking stellen aan werknemers	1
Preventiever kunnen werken waardoor men geen aanpassingen moet doen achteraf op een werkpost.	1
Prise en compte des avis, investissement et respect de chacun.	1
problemen sterk te verminderen, uitsluiten zal nooit kunnen	1
reduceren van klachten en impact op langere termijn	1
reductie absentieïsme en preventief aanpakken van dergelijke risico's	1
Réduction des lésions, des plaintes, de l'absentéisme, et donc augmentation du bien-être au travail, le but de tout préventeur.	1
Réduction des troubles et de l'absentéisme	1
Réduire les accidents et surtout prévenir les problèmes de dos et autres douleurs liés.	1
Regelmatige controle en voorstellen tot verbetering. Advies bij aankopen infrastructuur en werkmiddelen.	1
risico's verlagen	1
rrrr	1
sensibilisatie	1
Stelselmatige verbetering.	1
Sterke vermindering van werkverlet en een hogere motivatie van de werknemers	1

Technisch verbeterde werkposten	1
terugdringen van de MSA	1
Tevreden medewerkers die dan ook dankbaar zijn / die feedback denk ik te mogen ondervinden	1
tevreden werknemers die langer kunnen blijven werken	1
tevreden werknemers zonder msa klachten	1
tevredenheid werknemers en minder absentieïsme	1
Trachten deze volledig uit te bannen door alle medewerkers vanaf dag 1 op de juiste werkwijze te laten werken. Peterschap is daar heel belangrijk in alsook per dienst een domeinverantwoordelijke ergonomie aan te stellen.	1
Uiteraard is het ideaal om alle MSA risico's volledig te kunnen bannen maar het is realistischer om te streven naar het evalueren van alle processen binnen de organisatie, de MSA risico's per proces te identificeren en de juiste mitigerende maatregelen te implementeren.	1
Un outil simplifiée pour pouvoir faire un maximum d'analyses de risques surtout quand on travaille dans une administration communale avec un nombre important de métiers physiques	1
une approche globale et générale quelque soit le poste occupé	1
une approche uniforme et cohérente basée sur des analyses et des outils	1
Une continuité de l'analyse	1
une diminution des blessures et une diminution de l'attrition dans les premières années à la Défense (centre d'instruction)	1
Une gradation des poste à risques aggravés en matière de TMS	1
Une implication du personnel par l'auto discipline suite aux séance de formation en entreprise.	1
Vaker voorkomen dan genezen	1
verbeterd welzijn	1
Verbeteren van het welzijn van het personeel	1
Verbetering in alle mogelijke richtingen	1
verbetering van de "gezondheid" het algemeen goed gevoel bij de werknemers verbeteren	1
Verhoogd welzijn medewerkers en minder werkverlet	1
Verhoogde werknemerstevredenheid, minder afwezigheid tgv overbelasting van het lichaam. Verhoogde efficiëntie tgv werknemers die zich kunnen focussen op hun job zonder hier bij af te zien.	1
Verlagen van het ziekteverzuim	1
verlagen van verzuim en klachten	1
Verlaging van de MSA binnen de organisatie. Minder werkverlet	1

Verlaging van klachten bij personeel en bijhorend ziekteverzuim	1
Verminderd ziekteverzuim, verminderde lichamelijke klachten, hulpmiddelen voor heffen en tillen	1
Verminderde impact door fysieke belasting op lichaam	1
Verminderde klachten bij werknemers. Minder uitval wegens ziekte	1
Verminderen van het aantal dagen verlet, motivatie van de medewerkers door aangepaste werkomstandigheden.	1
Verminderen van klachten	1
Verminderen van klachten bij werknemers, bevorderen van algemeen welzijn van de werknemers, minder uitval wegens ziekte.	1
Verminderen van ziekteverzuim Hogere graad van welzijn-gezondheid Beter werkplek	1
verminderen verloren kalenderdagen	1
Vermindering uitval	1
Vermindering van arbeidsongevallen	1
vermindering van het aantal ziektedagen door MSA en meer tevreden mdws	1
vermindering verloren werkdagen door het op tijd herkennen van de MSA problematiek	1
Vermindering verzuim Vermindering arbeidsongevallen meer jobtevredenheid persoonlijk minder medisch shoppen nav problematieken	1
vermindering ziekteverzuim en inzetten op "betrokkenheid" werknemers	1
Vooraf een hogere werktevredenheid van de werknemers. En bijgevolg een hogere en meer robuuste werkefficiëntie	1
Voorkomen dat er blijvende gevolgen zijn	1
voorkomen van	1
Voorkomen van arbeidsongevallen en werkverzuim. Bevorderen van mentaal welzijn en aangenaam werkklimaat.	1
Voorkomen van MSA-letsels zowel op korte als lange tijd bij personeel en leerlingen.	1
voorkomen van ziekteverzuim, werknemer tevredenheid	1
we hebben geen beleid (ook niet echt voor de rest), ergonom zou beter kunnen argumenteren waarom een bepaalde oplossing nodig is.	1
we zijn een klein bedrijf en kunnen geen beleid opzetten rond alles en nog wat, het gebeurt veel meer praktisch op de werkvloer, waar het moet gebeuren	1
Welzijn verbeteren	1
welzijn werknemers bevorderen	1

Welzijnscultuur	1
Werkbaar werk voor iedereen	1
Werknemers die gelukkiger zijn op de werkplaats. Algemene stijging van weltevredenheid. Lager ziekteverzuim	1
werknemers die langer aan de slag kunnen blijven zonder lichamelijke ongemakken	1
werknemers die minder snel zullen uitvallen, zich betrokken voelen bij het beleid	1
werknemers in goede omstandigheden aan het werk houden en langdurige problemen vermijden	1
Werknemers pijnvrij / zoveel mogelijk pijnvrij hun taken kunnen laten uitvoeren	1
Werkverlet beperken	1
werkverlet en algemeen welzijn te verbeteren	1
WG meer middelen vrijmaakt om dit probleem aan te pakken.	1
zero harm	1
Zo laag als redelijk aanvaardbaar	1
zo weinig mogelijk ziekte verzuim en gezondheidsleed bij onze werknemers	1
zoals eerder vermeld het voorkomen van arbeidsongevallen met lange TWO of ziekteverzuim van lange duur.	1

Quels problèmes peuvent survenir lorsqu'une analyse des risques TMS n'est pas intégrée dans les autres analyses de risques ?

		Nombre	%
Qu'il n'y ait pas de collaboration multidisciplinaire	Marqué	161	52%
	non marqué	150	48%
Qu'il n'y ait pas de suivi	Marqué	180	58%
	non marqué	131	42%
Que cela soit jugé irréaliste	Marqué	99	32%
	non marqué	212	68%
Qu'il soit trop tard pour les inclure dans les modifications (par exemple, de l'environnement de travail, du poste de travail, etc.)	Marqué	148	48%
	non marqué	163	52%
Autre(s) :	Marqué	36	12%
	non marqué	275	88%

	Nombre
Autre(s) :	275
?	1
/	1
argumentatie	1
dan sta je niet in het GPP en JAP en heb je enkel ad hoc aanpak	1
dat het gaat verloren gaan tussen de andere risico's, vandaar eerst globale risicoanalyse dan specif	1
dat het vergeten wordt en blijft dan bv. een eenmalige actie	1
dat hoeft geen probleem te zijn	1
elke risicoanalyse heeft actieplan nodig	1
Ergonomen en andere disciplinedeskundigen kijken veel te veel met oogkleppen.	1
Ergonoom is alleen, je moet er steeds aan denken bij ontwerp, opvolging soms te passief	1
geen	1
Geen	2
geen idee	2
geen mening	1
geen totaaloverzicht op risico en gevaren	1

geen, rie is specifiek maar wordt behandeld gelijk alle andere analyses	1
Hoeft geen probleem te zijn. Tendentius, wat is het voordeel? De laatste plaats in geheel?	1
ik ervaar bij ons niet direct problemen	1
Ik weet het niet	1
ik weet niet	1
ik zie geen probleem	1
ik zie niet echt problemen	1
Kan samen, kan ook apart - geen voorkeur.	1
niet direct een duidelijke mening hieromtrent	1
niet van toepassing	1
NVT	1
sd qs <s></s>	1
suggestieve vraag	1
te veel documenten	1
versnippering van de aanpak	1
voorlopig geen problemen met deze aandoening in onze firma	1
vraag voor ergonomoom	1
weet niet	1
zie geen probleem	1

Qu'est-ce qui peut faciliter l'intégration du risque de TMS dans l'analyse des risques et les activités quotidiennes ?

		Nombre	%
Bibliothèque numérique avec des exemples de risques possibles et de mesures de prévention	Marqué	166	53%
	non marqué	145	47%
Outil simple avec différents exemples de mesures de prévention possibles	Marqué	245	79%
	non marqué	66	21%
Outil simple afin de calculer les risques, inclus dans les autres risques	Marqué	207	67%
	non marqué	104	33%
Fiches de sensibilisation comportant des exemples de dangers/risques des TMS	Marqué	202	65%
	non marqué	109	35%
Améliorer le background technique de la plupart des CP sécurité au travail	Marqué	157	50%
	non marqué	154	50%
Autre(s) :	Marqué	30	10%
	non marqué	281	90%

	Nombre
Autre(s) :	281
-	1
bestaat toch allemaal, zie site van ergonomie, in opleiding gezien, was heel interessant	1
Bewustzijn bij de wn?s creëren	1
dagelijkse rapportering over fysieke ongemakken	1
einddoel is analyse bij de ergonoom en gedrag bij de leidinggevende, niet bij de preventieadviseur	1
ergonomie kwam goed aan bod in onze opleiding met praktische tools	1
Ergonomiesite is zeer goed, info VerV beroepsvereniging ergonomie ook. Niet opnieuw warm water...	1
ergonomiesite staat vol tools en info, dat is het niet	1
Formation et sensibilisation de la LH	1
GDPR obstakels opheffen	1
geen idee	1

Hiërarchische lijn is eerste aanspreekpunt	1
Hoger budget	1
ik vind de nodige informatie op ergonomiesite en bewerk dat (ik weet niet of dat mag?)	1
ik volg wel eens sessies ergonomie op de Prenne of een studiedag bij VerV, info genoeg	1
ik zoek nu soms wat op internet	1
Ingenieurs bewust maken van de gevaren van MSA bij de ontwikkelingen van installaties en werkposten	1
ks: dks ks m	1
Luisteren naar de medewerkers op de vloer, en deze goed trainen.	1
Meer dan genoeg brochures, tools. Wel dienen preventieadviseurs meer inzicht te verwerven.	1
niet van toepassing voor mijzelf	1
NVT	1
op zich krijg je dat wel in opleiding, studiedagen,... maar het is niet mijn hoofdbezigheid	1
opleiding PA was praktisch met bedrijfsbezoek en oefening ergonomie, maar ik ga dat niet zelf doen	1
Plan van aanpak om een beleid omtrent ergonomie/MSA uit te bouwen	1
probleem is net dat meeste PA's een technische achtergrond hebben	1
Tijd	1
Tijdens mijn opleiding heb ik veel informatie op ergonomiesite gevonden.	1
Verder uitgewerkte specifieke wetgeving gericht op preventie van MSA	1
we gebruiken veel ergonomiesite hiervoor	1

		Nombre
Quel outil d'intégration de la prévention des TMS dans l'activité quotidienne des conseillers en prévention		56
	-	1
	checklijst, eenvoudige analysemethode	1
	-	6
serait le plus utile pour vous ?	- gemakkelijk te vinden - eenvoudig ("less is more") - begrijpbaar, ook voor leken. Dit met de bedoeling om het an iedereen te kunnen uitleggen wat er gebeurt of gat gebeuren. Dat het m.a.w. voor de betrokkenen niet de "ver van mijn bed show" is.	1
	- Risicoanalysetool: hulpmiddel om MSA risico's te identificeren en te evalueren - 'Bibliotheek' met mogelijke preventie maatregelen	1

- Tool voor identificatie en evaluatie van MSA. - Standaarden maximum belasting voor duwen, trekken, knijpen, roteren, ... opgesplitst man/vrouw. Eventuele opsplitsing voor oudere werknemers	1
:k	1
?	7
.	3
/	14
aangeven hoe het je het in de globale eerste lijn risicoanalyse kan opnemen	1
Actions de prévention Ergonomie et amélioration continue Formation à l'ergonomie et sur les TMS Intégration et formation des nouveaux travailleurs	1
Afhankelijk van het risico in de organisatie. Wij hebben ontwerprichtlijnen voor werkposten ontwikkeld en als hieraan niet kan worden voldaan gebruiken we het KIM-tool alsook de RULA methodiek	1
app toepassing	1
basiskennis preventieadviseur verhogen voorbeelden	1
Beginnen met een snelle screeningstool - Die effectief durft te stellen dat voor het merendeel van de (functies/werknemers) er geen hulpmiddelen noodzakelijk zijn - Die duidelijk aangeeft waar (functies/werknemers) hulpmiddelen het meest noodzakelijk zijn	1
Berekeningen laat ik aan de preventieadviseur ergonomie. Als interne preventieadviseur leef je eigenlijk in de waan van de dag. Waar er bij veiligheid een directe relatie is tussen oorzaak en gevolg, is dat bij ergonomie niet. Dat maakt het complex. Management vraagt systematische aanpak, vandaar extern. Ergonomie heeft ook meer te maken met HR zaken zoals ziekteverzuim. Het is een andere focus. Als interne preventieadviseur fungeer je wel als aanspreekpunt.	1
Bevraging	1
campagne et analyse spécifique	1
checklijsten, ook met voorbeelden, instructies (bv filmpjes)	1
checklist	5
Checklist	4
checklist - oplisting van de mogelijke gevallen/situaties die verhoogd risico inhouden + mogelijke aanpassingen/verbeteringen	1
Checklist / TRA / Voorbereid Risico-analyse doc.	1
Checklist die gehanteerd kan worden	1
Checklist in combinatie met risico inschaling.	1
Checklist met bijkomende preventieve maatregelen	1
checklist met eenvoudige risicobeoordeling info met mogelijke concrete oplossingen, aanpak	1

checklist niet te complexe tool	1
checklists afhankelijk van de functies opleidingen meer interdisciplinair werken (met ergonomen)	1
Communicatiemiddelen	1
Controlelijst met eventuele weging van de risico's. Bevraging door middel van controlelijst. Pa	1
controlelijst met weging van de risico's. Bevraging van wn (cfr sobane)	1
Database die de meest voorkomende preventieve acties die mogelijk zijn gekoppeld aan de meest voorkomende risico's in de industrie. Hieruit kan informatie genomen worden om te integreren in de RA. Duidelijke schetsing van reële situaties zodat in vergelijk genomen kan worden met situaties eigen aan de verschillende bedrijven.	1
de nodige documentatie in een werkdocument voor dagelijks gebruik	1
De preventieadviseur praktische ervaring laten opdoen in de jobs, tool richting ergonomie is best passend.	1
diagrammen die aangeven waar de MSA belasting optreedt met op te nemen lasten	1
digitaal	1
Digitaal, bib met mogelijke risico's en ernst eraan gekoppeld	1
Digitale algemene tool van waaruit men de eigen situatie kan filteren, gekoppeld aan te nemen beheersmaatregelen en preventiebeleid.	1
digitale app, overal toepasbaar	1
digitale bib met toegang tot cases, bestaande hulpmiddelen en maatregelen.	1
Digitale database	1
Digitale tool	1
Duidelijke risicoanalyse dat ook door de werknemers kan ingevuld worden en niet enkel de IPA.	1
Duidelijke werktools die door middel van keuzevragen naar de volgende stap voor een oplossing komen	1
Dynamische RA + ergonomie tools	1
e-learning met handvaten	1
Een app	1
Een checklist tool waarin kan worden aangegeven wat er allemaal reeds op poten staat rond preventie van MSA, met specifieke oplossingen op de vlakken waar verbetering mogelijk is.	1
Een checklist, maar ik ben al zoiets voor ergonomie tegengekomen. Dat was wel goed om mensen te laten nadenken.	1
een digitale checklist die kan worden gebruikt bij werkplekbezoeken en die na het invullen meteen wordt samengevoegd in een groot bestand, en dat meteen wordt opgenomen in de globale RA.	1

een duidelijk hanteerbare tool	1
Een duidelijke checklist.	1
Een duidelijke instructie met preventiemaatregelen.	1
Een duidelijke, praktische benadering, niet zwaar beladen waar het resultaat direct merkbaar bij is.	1
Een gratis tool onder de vorm van Sarier of de risicograaf. Deze vind ik erg handig. Het kan natuurlijk ook een checklist zijn die gescoord kan worden.	1
Een instrument dat de kennis over MSA vergroot van de preventieadviseurs en een tool dat alle factoren gedetailleerd opsomt met een vastgelegde quotering van deze factoren zodat er op een universele wijze wordt omgegaan met dezelfde risico's en de risico's op universele wijze worden beoordeeld. Idem voor de mitigerende maatregelen en hun impactquotering.	1
Een instrument dat gemakkelijk te integreren is in de globale risicoanalyse en aanvullend de mogelijkheid biedt om specifieke situaties meer diepgaand te analyseren via bijvoorbeeld een taakrisicoanalyse	1
Een korte overzichtelijke tool die tevens een mooi visueel ergonomisch beeld geeft.	1
een online invulsheet die risicoscores geeft	1
Een opleiding die eenvoudig verstaanbaar is voor mensen die geen achtergrond van ergonomie vereist, met handige gebruiksvriendelijke checkijsten, liefst ook digitaal.	1
een platform	1
een programma die een berekening maakt zoals de kim tool ==> wat is de belasting en dan ken je ook het msa risico?	1
een snelle identificatie zodat je een begin beeld kan krijgen met al enkele oplossingen opleiding over de topic - technische achtergrond	1
een toegankelijk karakter	1
Een tool dat je via bvb intranet kunt ter beschikking stellen van de medewerkers.	1
Een tool die toelaat om de grootte-orde MSA risico's in te schatten zonder te veel voorkennis.	1
een verplichte en aparte RA specifiek voor MSA	1
Een vlotte en eenvoudige checklist	1
eenvoudig begrijpbare tool	1
eenvoudig in gebruik, tijdefficiënt, maar toch voldoende onderbouwd	1

Eenvoudig, maar doeltreffend instrument, waarvan de resultaten makkelijk in de globale risicoanalyse geïmplementeerd kunnen worden (classificatie van risiconiveau) + Eenvoudige methode om het effect van maatregelen weer te geven in het restrisico (ontbreekt vaak in RA's)	1
eenvoudige basis checklist	1
eenvoudige checklist te gebruiken door alle werknemers eventueel digitaal invulbaar en advies erbij om risico's aan te verminderen	1
Eenvoudige risicoanalyse op screening niveau (cfr. TNO er veel heeft gemaakt) met verbetervoorstellen geënt op het resultaat van de screening.	1
Eenvoudige tool die makkelijk bruikbaar is	1
Eenvoudige tools!	1
Eenvoudige, duidelijke checklist	1
Er bestaan al vele checklists voor beeldschermwerk. Om het in de dagelijkse activiteit te krijgen, moet je veel op de werkvloer komen en praten met de mensen. We zijn een niet zo grote onderneming, waar iedereen elkaar kent en kan aanspreken. Onze baas heeft rugklachten gehad en iedereen weet dat hij dit belangrijk vindt.	1
Er is reeds Ergonomiecheck, simpel, eenvoudig en snel. Begin daarmee. Waarom een zoveelste tool ontwikkelen?	1
Excel sheets	1
Explication des postures, détails des gestes, attirer l'attention sur les charges maximum,	1
Facile à implémenter et donc à faire accepter.	1
focus op bestaande beroepen met veel MSA. werk hier echte oplossingen voor uit. Verspreid deze dan via de sector.	1
formation adaptée informations spécifiques livret de travail checklist	1
gebruiksvriendelijk en uitgebreid toepasbaar voor verschillende functies	1
Gebruiksvriendelijke risicoanalyse MSA	1
Gebruiksvriendelijke tool die voldoende achtergrond info bevat als duiding bij de maatregelen.	1
gedetailleerde chekclist met uitleg van mogelijke risico's en meedelen van mogelijke oplossingen	1
geen ervaring mee	1
geen ervaring mee dus moeilijk om op te antwoorden	1
geen idee	13
Geen idee	1
geen idee, er is al werk genoeg	1
geen idee, ik heb te weinig kennis over MSA	1

Geen idee.	2
geen opinie	1
geen speciale voorkeur	1
geen voorkeur	1
Gemakkelijk hanteerbare RA-tools en info (toolboxmeetings en affiches) voor werkgever en werknemers.	1
Gemakkelijke tool met verschillende voorbeelden van mogelijke preventiemaatregelen	2
gemakkelijke tool voor erkenning MSA problemen inschatting van de gevolgen en keuze uit preventiemaatregelen	1
Globaal Rie tool	1
goede praktijkvoorbeelden voor selectie van risicovolle functies/werkposten eenvoudige tool voor onderzoek, risico-evaluatie en preventiemaatregelen	1
Handige RA tool (cfr KIM)	1
Heb geen informatie beschikbaar hieromtrent.	1
Het lijkt mij eigenlijk niet nuttig nog een zoveelste tool ontwikkelen. Als preventieadviseur kan ik niet overal tegelijk aanwezig zijn, dus het moet niet bij mij liggen, daarom dat we check en focus aanleren aan ploegbaas om in gesprek te gaan. Het is ook hij die de veiligheid moet bewaken. Als er vragen zijn, bekijken we dat en voorzien hulpmiddelen als het betaalbaar is. Analyses op papier gaan daar niets aan veranderen.	1
hulp voor klassificatie en inschatting van risicos	1
ik ben niet overtuigd dat het aan een tool ligt dat er te weinig ergonomie gebeurt. zelfs met een tool ga ik dat niet zelf doen, daar heb ik geen tijd voor. zelf wil ik coördinator zijn van de verschillende domeinen, maar ik ga ze niet allemaal zelf doen. ondanks goede lessen ergonomie, is opleiding veiligheid en voor de rest de specialisten. fod moet meer inzetten op effectieve wetgeving en externe diensten op effectieve dienstverlening. dan is ergonomie vanzelf belangrijk.	1
ik denk niet dat een andere tool de oplossing is	1
ik heb eigen checklist gebaseerd op de ergonomie checklist	1
Ik heb hierover te weinig informatie	1

Ik heb zelf slechte ervaring door ergonomie bij de algemene/interne preventieadviseur te leggen. Hun focus is veiligheid en ze zijn er niet klaar voor. Dat los je niet op met een instrument. Volgens mij is de eerste vraag op welk niveau van ergonomiecultuur een bedrijf zich bevindt. In functie daarvan zoek je een oplossing. Als je een tool wil maken, moet je ook de rol van de generalist/specialist definiëren, wetgeving en opleiding daarop laten aansluiten. Het kader hiervoor ontbreekt volledig.	1
Ik weet er te weinig van om hier antwoord op te kunnen geven.	1
ik zie de rol van interne preventieadviseur anders. deze moet de actieplannen op de werkvloer borgen, maar de input komt van de specialisten. Er zijn reeds voldoende tools op ergonomiesite te vinden, daar ligt het probleem niet.	1
In het verleden zijn er voldoende pogingen geweest om "instrumenten" te ontwikkelen. Ze liggen allemaal in de kast. Vaak zijn ze oppervlakkig, eenzijdig, onrealistisch, wereld vreemd... Vb Sobane, Oira... Steeds hetzelfde doen en andere resultaten verwachten is waanzin. Maar jullie zullen zich toch nogmaals aan dezelfde steen stoten! nietwaar?	1
Integeren in SARIER	1
Inventarisatie van mogelijke MSA risico's	1
Is heel afhankelijk van de te analyseren klachten/probleemsituaties: Tillen: KIM NIOSH Duwen trekken: KIM Repetitief werk: OCRA KIM Strain Index Houding: RULA Omgeving: Geluid, licht, klimaat	1
j'en sais rien	1
je ne sais pas	1
Ken er nog geen	1
KIM	1
KIM méthode	1
kim methode	1
Kim-Tool Kenney	1
Kinney Kim	1
Koppelen met preventieprofiel van medewerkers	1
korte analyse of zelfevaluatie voor wn	1
korte vragenlijst	1
La question est formulée de manière trop amphigourique que pour donner un élément de réponse	1
Laagdrempelig	1
makkelijk hanteerbare en duidelijke tool	1
makkelijke tool voor risicoanalyse	1
meeting	1

mensen gaan allemaal op medisch onderzoek, daar gebeurt nu niks mee. als daar cijfers uitkomen en de zware werkposten, dan is er geen analyse nodig en kan ik samen met de mensen kijken naar oplossingen. ik ga er ook niet de hele dag achterlopen, hiërarchische lijn moet hen aanspreken als ze iets verkeerd doen.	1
methode die makkelijk participatief kan toegepast worden, aangepast aan lager geschoolde medewerkers	1
Multidisciplinaire aanpak! Algemene informatie Tools om mogelijke MSA risico werkposten op te sporen Praktijkvoorbeelden/informatie om MSA preventief aan te pakken Interactie met PA-ERGO, PA-PA, PA-AG, ...	1
Niet op de hoogte hiervan...	1
niet van toepassing	1
Niet van toepassing vandaag	1
niosh	1
NVT	2
online cursus en daaropvolgend een gesprek met de Externe preventieadviseur	1
opleiding	1
opleiding en methode risicoanalyse	1
Opleiding en sensibilisatie	1
Opnemen in jaaractieplan en op gerichte tijdstippen een korte sensibilisering/informatiecampagne	1
Outil concernant les mesures de prévention	1
outil simple d'utilisation et assez complet pour intégrer les différents risque	1
Praktische oefeningen AANGEPAST aan de activiteiten van het bedrijf zelf. Geen externe voorbeelden, dat interesseert de arbeider niet, wel herkenbare situaties binnen het bedrijf zelf.	1
Praktische risicoanalyse specifiek voor MSA	1
puntensysteem bvb handeling x geeft % kans op letsel - alternatieve handeling Y geeft % kans op letsel voorstel met mogelijke hulpmiddelen	1
RA	1
RA als technische handeling (automatisch obv bv beelden) waardoor PA zich kan beperken tot het bedenken van maatregelen Een zoveelste screeningstool heeft geen meerwaarde.	1
RA en info	1
Regelmatige herinnering sturen dat er iets bestaat.	1
ria	1
risicoanalyse	1

risicoanalyse msa	1
Risicoanalyse tools	1
Risicoinventarisatie en evaluatie + voorbeelden van maatregelen	1
rrrr	1
SARIER	2
screening du poste de travail	1
screening informatique qui sortirait les résultats chiffrés par fonction, tâche, lieu,...	1
simpel handig in gebruik duidelijk resultaat in 'mensentaal' zodat de info ook kan doorgegeven worden aan de collega's	1
simpele cheqlist	1
simple	1
starten met folders en verder een tool uitwerken waar de dagelijkse gegevens kunnen ingegeven worden	1
Statistieken te berekenen absenteeïsme. Zwart op wit cijfers. Checklisten.	1
Te weinig inzicht op huidige tools om hier antwoord op te kunnen geven.	1
toegankelijk beeldmateriaal: beelden zeggen meer als 1000 woorden	1
tool die helpt om de evaluatie objectiever te maken	1
Tool met voorbeelden	1
tool met voorbeelden van preventiemaatregelen	1
tool om risico te berekenen dat kan worden opgenomen met andere risico's	1
Tool om risico's te berekenen	1
Tool voor RIE	1
tools en (digitale) affiches	1
tools uitwerken zoals RULA	1
Tot nu toe ken ik enkel de rugradar	1
uitgebreide checklist	1
Uitgebreide info en bewustmakingscampagne. Liefst op een klaar en duidelijke manier verbeeld. (Website, filmpjes, actieweek, ...)	1
Un check-list liée directement à des mesures de prévention.	1
un outil d'analyse des risques TMS en fonction de critères et de constats, avec un score global et des propositions de mesures	1
un outil électronique webbased qui permet à chacun de faire sa propre évaluation et de recevoir des conseils adaptés à sa situation et qui le dirige vers les bons départements (pas uniquement chez le conseiller en prévention) aussi que cet outil permette de remonter un rapport vers l'entité concernée	1

une application avec le recueil des TMS les plus connues par secteur d'activités, par métiers, sport, etc... ainsi que les recommandations courantes (sans se substituer à l'avis de la médecine du travail et curative)	1
une information claire vers les personnes qui en souffrent le bien fondé d'un sondage auprès des personnes qui en souffrent un manuel illustré - vidéos pour permettre une identification des situation menant à des TMS pouvoir les repérer lors des visites de bâtiments	1
une sorte de liste mouvement/force/risque	1
Veiligheidsinstructies	1
vergelijkbaar met tilthermometer en my optidesk	1
verhogen technische kennis gemakkelijke tool	1
Via website met automatische berichtgevingen inzake tools, kennis, ervaringen, nieuwigheden, opleidingen	1
Volgens mij is er nood aan een domeinoverschrijdende bevraging van de medewerkers: somatisch, fysiek, psychosociaal, leefstijl, enz... Hieruit blijken dan welke specialisten ingezet dienen te worden: arts, ergonomoom, psycholoog. Externe dienst moet meer ondersteunen vanuit de noden of aanwezige risico's. Een interne preventieadviseur kan coördineren en borgen.	1
Voorbeeld van een degelijke uitgewerkte risicoanalyse is zeker belangrijk. Zo een voorbeelden zijn vaak niet te vinden of kosten alleen maar veel geld.	1
Voorlopig ben ik hiermee onvoldoende bezig, om dit correct te kunnen beantwoorden.	1
Voorlopig Internet	1
Vraag dit aan ergonomoom. Als ik hem kan helpen, graag.	1
vragenlijst dat ter beschikking is voor de personeelsleden.	1
Waar je de klachten die medewerkers hebben kan ingeven en die dan advies geeft wat er kan gebeuren.	1
web based tool	1
Wij beschikken over een ECT (ergocoachteam) bestaande uit 2 kinesisten, 1 ergotherapeut en 1 psychologe voor allen samen slechts 0.8 FTE. Zij hebben de problemen alsook de noden reeds in kaart gebracht is opgenomen in ons GPP en JAP. Zelf als interne preventieadviseur onderzoek ik de arbeidsongevallen gerelateerd met MSA steeds met een lid van dit team.	1
Zoals eerder gezegd vind ik de Ergonomiecheck een goede vertrekbasis om zelf te doen.	1
Zoals hierboven vermeld.	1

Par quels canaux un futur outil est-il le mieux communiqué ?

		Nombre	%
Par les services externes de prévention (campagne, articles, site Web, portail, etc.)	Marqué	193	62%
	non marqué	118	38%
Par la campagne du SPF et le site Web BESWIC du SPF Emploi	Marqué	200	64%
	non marqué	111	36%
Par le contact personnel pendant la visite d'entreprise du service externe	Marqué	99	32%
	non marqué	212	68%
Par les associations pour les conseillers en prévention (Prebes, Arcop, Coprev, etc.)	Marqué	175	56%
	non marqué	136	44%
Par un site Web spécifique à la prévention des TMS	Marqué	78	25%
	non marqué	233	75%
Autre(s) :	Marqué	25	8%
	non marqué	286	92%

	Nombre
Autre(s) :	286
<:kncx :	1
beroepsorganisatie voor ergonomie	1
beswic	1
De huidige vermarketing van de externe diensten maakt dat zij nog weinig geloofwaardig zijn.	1
deze bevraging heb ik gevonden via LinkedIn, informatie zoek ik op ergonomiesite	1
ik weet het niet	1
intranet	1
par le SPF s'adressant directement au département des ressources humaines	1
prenne	1
Sector voor specifieke risicoberoepen	1
sessie ergonomie op prenne, studiedagen/nieuwsbrief verv,...	1
VERV, beroepsvereniging voor ergonomie, heeft soms interessante webinars	1
VerV, Ergonomiesite	1
Vev vereniging van ergonomen	1
via de externe diensten	1

Via de VERV	1
via ergonoom	1
via onze freelance ergonoom en we zoeken zelf op ergonomiesite	1
via opleidingsdagen FOD WASO met verplichte aanwezigheid	1
via site van ergonomie?	1
via VerV beroepsvereniging ergonomie	1
Via VerV, Beroepsvereniging voor Ergonomie (ik ben voorzitter), maar dan wel overleg nodig!	1
via werkgeverorganisaties	1
website over ergonomie en van de ergonomen (verv)	1
zoals gezegd ergonomiesite staat al vol tools	1

Où souhaitez-vous qu'un futur outil soit disponible ?

		Nombre	%
Plateforme	Marqué	154	50%
	non marqué	157	50%
Site Web	Marqué	250	80%
	non marqué	61	20%
Autre(s) :	Marqué	27	9%
	non marqué	284	91%

	Nombre
Autre(s) :	284
alles samenhouden op ergonomiesite	1
Als de tool goed is, zal ik hem opnemen op ergonomiesite (ik ben beheerder)	1
application	1
dit is niet mijn core business, dus ik ga dat niet zoeken	1
document ou programme téléchargeable	1
downloadbaar	1
e-mail met info	1
EDPBW	1
een app (genre excel, word,...)	1
ergonomiesite	1
Geen behoefte aan nieuwe tool, waarom wil deze bevraging dit constant sturen?	1
geen platform met een paswoord	1
Geen tool nodig. Eventueel wel gepaste opleiding van PA	1
geen voorkeur	1
gewoon individueel draaiend op eigen informatica	1
ik hoef geen tool, doe dat voor de ergonomen	1
ik weet het niet, Ergonomiecheck vind ik op ergonomiesite, waar veel info te vinden is.	1
Intranet	1
les documents "à distribuer" gardent une place dans la prévention !	1
Maakt niet uit	1
mqdjfnvlq,sù	1
Offline	1
ook offline mogelijkheden moeten beschikbaar zijn	1
op de website van Prebes en Kluwer	1
portaal externe dienst	1
SARIER	1
via platform EDPB	1

	Nombre
Avez-vous des remarques	132
sur ce questionnaire ou sur	
le projet lui-même ?	
succes gewenst	1
-	9
?	1
.	1
/	23
<: c:k< :k<	1
beau projet	1
belangrijk is toegankelijkheid tot de tool (zonder extra kosten)	1
benieuwd naar het resultaat	1
Bepaalde begrippen zijn niet duidelijk wat ermee bedoeld werd. Veel vragen voor de ergonomen, ze zijn de specialisten in deze materie. Als interne preventieadviseur gebruik je je gezond verstand en overleg je met alle partijen om tot een oplossing te komen. Ergonoom is vaak lang wachten waardoor het probleem zelf is verdwenen, ook dure oplossing voor werkgever.	1
Bonne initiative...	1
De email leek mij initieel niet duidelijk wat er net bedoeld werd. Het woord MSA klonk mij niet bekend in de oren. Moest wat goolgen om mee te zijn. Echter eenmaal dat ik wist waar MSA voor stond was de materie mij wel bekend tot op een bepaald niveau.	1
Determiner le risque n'est pas suffisant, il faut également prévoir des moyens financiers	1
Deze vraagstelling gaat uit van het gewenste resultaat eerder dan objectief te bevragen of er een probleem is - aandacht voor onderliggende aandoeningen opnemen in RA	1
dimension de genre dans les analyses et outils à développer	1
Duidelijke praktijk is heel belangrijk boven veel theorie	1
Een PA wordt vandaag nog steeds afgerekend op het aantal en de soort van arbeidsongevallen. Zolang MSA en psy niet meegenomen worden in dat dashboard (freq graad, ernst graad, etc) is dit voor de werkgever (en de CPBW fracties) weinig zichtbaar en daardoor ook geen prioriteit binnen preventie.	1
Enkel als het gestructureerd aangepakt wordt is er echte kans op succes. Dikwijls doet men een workshop met participatie en men maakt dan overzicht/actieplan van diegene die iets zegt of het hardste kan roepen. Beter dat als niets, maar een objectieve rekentool lijkt me beter	1

Enorm lange vragenlijst --> wegens tijdsgebrek niet voldoende degelijk kunnen invullen. Gebrek aan duidelijke uitleg van MSA --> is ook een hersenziekte bijvoorbeeld	1
Er wordt niet gevraagd naar welke bijkomende opleidingen de interne preventieadviseur heeft gevolgd op het vlak van ergonomie. Ik zelf heb de opleiding train the trainer ergonomie gevolgd van Prevent in het PVI in 2009 wat een heel goede opleiding was voor een interne preventieadviseur. Zo kunnen jullie in kaart brengen of de interne preventieadviseur voldoende kennis heeft over ergonomie.	1
Fijn dat dit ontwikkeld wordt! Tegen welke termijn zal dit beschikbaar zijn?	1
Fijn dat jullie er mee aan de slag gaan. Veel succes.	1
geen	1
Geen	2
Geen neutrale bevraging, uitgangspunt ligt vast. Breder debat nodig hoe algemene PA en specialist samenwerken rond MSA. Veel duidelijkere en prominente rol aan ergonoom geven.	1
geen opmerkingen	2
Geen opmerkingen	1
geen opmerkingen omdat deze aandoening niet van toepassing is bij ons bedrijf	1
geen verdere opmerkingen op het moment	1
goed en nodig initiatief!	1
goed initiatief	1
Goed initiatief	1
Goed initiatief.	1
Goede vraagstelling. Zo ook mogen voor het algemene welzijnsdomein als specifieke items. Voor scholen; doorgedreven inspectie door FOD-WASO ivm welzijnstoepassing en beschikbare middelen. Door de overheid (Min.v.Ond.): duidelijk afzonderlijke én toereikende werkingsmiddelen (uren / ?) voor de preventiedienst en -werking voorzien.	1
Graag geen extra administratie veroorzaken voor de interne preventieadviseur. We zijn nu al meer bezig met verplichte documenten in te vullen of op te stellen dan met veiligheid/welzijn op de werkvloer.	1
ik ben blij dat hier werk van wordt gemaakt	1
ik geef aan dat we deze studie nog niet uitvoeren: waarom komen de volgende vragen met info hierrond?!	1
Ik vond de vragenlijst eigenlijk niet zo aangenaam. Jullie willen een tool ontwikkelen en eigenlijk wil je ons dit doen antwoorden... Dat maakt de vragen soms dubbelzinnig.	1
ik weet niet goed wat ik hiervan moet vinden	1

ik weet niet of jullie op het goede spoor zitten met deze vragenlijst, alleszins niet wat mij betreft. je hebt eerst een visie nodig van de algemene preventieadviseur en zijn rol. ergonomie bij hem duwen omdat de preventieadviseur ergonomie te duur is, is geen oplossing. coördinerende en coachende rol, opvolging op de werkvloer van de verschillende domeinen, dat zie ik zitten; opleidingen, fod, externe diensten, vakorganisaties,... moeten dan ook mee evolueren.	1
ik wens graag op de hoogte gehouden te worden van vorderingen (pieter.de.bock@vestavzw.be)	1
Ik werk voor het hele land (was geen optie), ik vind MSA belangrijk als onderdeel globale RA, maar niet dat dat met één tool moet zijn (vragen suggereren dat wel). Ik begrijp niet hoe je een dergelijk onderzoek kan voeren zonder de beroepsvereniging van ergonomen te betrekken. Zo heb je geen draagvlak en borging van uw project. Het bredere debat ontbreekt en je bereikt ook niet wie je echt wil bereiken,... Dit lijkt op een soort Déparis, nooit gelukt in VL door bovenstaande ondanks al het geld	1
In ons bedrijf zijn er vooral beeldschermwerkers, ik denk niet dat dit de doelgroep was van deze bevraging.	1
Interessant onderwerp, maar nog onderkend door de werkgever. Dus een mooie uitdaging voor de preventieadviseur.	1
Is er niets ontwikkeld op Europees vlak? Deze campagne komt voort uit de Europese campagne, dus er zou misschien al materiaal bestaan. Het is zeer goed dat er een tool zou komen.	1
J'espère que cette initiative aboutira à un outil qui ne sera pas commercialisé par les services externes comme c'est souvent le cas pour tout ce qui est screening des risques individuel mais restera sous la gouvernance du SPF ETCS et sera mis à la disposition du plus grand nombre avec un retour synthétique vers les entreprises.	1
Jullie gaan een zoveelste tool, brochure maken... Oude wijn in nieuwe vaten? Er is echter een nieuwe strategie nodig. Een goed wettelijk kader, meer deskundigheid van preventieadviseurs met een praktische en pragmatische kijk op de zaken. Maar ook een stimulans van de werkgevers die aanpak, investering, opleiding... mogelijk maakt.	1
Les TMS sont souvent négligés et jugés surréalistes!	1
Men is bewust van het belang, maar oplossingen zijn moeilijk. MSA is bij ons geen 'laaghangend fruit'.	1
mooi initiatief	1
Mooi initiatief	1
Mooi initiatief.	1
Néant	1
nee	15

Nee	7
Nee. Het leek wel een examen ;-)	1
neen	25
Neen	12
neen, dank!	1
Neen, zeker interessant om hier een tool voor te ontwikkelen, dit kan een zeer grote steun zijn voor de preventieadviseurs. Veel goede moed en hopelijk krijgen we hierover snel bericht terug.	1
niet altijd duidelijk hoe jullie globale risicoanalyse zien ergonomie moet meer bekeken worden zoals psychosociale aspecten	1
Niet specifiek	1
nihil	1
nihil, veel succes.	1
non	2
Non	1
Non.	1
nope	2
Nope	1
nvt	1
NVT	3
Om werkgevers gemotiveerd te krijgen om iets te doen aan MSA moet je ze betrekken, uitdagen en autonomie geven. Tracht werkgevers bewust te maken van de impact van MSA en hoe ze veroorzaakt wordt. Pas als ze dat inzien en er iets aan kunnen doen, dan kan men werkgevers gemotiveerd krijgen. Daag ze uit door ze beter resultaten voor te laten leggen op gebied van afwezigheid tgv MSA en geef hun de vrijheid om dat op hun eigen manier te doen.	1
Omzetting van dit initiatief ter praktische ondersteuning voor de interne PA's	1
prachtig initiatief!	1
rrrr	1
soms ontbreken er antwoordmogelijkheden	1
Spijtig genoeg ben ik te nieuw binnen De Watergroep, maar heb wel 25 jaar ervaring bij een soortgelijk bedrijf. Mijn ervaring werpt wel veel vruchten af. Ik kan hier spijtig genoeg mijn ervaring als zelf formateur ergonomie niet toepassen (interne organisatie).	1
super, merci.	1
veel succes	2
Veel succes !	1

verplichte bijkomende risicoanalyse voor medewerkers op de werkvloer (tillen en gebogen werken), gelijkaardig aan de risicoanalyse beeldschermwerkers die in de plaats is gekomen van het medisch onderzoek met dien verstande dat Medisch onderzoek voor de medewerkers op de werkvloer wel blijft behouden	1
vragenlijst is vrij lang en bevat vragen waarbij de antwoorden moeilijk te geven zijn als je geen kennis hebt van de problematiek. Project kan nuttig zijn maar ik vrees dat FOD Waso dit achteraf zal misbruiken bij inspecties	1
Wat is de timing ?	1
Zeer benieuwd naar de resultaten en naar de uitwerking van een dergelijke tool!	1
Zeer goed initiatief dat alleen maar kan helpen.	1
Zeer goed initiatief. MSA wordt inderdaad te weinig als risico beschouwd EN dit moet absoluut meer belicht worden.	1
Zeer nuttig en relevant project!	1

		Nombre	%
Pouvons-nous vous	Oui	135	43%
recontacter prochainement pour participer à une interview dans le cadre de ce projet ?	De préférence pas	176	57%

Fil conducteur pour les entretiens destinés aux conseillers en prévention

Personne interviewée

Nom :
Sexe :
Âge :
Langue :
Niveau de formation CP :

Organisation

Nom :
Nombre de travailleurs :
A, B, C+ ? :
Secteur :
Veuillez spécifier le domaine d'activité :
Province :
Commune :
Service externe :

Introduction

Nous vous remercions de participer à cet entretien.

Je suis **NOM ET FONCTION IDEWE**. Nous avons pris contact avec vous dans le cadre d'un projet de développement pour le compte du SPF ETCS. Dans le cadre de ce projet, nous voulons développer un outil pour aider les conseillers en prévention à inclure la prévention des TMS dans l'analyse de risques globale et les activités quotidiennes. Par TMS, on entend les problèmes de santé au niveau de l'appareil locomoteur (par exemple, les muscles, les tendons, les ligaments, les nerfs et les articulations) liés à de lourdes charges, de mauvaises postures, le fait de rester debout ou assis pendant longtemps, des mouvements répétitifs, des facteurs psychosociaux ou environnementaux, etc. lors de l'exécution du travail. Nous mettons l'accent sur ce sujet dans le cadre de ce projet, car les TMS sont les motifs d'absentéisme de longue durée les plus courants chez les travailleurs. Les informations que nous tirons des entretiens nous serviront de fil conducteur dans le développement de cet instrument. Votre expérience de cette thématique constitue dès lors une valeur ajoutée non négligeable ! Notre objectif est de mener une enquête auprès des conseillers en prévention sur leurs besoins et exigences et sur les facteurs qui compliquent ou facilitent l'intégration des TMS dans l'analyse interne des risques.

L'entretien est divisé en quatre thèmes, (1) quelques questions sur votre connaissance et votre expérience des TMS et de la prévention des TMS (2) quelques questions sur l'approche des TMS au sein de votre organisation (3), des questions sur les facteurs d'influence et (4) quelques questions sur l'outil à développer. L'entretien durera maximum une heure.

- Si l'entretien est enregistré: demander à la personne interviewée si elle n'y voit pas d'inconvénient

Expliquer ce que contient le formulaire de consentement éclairé et demander de le signer

Le signer au préalable par e-mail ou par PDF.

1) Connaissance et expérience des TMS

1. Est-ce que certains travailleurs de votre organisation présentent un risque accru de TMS ? Si oui, quelle en est la raison ? Décrivez.
2. Le questionnaire a montré que de nombreux conseillers en prévention ont indiqué que leurs connaissances sur les TMS sont limitées.
 - Comment estimez-vous ces connaissances parmi les conseillers en prévention internes et vous-même ?
 - Comment évaluez-vous l'intérêt pour les TMS (en général) parmi les conseillers en prévention internes ?
 - Qu'avez-vous appris sur les TMS pendant votre formation de CP et que vous appliquez aujourd'hui ?

2) Approche des TMS dans votre organisation

1. Que fait votre organisation pour prévenir ou combattre les TMS ?
 - Existe-t-il une politique de gestion des risques liés aux TMS ? Ou bien les actions sont-elles plutôt ad hoc ?
 - Qu'est-ce qui vous a poussé à agir ?
 - Avez-vous rencontré des difficultés ?
 - Lesquelles ?
 - Comment ces problèmes auraient-ils pu être évités ?
 - Avez-vous des bonnes pratiques ou des suggestions à inclure ?
2. Qui réalise une analyse de risques relative aux TMS au sein de votre organisation ?
 - (Si par un ergonome d'un SEPPT) :
 - Quand, comment, pour quoi et par qui la décision d'impliquer l'ergonome du SEPPT est-elle prise ?
 - Pensez-vous que cela pourrait également être réalisé par le CP interne ? Quels avantages / obstacles voyez-vous ?

- (Si par le conseiller en prévention interne):
 - Quelles informations ou quel matériel utilisez-vous dans l'exécution de l'analyse de risques ?
 - Comment s'y prendre en pratique ? De manière globale ou distincte ? Quel score donneriez-vous ?

3) Facteurs d'influence

1. Si une analyse de risques Ergonomie devenait obligatoire, la lutte contre les TMS bénéficierait-elle d'un soutien accru ?
2. Quels sont les obstacles les plus courants à l'inclusion d'une évaluation des risques liés aux TMS dans l'analyse de risques globale ?
3. Quels sont les facteurs qui stimulent une évaluation des risques liés aux TMS dans l'analyse de risques globale ? Quels avantages voyez-vous ?
4. Qu'est-ce qui peut faciliter l'intégration du risque de TMS dans l'analyse de risques et les activités quotidiennes ?

4) L'outil TMS

1. Quels sont les besoins pour sensibiliser le service interne de prévention à l'importance d'une bonne évaluation des risques liés aux TMS ?
2. Quelle est la meilleure façon de marquer des points dans l'analyse de risques globale ?
 - Faut-il utiliser un score dans l'analyse de risques globale ?
3. Pensez-vous qu'une analyse de risques TMS devrait être incluse dans une analyse de risques globale ?
 - Quels problèmes peuvent survenir lorsqu'une analyse de risques TMS n'est pas intégrée dans les autres analyses de risques ?
4. Que pensez-vous que nous puissions faire pour aider les conseillers en prévention à inclure les risques liés aux TMS dans l'analyse de risques globale ?
5. Quel(s) outil(s) vous semble(nt) utile(s) pour que la prévention des TMS soit mieux intégrée à l'évaluation globale des risques et aux activités quotidiennes ?

Clôture

Nous autorisez-vous à vous contacter à nouveau lors du développement de l'instrument dans le cadre de ce projet afin de vous demander votre avis sur sa structure et son contenu ?

Résumé résultats des interviews

1) *Connaissance et expérience des TMS*

1. *Est-ce que certains travailleurs de votre organisation présentent un risque accru de TMS ? Si oui, quelle en est la raison ? Décrivez.*
2. *Le questionnaire a montré que de nombreux conseillers en prévention ont indiqué que leurs connaissances sur les TMS sont limitées.*
 - *Comment estimez-vous ces connaissances parmi les conseillers en prévention internes et vous-même ?*
 - *Comment évaluez-vous l'intérêt pour les TMS (en général) parmi les conseillers en prévention internes ?*
 - *Qu'avez-vous appris sur les TMS pendant votre formation de CP et que vous appliquez aujourd'hui ?*

Trop peu de connaissances, de connaissances de base = une barrière.

La formation du conseiller en prévention ne couvre pas les TMS de manière détaillée. L'analyse de risques globale manque également aux formations. Tous des enseignants différents, sur des sujets différents, mais il manque une image globale (structure de la formation).

La pratique fait défaut dans les formations. Beaucoup de théorie, mais comment l'appliquer ?

Une approche pratique manque également aux recyclages, il s'agit principalement de sensibiliser, mais pas de savoir comment appliquer la théorie en pratique.

Le cadre législatif est également insuffisant = une barrière. Il n'est pas écrit noir sur blanc dans la législation qu'une analyse de risques doit être effectuée.

Accessibilité des méthodes et du matériel = un obstacle.

Par exemple, de nombreuses personnes se réfèrent au site relatif à l'ergonomie, il est étrange que ce soit le premier site qu'elles consultent.

2) *Approche des TMS dans votre organisation*

1. *Que fait votre organisation pour prévenir ou combattre les TMS ?*
 - *Existe-t-il une politique de gestion des risques liés aux TMS ? Ou bien les actions sont-elles plutôt ad hoc ?*

Ad hoc. Pour la plupart, il n'y a aucune politique structurelle.

On a surtout parlé d'actions, on ne pense pas aux analyses, la politique est absente.

À noter : l'obligation de réaliser une analyse de risques travail sur écran tous les 5 ans = raison de s'intéresser aussi aux autres postes de travail.

Si vous rendez une chose obligatoire, l'attention se porte beaucoup plus sur elle.
La législation est vague : il faut faire quelque chose, mais elle ne précise pas comment.

- *Qu'est-ce qui vous a poussé à agir ?*

Raisons d'entreprendre des actions :

- vision de l'entreprise : bien-être des collaborateurs
- inventaire
- raisons économiques
- déploiement d'autres travailleurs
- incidents
- impliquer les RH et obtenir leur adhésion avec une analyse de risques ergonomie
- formation travail sur écran

- *Avez-vous rencontré des difficultés ?*

- *Lesquelles ?*

- *Comment ces problèmes auraient-ils pu être évités ?*

- Pas garanti, trop isolé, pas intégré
- Le conseiller en prévention entreprend quelque chose, mais les autres ne le font pas (ex. : la ligne hiérarchique ou la direction ne veulent pas ou s'y opposent).
- Manque de connaissances de la ligne hiérarchique.
- Trop peu de chiffres à montrer, ex. : plaintes spécifiques à certaines fonctions, coûts – bénéfiques, retour sur investissement, coûts de l'absentéisme en raison des TMS, etc.
 - Les chiffres des services externes sont trop vagues (aucune association à une fonction, ou à un poste de travail, etc.)
- Normalisation : « Les problèmes sont inhérents à la situation de travail, on ne peut rien y faire ».

- *Avez-vous des bonnes pratiques ou des suggestions à inclure ?*

- Système de notification sur le lieu de travail
- Manière de procéder à un rapport similaire à un service externe
- Chiffres pour convaincre la direction (objectiver)
- Discuter des accidents du travail en concertation sociale
- Impliquer l'équipe de management
- Bonne collaboration entre le CPI et le service externe
- En faire soi-même l'expérience. Observer les risques en occupant soi-même certaines fonctions.
- Politique cohérente

- Toujours impliquer le CPPT
 - Une bonne équipe médicosociale, groupe de travail ergonomie (afin que les personnes sachent à quel groupe de travail ils peuvent s'adresser).
2. *Qui réalise une analyse de risques relative aux TMS au sein de votre organisation ?*
- *(Si par un ergonome d'un SEPPT) :*
 - *Quand, comment, pour quoi et par qui la décision d'impliquer l'ergonome du SEPPT est-elle prise ?*
 - *Pensez-vous que cela pourrait également être réalisé par le CP interne ? Quels avantages / obstacles voyez-vous ?*
 - *(Si par le conseiller en prévention interne) :*
 - *Quelles informations ou quel matériel utilisez-vous dans l'exécution de l'analyse de risques ?*
 - *Comment gérer cela en pratique ? Globalement ou de manière isolée ? Quel score donnez-vous ?*

La plupart du temps par un ergonome externe.

Les CPI avaient l'habitude de procéder à la KIM eux-mêmes, mais aujourd'hui elle a été mise à jour et est trop complexe, donc les CPI ne la font plus.

- Ex. : étude d'ergonomie organisée avec l'ergonome d'un service externe, mais la ligne hiérarchique l'a annulée.
--> La ligne hiérarchique est un partenaire important.
- Ex. : méthode participative (Sobane), puis ils la transmettent à un expert (niveau 1 ou 2) pour l'analyser.
- Exemple : le CPI effectue ses propres contrôles, certains éléments sont sous-traités à l'extérieur.
- Exemple : les responsables de projet utilisent leur propre outil ergonomique et le CPI contrôle

3) *Facteurs influents ;*

1. *Si une analyse de risques Ergonomie devenait obligatoire, la lutte contre les TMS bénéficierait-elle d'un soutien accru ?*

Il convient de préciser ce qui est attendu d'un ergonome. On ne sait pas clairement qui doit analyser les risques et qui ce qui doit être fait exactement.

2. *Quels sont les obstacles les plus courants à l'inclusion d'une évaluation des risques liés aux TMS dans l'analyse de risques globale ?*

- Pas de vue sur les risques, les connaissances et l'expérience
- Trop de travail administratif
- Ne pas alourdir l'analyse de risques en y incluant largement les TMS.
- La ligne hiérarchique
- Il n'y a pas d'analyse de risques globale, donc on ne peut y inclure les TMS.
- Difficile d'établir un score (ex. : score de gravité, rôle des facteurs environnementaux, etc.)
- Ne pas savoir quelle méthode utiliser

Avantages de l'analyse de risques globale :

- Pour l'instant, il y a trop d'analyse de risques + trop de méthodes différentes pour réaliser toutes les analyses de risques.

3. Quels sont les facteurs qui stimulent une évaluation des risques liés aux TMS dans l'analyse de risques globale ? Quels avantages voyez-vous ?

- Plus de choses séparées, mais un seul ensemble clair. Un outil simple à utiliser avec un manuel. Il en résulte également un plan d'approche et une proposition de mesures de prévention.
- L'analyse de risques globale ne doit pas aller en profondeur, mais elle est fondamentale. Avantage : tout le monde n'effectue pas son travail de manière isolée.
- Facteurs stimulants : chiffres des accidents du travail, de l'absentéisme et des problèmes
- What if: comment cela pourrait-il augmenter la productivité d'une personne ? Apporter des chiffres qui montrent quels pourraient être les avantages + benchmark avec le même secteur.
- Interrelation entre le psychosocial et les TMS : démontrer le lien
- Guide pratique pour tous les secteurs

4. Qu'est-ce qui peut faciliter l'intégration du risque de TMS dans l'analyse de risques et les activités quotidiennes ?

- Système de notification
- Approche participative
- Liste de contrôle
- Législation
- Citer les avantages
- Un fonctionnement plus simple pour le conseiller en prévention
- Outil « quelles plaintes sont acceptables », pour objectiver

- Accessibilité de l'ergonome externe
- Travailler avec des photos et images

4) L'outil TMS

1. *Quels sont les besoins pour sensibiliser le service interne de prévention à l'importance d'une bonne évaluation des risques liés aux TMS ?*

- Chiffres
- Législation
- Sense of urgency
- Retour sur investissement
- Reste de l'organisation (ligne hiérarchique, employeur)
- Sensibilisation des travailleurs (en termes de comportement)
- Liste claire de ce que couvre le terme TMS.
- Via Prene afin que les personnes puissent voir un cas pratique

2. *Quelle est la meilleure façon de marquer des points dans l'analyse de risques globale ?*

- *Faut-il utiliser un score dans l'analyse de risques globale ?*

- Les chiffres sont importants pour obtenir l'adhésion de la ligne hiérarchique.
- Les chiffres ne sont pas importants au niveau du screening, mais sont utilisés par le niveau 1 pour se justifier (niveau de l'analyse).
- Les scores doivent provenir d'autres méthodes, par un expert. Donner un score en fonction de la gravité, de l'exposition, etc. est en fait trop difficile.
- Inventaire avec des codes couleur, pas avec des chiffres. Participation.
- Scores pour déterminer quand vous devez entreprendre quelque chose.
- Il est préférable de faire toutes les analyses de risques séparément

3. *Pensez-vous qu'une analyse de risques TMS devrait être incluse dans une analyse de risques globale ?*

- *Quels problèmes peuvent survenir lorsqu'une analyse de risques TMS n'est pas intégrée dans les autres analyses de risques ?*

Beaucoup de participants ne savent pas exactement ce qu'est une analyse de risques globale. Leur vision est très vague et diverse. Mais elle doit être incluse dans le tableau d'ensemble, sinon elle sera oubliée.

4. *Que pensez-vous que nous puissions faire pour aider les conseillers en prévention à inclure les risques liés aux TMS dans l'analyse de risques globale ?*

- Législation
- Beaucoup plus de connaissances, plus de formations
- Remettre du matériel clair
- Outil pratique
- Outil indiquant l'évolution
- Mesures de prévention ciblées pour des TMS spécifiques : solutions et améliorations
- Mise à jour des brochures du SPF ETCS

5. Quel(s) outil(s) vous semble(nt) utile(s) pour que la prévention des TMS soit mieux intégrée à l'évaluation globale des risques et aux activités quotidiennes ?

- Une liste de contrôle
- Feuille de réponse
- Plateforme en ligne
- Outil électronique
- Ne pas créer un nouvel outil
- Guide « comment utiliser les TMS dans l'analyse de risques globale » : participatif, compréhensif pour les travailleurs

Résumé résultats groupes de discussion

Toutes les conclusions des quatre groupes de discussion sont compilées ci-dessous.

1) Analyse de risques dans vos organisations

1. Comment l'analyse de risques est-elle menée dans vos entreprises pour identifier spécifiquement les risques liés aux TMS ?

- Conseiller en prévention aspects psychosociaux : nous posons une série de questions standard lors d'une visite d'entreprise. Ces questions portent principalement sur les problématiques posées. Le lien entre l'analyse de risques aspects psychosociaux et l'analyse de risques ergonomie est rarement établi. Alors qu'il y a clairement corrélation.
- Beaucoup de conseillers en prévention ont la même perspective (de prévention), mais un autre regard sur différentes situations pourrait se traduire par une situation win-win. Les visites d'entreprise pourraient éventuellement être réalisées en binôme sur la base d'un projet pilote. Une année avec le médecin du travail et le conseiller en prévention ergonomie, l'année suivante avec le médecin du travail et le conseiller en prévention aspects psychosociaux.
- Cela dépend de nombreux facteurs. Tout d'abord de l'intérêt des conseillers en prévention interne, de la ligne hiérarchique et de l'employeur. Actuellement, il émane surtout du médecin du travail ou de l'infirmier du travail. Il s'agit principalement de questions d'ordre curatif, moins d'ordre préventif. En outre, cela dépend du secteur et du niveau de risque. La pandémie (télétravail) fait ressortir certains risques (ex. : rester trop longtemps assis devant son ordinateur portable). Les risques se présentent désormais au conseiller en prévention ergonomie. Sinon, ce n'est pas si évident. La taille de l'entreprise joue également un rôle majeur. Les grandes entreprises disposent généralement d'un conseiller en prévention interne ergonomie qui se charge de l'analyse des risques liés à l'ergonomie. Le problème se pose dans les petites entreprises qui ne disposent pas d'un ergonome. Il y a une sorte de seuil. Étant donné que cela sort souvent de la zone de confort du CPI, ses conseils ne sont pas pris en compte. L'attention qui y est portée est faible en raison de la peur, du manque de connaissances, de l'intérêt, etc. Une visite d'entreprise de remplacement peut par exemple représenter un gain rapide en ce qui concerne les petites et moyennes entreprises. Cela a un impact plus important sur le conseiller en prévention interne afin qu'il prenne des mesures.
- Médecin du travail : d'un point de vue médical, la manutention manuelle de charges est l'une des composantes du risque. Les travailleurs doivent souvent être multidisciplinaires. Ils sont moins susceptibles de s'intéresser aux risques liés à l'ergonomie qu'aux autres risques. Lors d'une visite d'entreprise, on s'intéresse rarement aux TMS, uniquement lorsque des personnes sont absentes. Les ESP ciblées locomoteur ne s'intéressent pas aux questions d'entretien quotidien. Elles se concentrent davantage sur les personnes qui ont déjà des problèmes. Cela nous prive du temps nécessaire pour nous concentrer sur la prévention primaire. À l'heure actuelle, les problèmes relatifs aux TMS sont plus nombreux que les problèmes de dos,

mais ce phénomène est peu signalé. Les chiffres relatifs aux TMS sont compliqués à trouver, il n'y a pas vraiment de chiffres concrets disponibles.

- Il existe 3 types d'analyse de risques
 - o Observation
 - o Analyse participative
 - o Par le biais de constatations statistiques : chiffres relatifs à l'absentéisme : problèmes
- Conseiller en prévention aspects psychosociaux : lien AR PSY avec AR ERGO ? Cela n'a jamais été développé, il s'agit pourtant d'une piste intéressante à étudier.

2. Pouvez-vous décrire comment vous identifiez les risques liés aux TMS en tant qu'expert ? Quel est votre rôle d'expert à ce sujet ?

- Conseiller en prévention aspects psychosociaux : par le biais de l'analyse globale des risques psychosociaux, puis au renvoi ciblé vers d'autres disciplines. En intake, le travailleur explique par exemple sa situation professionnelle : travail avec une machine et maux de dos qui en découlent. Dans ce cas, il est demandé au travailleur si cette information peut être communiquée au CPI. Renvoyer à la bonne personne est également un rôle important ! Il est difficile d'expliquer clairement un lien entre les TMS et les aspects psychosociaux à certains travailleurs/employeurs. Il est donc compliqué d'effectuer un renvoi. Le conseiller en prévention aspects psychosociaux tente alors d'établir des liens en leur demandant s'ils ont déjà consulté des physiothérapeutes, des spécialistes du sport, etc. Pour l'instant, nous essayons d'établir des liens et d'effectuer des renvois ciblés.
- Médecin du travail : au niveau individuel et préventif lors de l'examen à l'embauche ou de la visite annuelle. Nous donnons ici des conseils sur la manière d'éviter certains problèmes à l'avenir. En cas de problèmes, nous prenons contact avec le conseiller en prévention interne et l'employeur afin de vérifier si ces problèmes sont dus à la nature du travail. En entamant un dialogue avec le conseiller en prévention interne et en lui fournissant des outils (ex. : les outils KIM), le travail peut déjà être effectué de manière plus ciblée. En outre, différentes options sont proposées aux clients avec, à chaque fois, les avantages et les inconvénients de chacune de ces options. Le médecin du travail rédige une lettre de recommandation au médecin généraliste aussi complète et descriptive que possible pour s'assurer que le médecin généraliste est sur la même longueur d'onde. Lors d'une visite d'entreprise, nous ne voyons qu'une partie du lieu de travail, l'ergonomie n'est dès lors pas toujours directement notre centre d'attention. Les dossiers de Fedris révèlent une grande quantité d'informations sur l'entreprise et les problèmes sous-jacents. Le médecin du travail travaille à partir des examens médicaux et de l'accompagnement individuel ou en petits groupes, et non avec les directives CoPrev. L'attention est souvent portée pour le levage et l'élévation, le reste est bien souvent oublié. Les infirmiers sont engagés pour reconnaître les différents risques.
- Conseiller en prévention ergonomie : la motivation et la passion du CPI sont des facteurs importants. En outre, cela dépend également du type de question et du temps consacré par le conseiller en prévention interne. Ergonomics check permet

d'effectuer un examen rapide et d'appliquer ensuite les directives CoPrev (claires et schématiques). Les directives CoPrev sont régulièrement utilisées pour identifier les risques et approfondir le sujet. Grâce aux directives CoPrev, il est possible d'attribuer rapidement un risque. Une analyse de risques est la base de tout, c'est là que tout commence. Il existe trois niveaux de conseiller en prévention ergonomie en tant qu'expert :

- Niveau 3 : éveil des domaines du bien-être (pas uniquement l'ergonomie, mais aussi la sécurité incendie, par exemple)
 - Niveau 2 : établir un screening (descriptif) + d'éventuels outil(s) KIM pour lancer le processus. Impliquez également d'autres disciplines.
 - Niveau 1 : travailler au niveau de l'analyse avec un inventaire basé sur une échelle de priorité. L'ergonome est souvent aussi un médiateur dans ce domaine. Les entreprises sous-estiment également notre valeur ajoutée au début d'un projet.
- En tant qu'ergonome : avec SIEK et le zorg-screening dans les soins de santé et également les demandes individuelles par le biais des dossiers Fedris.
 - Médecin du travail, conseiller en prévention aspects psychosociaux et conseiller en prévention ergonomie : notre rôle consiste principalement à soutenir, corriger et sensibiliser.
 - Médecin du travail : nous devrions être en mesure de faire beaucoup plus avec le rapport annuel.

3. Quelles sont les difficultés que vous avez rencontrées dans la gestion des risques liés aux TMS ?

Quelles sont les principales barrières ?

- Manque de connaissances relatives aux TMS. Est-ce un risque, un dommage, une conséquence ? Manque de connaissances du conseiller en prévention interne en matière d'ergonomie. Le conseiller en prévention interne a souvent d'autres priorités.
- La gravité des TMS/de l'ergonomie n'est pas perçue. L'ergonomie est moins tangible qu'un accident du travail. On la voit plutôt comme une case administrative à cocher après avoir abordé le sujet. L'absence de connaissance/reconnaissance de certains risques constitue un problème supplémentaire. De ce fait, les personnes impliquées ne perçoivent pas la gravité du problème et ne travaillent donc pas à partir de la prévention mais plutôt à partir de la politique curative. Un coût associé à la reconnaissance d'un risque.
- Il existe peu de données sur le coût des TMS pour la société, tant pour le travailleur que pour l'employeur. Ces données sont très importantes pour leur indiquer le retour sur investissement afin qu'ils soient plus motivés à miser sur la prévention des TMS.
- Les habitudes des travailleurs et les convaincre de faire les choses différemment (changement de comportement).
- Médecin du travail : je travaillerai rapidement de façon routinière. Comme je me rends régulièrement dans des entreprises, j'aurai rapidement l'impression de connaître le poste de travail. Par conséquent, je ne m'empresserai pas de donner une vue plus

détaillée. Nous avons souvent trop peu d'yeux pour identifier les risques. Cette situation est également associée à une contrainte de temps.

- Le temps consacré par le conseiller en prévention interne et son degré de présence sur le lieu de travail.
- Trop peu d'engagement de la ligne hiérarchique et/ou de l'employeur.
- Les outils ne sont pas simples d'utilisation.
- Conseiller en prévention aspects psychosociaux : problèmes de capacité : il y a souvent une combinaison de différentes fonctions (ex. : manager et conseiller en prévention interne). Le conseiller en prévention interne devient le gestionnaire des unités de prévention et non plus le gestionnaire des risques. C'est évidemment une mauvaise évolution (sur quoi sont portés leur temps et leur attention ?).
- Les conseillers en prévention internes savent que réaliser l'inventaire des risques et les analyser prend du temps.

4. Comment gérez-vous ces barrières au sein de vos organisations ?

- En tant que SEPPT, nous disons que le travail proactif est important. Il faut absolument ouvrir le dialogue sur ce point, sinon les coûts financiers vont continuer à augmenter.
- TMS : approche plus **interdisciplinaire**, particulièrement utile lors de la reprise du travail. Parler à différentes parties de l'entreprise. Faites remarquer qu'il ne s'agira pas d'un problème unique et ne vous contentez pas d'examiner le problème lui-même (vous ne regardez pas avec des œillères), mais obtenez une vue d'ensemble en consultant différents acteurs (sinon, il y aura un effet boule de neige). Il faut susciter un sentiment d'urgence/une prise de conscience : agir maintenant pour qu'il y ait moins de problèmes plus tard et donc moins de coûts.
- Ne pas se limiter à la question ou le problème. Adopter une approche plus collective qu'individuelle.
- Médecin du travail : s'adresser directement aux personnes par rapport à leur position (assise) et leur donner des conseils sur un mode de vie sain.
- Plus de chiffres concrets sur le coût des TMS pour la société, le travailleur et l'employeur. Cela contribuerait énormément à envoyer un signal fort aux entreprises (analyse coût-bénéfice).
- Cela dépend du type d'entreprise. Le secteur de l'industrie a par exemple une tout autre approche que celle pratiquée dans le secteur des soins. Si l'on connaît l'entreprise, il est possible de contourner certaines résistances, mais souvent il y a trop peu d'outils/connaissances pour pouvoir le faire.
- Médecin du travail, conseiller en prévention aspects psychosociaux et conseiller en prévention ergonomie : accompagner les clients autant que possible en notre qualité d'expert et travailler de manière interdisciplinaire.

5. Quels sont les exemples de bonnes pratiques où les risques relatifs aux TMS d'être intégrés dans l'AR interne ?

- Entreprise A : avec l'aide du conseiller interne en prévention ergonomie, une rotation des postes a été mise en place pour les caissières. En outre, l'ergonome et l'infirmier effectuent des visites afin d'évaluer la charge.

- Entreprise B : ici, ils ont attribué un score (rouge, jaune, vert) par poste de travail. Dans ce cas, l'action porte principalement sur les postes de travail ayant un score rouge que nous essayons de convertir en score vert grâce à des mesures de prévention. Le conseiller en prévention interne gère cette situation très bien et met également en œuvre une rotation des postes. Une machine qui ne respecte pas les aspects ergonomiques n'est pas mise en service (avis négatif). La position du conseiller en prévention interne par rapport à l'employeur/la ligne hiérarchique est toutefois un élément important à cet égard.
- Entreprise C : utilise une analyse de risques globale. Il y a un regroupement par département sur chaque site. Par exemple, pour la chimie de production, il y a une seule personne responsable (point de contact) qui passe en revue toute l'analyse de risques avec le chef de service. De nouveaux plans d'action sont élaborés sur la base des visites fonctionnelles pour lui donner un caractère dynamique.
- Entreprise D : le conseiller en prévention interne ergonomie a réalisé des analyses de risques pour tous les services.
- Entreprise E : l'analyse de risques ergonomie et l'aperçu des problèmes sont élaborés par le conseiller en prévention interne et présentés à l'ergonome externe pour une approche complémentaire.
- Entreprise F : observation, analyse et analyse de risques participative visant à identifier les risques liés à l'ergonomie (pratique pour la réintégration).
- Un groupe de travail au sein d'une entreprise est une valeur ajoutée pour aboutir aux bonnes pratiques. Travailler avec des normes et les inscrire sur le flowchart.
- Les données relatives à l'absentéisme devraient être plus rapidement associées à un poste de travail.
- De nombreuses choses sont incluses après avis de l'inspection. Cela n'est pas vraiment inclus dans l'analyse de risques globale.
- Il manque souvent une approche multidisciplinaire, on n'y prête pas suffisamment attention.
- PSY : associer l'analyse de risques aspects psychosociaux à l'analyse de risques ergonomie
- ERGO : screening : Kinney ou SARIER

2) Approche multidisciplinaire

1. Lorsqu'il est question de troubles musculosquelettiques, on pense trop souvent à l'ergonomie, mais cette approche est trop réductrice. Selon vous, pourquoi ce lien pluridisciplinaire n'est-il pas établi ? Qu'est-ce qui devrait être changé ?
 - La formation du conseiller en prévention doit être la base pour une approche multidisciplinaire, mais tel n'est pas le cas pour l'instant. Chaque intervenant enseigne sa propre partie, sans cadre plus large.
 - Il manque des stages durant la formation de conseiller en prévention. En introduire constitue assurément une valeur ajoutée afin de créer un contact avec le monde du travail.

- Actuellement, il y a peu de connaissances sur les TMS, et sur l'aspect psychosocial qui en découle. Le lien avec l'analyse de risques aspects psychosociaux peut assurément constituer une valeur ajoutée.
 - Le travail monodisciplinaire, le fait de rester cantonné uniquement à son domaine. Si les autres disciplines ne sont pas vues, si aucun accord n'est conclu entre elles et s'il n'existe pas d'outil commun, le travail inter/multidisciplinaire n'est pas possible. Travail interdisciplinaire pour trouver de nombreuses corrélations avec les TMS. Les outils validés ne sont pour l'instant que peu pris en considération.
 - Il importe que le conseiller en prévention interne ait un bon état d'esprit. Il est préférable de se réunir une ou deux fois par mois avec d'autres disciplines pour discuter de certains sujets. En outre, le temps consacré par le conseiller en prévention interne et l'intérêt qu'il porte à l'ergonome jouent un rôle important.
 - Demander au médecin du travail de renvoyer davantage au conseiller en prévention aspects psychosociaux et au conseiller en prévention ergonomie.
 - Travailler avec un flowchart/un arbre décisionnel. Quand faut-il faire appel à qui ?
 - Pour l'instant, nous travaillons trop dans les produits. Les P-bladen (feuilles de publication) et l'approche Arbo sont d'excellents exemples de ce qu'il faut faire.
 - Augmenter les réunions interdisciplinaires (pas suffisamment pour l'instant).
 - Réfléchissez à la manière dont les contacts multidisciplinaires puissent rester abordables.
2. En tant qu'ergonomes, nous sommes impliqués dans l'analyse de risques ergonomie (monodisciplinaire) tandis qu'il est préférable d'aborder l'analyse de risques TMS de manière multidisciplinaire. Quel regard portez-vous sur cela ? Comment pouvons-nous aborder cette question de manière multidisciplinaire en tant que SEPPT ?
- L'analyse de risques ergonomie n'est pas monodisciplinaire. Il est important d'adopter une approche encore plus multidisciplinaire pour le fonctionnement du SEPPT. Travailler de manière multidisciplinaire est un facteur important dans une politique de prévention. Introduire une autre discipline au CPPT pour promouvoir le travail inter/multidisciplinaire. Organisez des visites d'entreprises en duo (par exemple Inf-Erg, Inf-Paps), nous pourrions ainsi apprendre beaucoup les uns des autres, une approche/des propositions conjointes peuvent apporter plus de résultats.
 - S'impliquer ensemble dès le début du projet et agir de manière interdisciplinaire. Il est indispensable de jeter des ponts entre les différentes disciplines.
 - Rendre l'analyse de risques TMS davantage obligatoire (tout comme l'analyse de risques aspects psychosociaux)
 - Utiliser IDEWE et le SPF ETCS comme canal de sensibilisation pour les chiffres et la prévention des TMS.
 - Co-création - créer des équipes interdisciplinaires.
 - Oser travailler parfois de manière forfaitaire (pour une concertation périodique, pour des visions, etc.)

3) Développement d'un outil

1. Quelles sont vos idées sur le développement d'un outil permettant d'inclure les risques de TMS dans l'A.R. globale ?
 - Il existe déjà beaucoup d'outils, pourquoi ne sont-ils pas utilisés ? Sont-ils trop complexes ? N'atteignent-ils pas le CPI ?
 - Partir d'une bonne base est nécessaire (le contenu doit changer). Regarder d'abord l'A.R. globale. Comment a-t-elle vu le jour ? Qu'en est-il de la partie ergonomie et aspects psychosociaux ?
 - Les chiffres de l'entreprise concernant les problèmes (avec absence, sans absence) peuvent être un argument pour lancer un outil.
 - Les connaissances du CPI seront nécessaires pour savoir/évaluer ce qui est ou n'est pas couvert par une analyse de risques globale.
 - Un outil doit principalement être concret, clair et simple d'utilisation.
 - Une liste de contrôle courte et simple à compléter afin que le CPI puisse percevoir où les risques sont présents.
 - Un instrument dynamique et facilement adaptable en cas de changement d'environnement, de personnes, de tâches, etc.
 - Évolution de la numérisation. À l'avenir, un poste de travail devra être filmé, quelques risques seront identifiés sur cette base et communiqués par la suite au conseiller en prévention ergonomie. La numérisation est accessible à tous. Ainsi, il est possible d'agir beaucoup plus rapidement, de manière multidisciplinaire (niveau première ligne) + cette méthode permet également de réaliser des économies (ex. : pas de frais de déplacement). Une application intégrée dans laquelle tout est inclus et dans laquelle il est possible de stocker des photos et des vidéos.
 - Indicateur d'alerte psychosociale. L'idée sous-jacente (en tant que méthode de préscreening) offre de nombreuses possibilités. Il peut facilement être utilisé comme suivi annuel de certains paramètres. Nous pourrions en faire un outil attrayant (avec des graphiques et des courbes, par exemple). Quelles données possédons-nous en vue de les traiter dans l'indicateur d'alerte ?
 - Posez des questions ciblées à partir de la prévention primaire. Les indicateurs rouges-jaunes-verts sont un danger. On se concentrera trop sur les couleurs et pas assez sur la situation.
 - Établir un lien avec l'analyse de risques aspects psychosociaux, demander davantage d'informations sur l'ergonomie en combinaison avec les aspects psychosociaux.
 - Il est important de ne pas oublier la motivation et la relation entre l'employeur et la ligne hiérarchique.
 - Viser l'uniformité pour l'enregistrement des médecins du travail --> de quels chiffres disposent les secrétariats médicaux ? Prévoir ceci dans l'outil.
 - Outil de sensibilisation, tâches du CPI dans lesquelles un CP ERG peut être impliqué (ex. : en cas de construction/rénovation). Le concevoir à l'aide d'un arbre décisionnel ou d'un flowchart, il doit être simple et axé sur les tâches.
 - Un jeu de sécurité pourrait-il être une option ? Un jeu comme play it safe. L'important est qu'ils apprennent d'abord à percevoir les risques.

- Un guide pratique pour le CPI.
2. Quand trouvez-vous que le CP ergonomie du SEPPT doit être impliqué ?
- Dès que possible et à chaque phase. Nous impliquer dès la phase de conception ! Nous devons dès lors moins travailler au niveau curatif/tertiaire.
 - Screening et inventaire (la base) à réaliser par le CPI. Si le cas est trop complexe, consulter le SEPPT et travailler ensemble. Collaborer davantage au côté du CPI et agir en tant que coach. Montrer davantage notre valeur ajoutée.
 - Trouvez les seuils - scores objectifs - qui vous amènent à avoir besoin de l'avis d'un expert (avis du SEPPT).